

Technická univerzita v Liberci

FAKULTA PŘÍRODOVĚDNĚ-HUMANITNÍ A PEDAGOGICKÁ

Katedra: Tělesné výchovy
Studijní program: Ekonomika a management
**Studijní obor
(kombinace):** Sportovní management

**ORGANIZACE TURISTICKÉHO POBYTU
V KRKONOŠÍCH PRO FYZICKY ZDATNĚJŠÍ
TURISTY**

**ORGANISATION OF THE TOURISTIC STAYS
IN GIANTMOUNTAINS FOR PHYSICAL ABLE
TOURISTS**

Bakalářská práce: 09–FP–KTV–327

Autor:
Jakub VONDRA

Podpis:

Adresa:
Horní 101
512 45 ROKYTNICE NAD JIZEROU

Vedoucí práce: RNDr. Karel Brodský

Počet

stran	grafů	obrázků	tabulek	pramenů	příloh
112	1	10	11	47	10

V Liberci dne: 18. 5. 2009

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická
Katedra tělesné výchovy
Akademický rok: 2007/2008

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Jakub VONDRA**

Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**

Studijní obor: **Management sportovní**

Název tématu: **Organizace turistického pobytu v Krkonoších pro fyzicky zdatnější turisty.**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Organizace pěší turistiky v Krkonoších s uplatněním některých prvků udržitelného cestovního ruchu, zejména šetrné turistiky.

Prohlášení

Byl jsem seznámen s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Bakalářskou práci jsem vypracoval samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím bakalářské práce a konzultantem.

V Liberci dne 18. 05. 2009

Jakub Vondra

Poděkování

Tímto bych chtěl poděkovat vedoucímu bakalářské práce RNDr. Karlu Brodskému za účinnou metodickou, pedagogickou a odbornou pomoc při zpracování mé bakalářské práce. Poděkování patří rovněž mému bratru Adamu Vondrovi a kamarádovi Michalu Papugovi za poskytnutí fotografií Krkonoš. V neposlední řadě bych chtěl poděkovat také rodičům za technickou i morální podporu.

Anotace

Hlavním cílem této bakalářské práce je organizace týdenního turistického pobytu v Krkonoších pro fyzicky zdatnou a odborně vyspělou skupinu pěších turistů, kteří jsou schopni překonat průměrně 30 km chůze denně v relativně náročném terénu po dobu jednoho týdne.

Protože oblast Krkonoš je z pohledu aktivit cestovního ruchu atraktivní a hojně navštěvovanou oblastí, která je tudíž na druhé straně, z pohledu životního prostředí i oblastí těmito aktivitami místy až extrémně zatěžovanou, je dalším cílem této práce uplatnění a zpracování některých aspektů udržitelného cestovního ruchu, konkrétně šetrné pěší turistiky. Jsou zde nastíněny i další možnosti pro šetrnou turistiku v oblasti Krkonoš a jejich podhůří, zejména cykloturistika, ekoagroturistika, hipoturistika a vodácká turistika (především na řece Jizeře), ale i ostatní formy (např. montanistika).

V posledním případě je pak ještě dílčím cílem předkládané práce i orientační porovnání a vyhodnocení ekonomicko-ekologických požadavků a aspektů uvedených aktivit cestovního ruchu.

V rámci aktivit udržitelného cestovního ruchu - šetrné turistiky je jako součást tzv. „ostré“ varianty programu naplánován jednodenní exkurs do území geoparku Český ráj v oblasti Krkonošského podhůří, jehož smyslem je jednak „rozptýlení“ a „odtažení“ aktivit cestovního ruchu ze zatěžovaného území Krkonoš do srovnatelně hodnotného území geoparku Český ráj.

Práce je členěna na teoretickou část, která z pohledu geografických aspektů cestovního ruchu popisuje oblast Krkonoš a Krkonošský národní park a pojednává o místním a regionálním ekonomickém přínosu turistiky a o ekonomicko-ekologických aspektech a jejich přínosu, a na část praktickou, kde se jako budoucí sportovní manažer věnuji především přípravě pobytu, ubytování, vybavení a zpracování celého týdenního pobytu. Součástí jsou i zákresy pěších výletních tras do podrobných turistických map. Pobyt je vyhotoven ve dvou variantách. První varianta je tzv. „ostrá“, pro případ vhodného počasí a druhá varianta, tzv. „mokrá“, se týká nepříznivého počasí.

Jako autor této práce hodlám její výsledky dále využít k pomoci nejen organizátorům turismu v oblasti Krkonoš, ale i běžným návštěvníkům a široké veřejnosti za účelem propagace a zatraktivnění této lokality s jejím přírodním bohatstvím, a turistiky v letním či zimním období vůbec. Téma pěší turistiky v Krkonoších je mi velice blízké, protože celý život bydlím v Rokytnici nad Jizerou, která je známým turistickým centrem Krkonoš. Krkonoše mám rád a chtěl bych, aby krásy těchto hor poznalo co nejvíce lidí.

V přílohách této bakalářské práce jsou obsaženy tyto materiály:

- Návštěvní řád KRNAP – úplné znění
- Důležité události v historii KRNAP
- Diplom pro úspěšné absolventy pobytu
- Podrobný itinerář „ostré“ varianty
- Kompletní fotodokumentace „ostré“ varianty
- Podrobný itinerář „mokré“ varianty
- Kompletní fotodokumentace „mokré“ varianty
- Podrobné turistické mapy se zákresem pěších výletních tras – „ostrá“ varianta
- Přehledná turistická mapa se zákresem výletních míst – „mokrá“ varianta
- Praha – seznam kulturních a historických zajímavostí a památek

Klíčová slova: Krkonošský národní park (KRNAP), pěší turistika, „ostrá“ varianta, „mokrá“ varianta, životní prostředí, šetrná turistika, ekologická stopa, ekosystém, udržitelný rozvoj, udržitelný cestovní ruch, udržitelný turismus, hromadná ubytovací zařízení, geopark, euroregion, aspekty, ekonomické aspekty, ekonomicko-ekologické aspekty.

Annotation

The main purpose of this bachelor project is an organization of a one-week tourist journey to the Giant Mountains. This journey is planned for an advanced group of tourists, which have already some experience. These tourists should be able to manage about 30 kilometers walking per day in a relatively hard terrain during one week.

From the tourist trade's point of view the Giant Mountains is an attractive and highly visited location, which is on the other hand thanks to the tourist activities very exploited. The next purpose is therefore an effort to apply some aspects of „green“ tourism especially walking-tour with regards on environment. I have also mentioned other possibilities of eco-tourism in the Giant Mountains location and their foothills like bike tourism, ecoagriculture tourism, hipotourism and watermanship (especially on the Jizera river) but also other forms, for example montanistics.

In the last case, a partial purpose of this project is a brief comparison and evaluation of economic-ecological demands and aspects of mentioned touristic activities.

Within activities of sustainable tourist trade – regardful tourism, it is planned a one day excursion to the area of the Czech Paradise geopark in the Giant Mountains' foothills. A sense of this excursion is a spreading and withdrawing tourist activities from the highly exploited area of the Giant Mountains to the equal area of the Czech Paradise geopark.

The project is divided into the theoretical part, which describes the area of the Giant Mountains and the National Park of the Giant Mountains from the geographical aspects of tourist trade, and discusses a local and regional economic profit made by tourism, as well as the economic-ecological aspects. In the practical part I attend, as a future sport manager, on preparations of a stay, accommodation, equipment and processing of the one-week stay. Part of it is also designing of hiking paths into the detailed tourist maps. The stay is made into two versions. The first is so called “hard” for a case of fine weather, and the second version so called “wet” is made for the bad weather conditions.

As the author of this project I am going to use the results of it to help not only to the organizers of tourism in the Giant Mountains' area but also to an average visitors and a wide public to make this location more attractive in summer as well as in winter. The topic of tourism in the Giant Mountains is very close to me, because I have been living in Rokytnice nad Jizerou for whole my life, and this town is a well-known tourist center of the Giant Mountains. I like these Mountains, and it would be a pleasure for me, if more people learn this region.

The appendix of this project contains these documents:

- visiting order of KRNAP – the full version
- Important events in history of KRNAP
- Diploma for successful visitors of this stay
- Detailed Itinerary of the „hard“ version of the journey
- Completed photo documentation of the „hard“ version
- Detailed Itinerary of the „wet“ version of the journey
- Completed photo documentation of the „wet“ version
- Detailed tourist maps with designed hiking paths – „hard“ version
- Simple tourist map with designed excursion places – „wet“ version
- Prague –list of culture and historical interests and monuments

Key words: National park The Giant Mountains, hiking, „hard“ version, „wet“ version, environment, regardful tourism, ecological path, ecosystem, sustainable development, sustainable tourist trade, sustainable tourism, mass accommodation facilities, geopark, eroregion, aspects, economic aspects, economic-ecological aspects

Annotation

Hauptziel dieser Bachelorarbeit ist die Organisation des wöchentlichen touristischen Aufenthaltes im Riesengebirge für physisch kräftige und geübte Wanderer, die in der Lage sind, eine Woche lang durchschnittlich 30 km pro Tag im relativ anspruchsvollen Terrain zu überwinden.

Weil das Gebiet des Riesengebirges, aus der Sicht des Fremdenverkehrs, attraktives und viel besuchtes Gebiet ist, und andererseits aus der Sicht des Umweltschutzes durch diese Aktivitäten stellenweise extrem belastet wird, ist ein weiteres Ziel dieser Arbeit Verwertung und Einarbeitung einiger Aspekte des haltbaren Fremdenverkehrs, konkret sparsame Wandertouristik. Hier sind auch weitere Möglichkeiten für sparsame Touristik im Gebiet des Riesengebirges und im Gebirgsvorland entworfen, vor allem Radfahrtouristik, Ekoagrotouristik, Hipotouristik und Wassertouristik (vor allem im Fluss Jizera), aber auch weitere Formen (z. B. Montanistik).

Nicht zuletzt ist ein weiteres Ziel die präsentierte Arbeit als Anhaltspunkt zu verstehen um ökonomisch-ökologische Anforderungen unter den Gesichtspunkten der aufgeführten Aktivitäten des Fremdenverkehrs vergleichen und auswerten zu können.

Im Rahmen der Aktivitäten des haltbaren Fremdenverkehrs – sparsame Touristik als ein Teil der so genannten „scharfen“ Variante des Programms, ist ein eintägiger Exkurs ins Gebiet des Geoparks Böhmisches Paradies im Bezirk des Riesengebirgsvorlandes, dessen Sinn „Entspannung“ und auch „Abziehen“ der Aktivitäten des Fremdenverkehrs aus dem belasteten Gebiet des Riesengebirges ins vergleichbare wertvolle Gebiet des Geoparks Böhmisches Paradies vorgesehen..

Die Arbeit ist in zwei Teile gegliedert. Der theoretische Teil, der aus der Sicht des geographischen Aspektes des Fremdenverkehrs das Gebiet des Riesengebirges und Nationalpark Riesengebirge beschreibt und behandelt, örtliche und regionale ökonomische Beiträge der Touristik und ökonomisch-ökologische Aspekte und ihre Beitrag. In dem praktischen Teil befasse ich mich, als ein zukünftiger Sportmanager, vor allem mit der Vorbereitung des Aufenthaltes, Unterkunft, Ausrüstung und Betreuung des wöchentlichen

Aufenthaltes. Zum Bestandteil dieser Arbeit gehören auch Einzeichnungen der Wanderrouen in detaillierten touristischen Landkarten. Dieser Aufenthalt ist in zwei Varianten ausgefertigt. Die erste Variante ist die so genannte „scharfe Variante“, für den Fall des geeigneten Wetters und die andere Variante, die so genannte „nasse Variante“, bei schlechtem Wetter.

Als Autor dieser Arbeit möchte ich diese Ergebnisse weiter als Hilfe benutzen. Nicht nur für Organisatoren des Tourismus im Gebiet der Riesengebirge, sondern auch für die anderen Gäste und die breite Öffentlichkeit zum Zweck der Verbreitung und um dieses Gebiet noch attraktiver zu machen mit seinem Naturreichtum und Touristik im Sommer und auch im Winter. Das Thema Wandern ist mein Hobby, weil ich mein ganzes Leben in Rokytnice nad Jizerou wohne. Diese Stadt ist ein bekanntes touristisches Zentrum des Riesengebirges. Dieses Gebirge habe ich sehr gern, und möchte, dass seine Schönheiten möglichst viele Leute kennen lernen.

In der Beilagen dieser Bachelorarbeit sind folgende Materialien:

- Besuchsregeln des Nationalparks Riesengebirge – in der ganzen Fassung
- Wichtige Vorkommnisse in der Geschichte des Nationalparks Riesengebirge
- Ein Diplom für erfolgreiche Absolventen des Aufenthaltes
- Detaillierter Reiseplan der „scharfen“ Variante
- Vollständige Fotodokumentation der „scharfen“ Variante
- Detaillierter Reiseplan der „nassen“ Variante
- Vollständige Fotodokumentation der „nassen“ Variante
- Ausführliche touristische Landkarten mit der Einzeichnung der Ausflugsstrassen für Wanderer – „scharfe“ Variante
- Übersichtliche touristische Landkarte mit der Einzeichnung der Ausflugsorte für Wanderer – „nasse“ Variante
- Prag – Ein Register der kulturellen und historischen Sehenswürdigkeiten und Denkmäler

Schlüsselwörter: Nationalpark Riesengebirge, Wanderertouristik, „scharfe“ Variante, „nasse“ Variante, Lebensraum, sparsame Touristik, Ökologische Spur, Ökosystem, haltbare Entwicklung, haltbarer Fremdenverkehr, haltbarer Tourismus, massenhafte Unterkünfte-Geopark, Euroregion, ökonomische Aspekte, ökonomisch-ökologische Aspekte.

Osnova bakalářské práce

1	ÚVOD.....	14
1.1	Některé pojmy a definice.....	16
1.1.1	Trvale udržitelný rozvoj.....	16
1.1.2	Trvale udržitelný rozvoj cestovního ruchu.....	16
1.1.3	Šetrná turistika.....	17
1.1.4	Ekosystém.....	18
1.1.5	Geopark.....	19
2	CÍLE PRÁCE.....	19
2.1	Hlavní cíl.....	19
2.2	Dílčí cíle.....	20
3	KRKONOŠE A KRNAP.....	21
3.1	Oblast Krkonoš a KRNAP.....	21
3.2	Oblast Krkonošského podhůří.....	31
3.3	Stručná historie KRNAP.....	32
3.4	Historie, vývoj a význam turistiky v Krkonoších.....	32
4	MARKETING.....	36
4.1	Informace ze zdrojů Českého statistického úřadu.....	37
4.2	Informace z jiných zdrojů.....	43
5	PROGRAMOVÁ A PRAKTICKÁ ČÁST.....	47
5.1	Příprava pobytu, ubytování, vybavení.....	47
5.2	Zpracování týdenního programu.....	52
5.2.1	Zpracování týdenního programu a itineráře – „ostrý“ program.....	52
5.2.2	Program pro případ nepříznivého počasí – „mokrý“ varianta.....	69
5.2.3	Kombinovaný program pro případ proměnlivého počasí.....	81
5.3	Podrobné turistické mapy se zákresem plánovaných pěších výletních tras – „ostrá“ varianta.....	82
5.4	Přehledná turistická mapa se zákresem výletních míst – „mokrý“ varianta.....	82
6	EKONOMICKÉ ASPEKTY.....	83
6.1	Srovnání z hlediska ekonomického přínosu na místní a regionální úrovni.....	84
6.2	Porovnání finanční náročnosti pobytu s využitím šetrné turistiky.....	94
6.3	Porovnání ekonomicko-ekologických aspektů a jejich přínosu.....	99
7	ZÁVĚR.....	104

8	SEZNAM LITERATURY.....	109
9	PŘÍLOHY.....	113
9.1	Návštěvní řád KRNAP – úplné znění	
9.2	Důležité události v historii KRNAP	
9.3	Diplom	
9.4	Podrobný itinerář „ostré“ varianty	
9.5	Kompletní fotodokumentace „ostré“ varianty	
9.6	Podrobný itinerář „mokré“ varianty	
9.7	Kompletní fotodokumentace „mokré“ varianty	
9.8	Podrobné turistické mapy se zákresem plánovaných pěších výletních tras – „ostrá“ varianta	
9.9	Přehledná turistická mapa se zákresem výletních míst – „mokrá“ varianta	
9.10	Praha – kulturní a historické zajímavosti, památky	

Motto

- *užívejte si krásy Krkonoš,*
- *nasávejte ji celým svým tělem,*
- *ochutnejte místní speciality a pokrmy krkonošské kuchyně,*
- *nezanechávejte po sobě žádné stopy,*
- *využívejte přitom místních služeb,*
- *odvezte si jen suvenýry, místní výrobky, fotografie a zážitky,*
- *budete-li s našimi službami spokojeni, budeme poctěni, když to řeknete nám a vděční, když to sdělíte svým příbuzným a známým,*
- *pokud jste snad s něčím spokojeni nebyli, potřebujeme to vědět též, abychom to mohli napravit,*
- *při svém pobytu v Krkonoších se pohybujte jen po vyznačených cestách, tiše a obezřetně, abyste nerušili jejich stálé obyvatele*

1 Úvod

Tato bakalářská práce je zaměřena nejen na pomoc organizátorům cestovního ruchu v rámci Krkonoš, ale i běžným návštěvníkům a široké veřejnosti pro zatraktivnění této lokality s jejím přírodním bohatstvím, a turistiky v letním či zimním období vůbec.

Téma pěší turistiky v Krkonoších je mi velice blízké, protože celý život bydlím v Rokytnici nad Jizerou, která je známým turistickým centrem Krkonoš. Krkonoše mám rád a chtěl bych, aby krásy těchto hor poznalo co nejvíce lidí.

Smyslem této práce není jen masová turistika za krásami zdejších hor, ale především uplatnění šetrné turistiky, aby Krkonoše, touto činností značně zatěžované, zůstaly zachovány ve stejném stavu pro další generace. Už pouhý pohyb po horách ovlivňuje životní prostředí a krajinu. Turisté svým hlukem ruší vysokou zvěř a různé ptáky (hlavně tetřevy, kteří jsou velmi plaší). V letním období dochází k sešlapávání vegetačního krytu, když se turisté pohybují mimo cesty, nebo k udusávání povrchu cest. V obou případech následuje snížení schopnosti půdy přijímat vodu, což na svazích vede k zintenzivnění vodní eroze a na plochých místech k zamokření.

Turismus hraje významnou roli v rozvoji území. Enviromentálním dopadům rozvoje cestovního ruchu, které jsou srovnatelné s dopady kteréhokoli jiného průmyslového odvětví, nebyla dlouho věnována dostatečná pozornost. Teprve mohutný rozvoj cestovního ruchu v posledních letech, spojený s růstem životní úrovně ve vyspělých zemích, upozornil na nutnost řešení otázky jeho trvalé udržitelnosti. Prognóza rozvoje tohoto perspektivního odvětví národních ekonomik tento fakt ještě podtrhuje.

Jedním z přínosů cestovního ruchu pro rozvoj území je vytváření nových pracovních příležitostí. Příjmy z cestovního ruchu jsou dále významnou součástí příjmů státních i místních rozpočtů. V neposlední řadě přispívá cestovní ruch k poznávání nových míst, přírodního a kulturního dědictví jiných národů, pomáhá lépe pochopit jejich mentalitu, obyčeje a zvyklosti, a tím rozvíjí myšlenku mírového soužití.

Naproti tomu vlivem mohutného nekoordinovaného rozvoje CR v určitých lokalitách může docházet k poškozování ŽP, nadměrnému využívání přírodních zdrojů, zejména neobnovitelných, hrozí i vznik konfliktních situací mezi domácím obyvatelstvem a návštěvníky, například z důvodu odlišných zvyklostí a způsobu chování.

Uvedené skutečnosti naznačují, že je nezbytné se i v oblasti cestovního ruchu obecně zabývat otázkou jeho udržitelného rozvoje. A protože problematika vlivu cestovního ruchu na životní prostředí Krkonoš mi není neznámá ani lhostejná, a jako znalec těchto hor si uvědomuji, že rozvoj turismu v oblasti Krkonoš s sebou přináší kromě určitého zvyšování komfortu a služeb pro návštěvníky i negativní vlivy, chtěl bych ve své práci rovněž uplatnit i některé aspekty udržitelného cestovního ruchu, zejména, jak již uvádím výše, šetrnou turistiku a její některé formy. Moje práce je zaměřena na turistiku pěší, tudíž dominantní formou šetrné turistiky v této práci bude pěší turistika.

Směřování k udržitelnosti cestovního ruchu vyžaduje multioborový a holistický přístup, dobrý management, marketing, plánování, propojení s dalšími ekonomickými aktivitami, všestrannou komunikaci se všemi zájmovými skupinami, „zavádění BAT = **B**est **A**vailable **T**echniques – nejlepší dostupné techniky – představují nejefektivnější a nejpokročilejší stadium vývoje činností a jejich provozních metod, které jsou zároveň technicky a ekonomicky dostupné. Pod pojmem „Nejlepší“ se rozumí nejefektivnější technika z hlediska dosažení vysoké úrovně ochrany ŽP jako celku. „Dostupnou“ se rozumí technika, která byla vyvinuta v měřítku, které umožňuje realizaci v příslušném průmyslovém oboru za ekonomicky a technicky přijatelných podmínek s ohledem na náklady a přednosti, ať již tato technika je nebo není v dotyčném členském státě používána či vyráběna, pokud je provozovateli vhodně přístupná. „Technikou“ se přitom rozumí jak používaná technologie, tak způsob, jakým je zařízení navrženo, vybudováno, provozováno a vyřazováno z činnosti. Nedílnou součástí každé BAT jsou **BREF** - **B**est Available Techniques **R**eference Documents – referenční dokumenty BAT, tj. referenční dokumenty o nejlepších dostupných technikách“¹, využívání a rozpracování konceptů únosné kapacity a životního cyklu destinace atd.

¹ BRODSKÝ, K. *Základy cestovního ruchu : Učební texty pro bakalářské neučitelské studijní programy, program Ekonomika a management – obor management sportovní*. 1. vyd. Technická univerzita Liberec 2009.

1.1 Některé pojmy a definice

1.1.1 Trvale udržitelný rozvoj

Obecná definice trvale udržitelného rozvoje vychází z definice Bruntlandové (Brundtland G. H.: Our Common Future, Oxford University Press, Oxford, 1987)². V českém právním řádu je (trvale) udržitelný rozvoj definován v ust. § 6 zákona č. 17/92 Sb., o životním prostředí:

„Trvale udržitelný rozvoj společnosti je takový rozvoj, který současným i budoucím generacím zachovává možnost uspokojovat jejich základní životní potřeby a přitom nesnižuje rozmanitost přírody a zachovává přirozené funkce ekosystémů.“

1.1.2 Trvale udržitelný rozvoj cestovního ruchu

Termín (trvale) udržitelného rozvoje cestovního ruchu přirozeně vychází z definice (1.1.1). Můžeme jej tudíž definovat jako:

„Zajišťování potřeb účastníků cestovního ruchu takovým způsobem, který pomáhá rozvoji území, s přihlédnutím k šetrnému využívání přírodních a kulturních hodnot a vede k dlouhodobé prosperitě dané oblasti, aniž by ohrozil uspokojení potřeb budoucích generací.“³

Synonymy k tomuto termínu mohou být:

- udržitelný cestovní ruch (z důvodů slovního zkrácení termínu)
- udržitelný turismus (dalším zkrácením termínu náhradou cestovního ruchu za turismus)

Zdravé a kvalitní životní prostředí představuje základní podmínku pro rozvoj turismu, který se stává jedním z nejvýznamnějších socio-ekonomických a kulturních fenoménů

² Srv.: BRODSKÝ, K., et al. *Maximalizace potenciálu chráněných krajinných oblastí a národních parků v cestovním ruchu*. 1. vyd. Praha : Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2006. 172 s. str. 11.

³ Srv.: BRODSKÝ, K., et al. *Maximalizace potenciálu chráněných krajinných oblastí a národních parků v cestovním ruchu*. 1. vyd. Praha : Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2006. 172 s. str. 12.

společnosti naší doby. Turismus může napomáhat takovému rozvoji, který stabilizuje ráz a funkce krajiny, posiluje kulturní identitu i sociální vazby místní komunity a má pozitivní vliv na místní ekonomiky (zejm. v hospodářsky okrajových územích).

Konečně je důležité si uvědomit, že udržitelný cestovní ruch nesmí být zaměňován s ekoturismem z důvodů velmi širokého pojmu „ekoturismus“, kam jemožno „nacpat“ i neekologické formy turismu a je pouze podskupinou alternativního turismu (např. lety do Antarktidy nebo na africké safari apod.).

1.1.3 Šetrná turistika

Definice pojmu:

„Šetrná turistika, resp. její formy jsou takové formy, které jsou provozovány ohleduplně (šetrně) k životnímu prostředí, které životní prostředí negativně neovlivňují a nemají na něj negativní dopady, popř. se tyto vlivy a dopady snaží v maximální možné míře eliminovat.“⁴

„Lze říci, že pěší turistika je nejobvyklejší formou šetrné turistiky. Lze ji provozovat celosezónně a účastníka stojí relativně nejméně finančních prostředků co se výbavy týče.“⁵

Pod pojmem šetrná turistika se rozumí:

- „ - „Měkká“ forma turistiky, která je šetrná k životnímu prostředí,
- „ekologická“ forma turistiky, která se chová ekologicky vůči životnímu prostředí,
- forma turistiky, která neovlivňuje, resp. nemá negativní dopady do životního prostředí,
- forma turistiky, která se negativní vlivy na životní prostředí snaží v maximální míře eliminovat, resp. se snaží, aby tyto dopady byly co nejmenší.

Převážná část pobytu v Krkonoších bude na území Krkonošského národního parku (KRNAP), a proto se budeme snažit o tlumení veškerých negativních vlivů, které jsou

⁴ BRODSKÝ, K., et al. *Maximalizace potenciálu chráněných krajinných oblastí a národních parků v cestovním ruchu*. 1. vyd. Praha : Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2006. 172 s. str. 22.

⁵ BRODSKÝ, K., et al. *Maximalizace potenciálu chráněných krajinných oblastí a národních parků v cestovním ruchu*. 1. vyd. Praha : Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2006, 172 s. str. 24.

s turistikou spojeny. Budeme se těšit z přírodních krás, těchto krás využívat a zároveň je chránit.

Krkonoše jsou velmi atraktivní území, které ostatním okolním pohořím dominují jak svou výškou, vysokohorským charakterem, jedinečností své přírody, tak i bohatou historií. Do své horské podoby byly vyzdviženy při vrásnění Alp a Karpat ve třetihorách.

„Z hlediska vertikálního členění vegetace jsou v Krkonoších čtyři zřetelně vytvořené výškové (vegetační) stupně: submontánní (400 až 800 m n.m.), montánní (800 až 1200 m n.m.), subalpínský (1200 až 1450 m n.m.) a alpínský (1450 až 1602 m n.m.).“⁶

„V subalpínském stupni, na náhorních plošinách a v jejich okolí, se koncentrují nejednodušší ekosystémy Krkonoš: klečové porosty, přirozené i druhotné smilkové louky a severská (subbarktická) rašeliniště.“⁷

1.1.4 Ekosystém

„Ekosystémem se rozumí funkční soustava živých a neživých složek životního prostředí, jež jsou navzájem spojeny výměnou látek, tokem energie a předáváním informací, a které se vzájemně ovlivňují a vyvíjejí v určitém prostoru a čase; je to základní funkční jednotka přírody. Je to jednota živé biocenózy a jejího neživého prostředí, tvořící dynamicky rovnovážný ekologický systém.“⁸

V rámci pobytu v Krkonoších navštívíme i nově vyhlášený geopark Český ráj, který byl do prestižního seznamu evropské sítě geoparků zařazen v říjnu 2005. Je to území o rozloze přibližně 700 km², které zahrnuje paleontologické, mineralogické a archeologické lokality, širokou škálu geologických jevů i historické památky.

⁶ Správa Krkonošského národního parku. *Správa Krkonošského národního parku* [online]. 2009. Vrchlabí : 2003 , 25. 2. 2009 [cit. 2009-03-01]. Dostupný z WWW: <<http://www.krnep.cz>>.

⁷ Správa Krkonošského národního parku. *Správa Krkonošského národního parku* [online]. 2009. Vrchlabí : 2003 , 25. 2. 2009 [cit. 2009-03-01]. Dostupný z WWW: <<http://www.krnep.cz>>.

⁸ BRODSKÝ, K., et al. *Maximalizace potenciálu chráněných krajinných oblastí a národních parků v cestovním ruchu*. 1. vyd. Praha : Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2006. 172 s. str. 19.

1.1.5 Geopark

„Geologický park (geopark) je území s geologickým dědictvím evropského významu a se strategií udržitelného rozvoje a se silnou řídicí strukturou, které je podpořeno evropským programem financování, aby se napomohlo jeho dalšímu rozvoji.

Geopark je oblast nebo území, která nebo které zahrnuje lokality významné z pohledu geologických věd, tudíž zahrnuje konkrétní geologické dědictví a poskytuje možnost šetrného využití tohoto bohatství, jakož i bohatství kulturního, architektonického, archeologického, historického a přírodního, a to v rovnováze se strategií trvale udržitelného územního rozvoje; geologické lokality musí být po odborné stránce dostatečně kvalitní a originální. Geopark se zaměřuje na ochranu území a územních hodnot, vzdělávací aktivity a šetrné využívání území z hlediska cestovního ruchu.“⁹

2 Cíle práce

2.1 Hlavní cíl práce

Hlavním cílem této bakalářské práce je organizace pěší turistiky a pobytu v atraktivním území Krkonoš a v území KRNAP pro fyzicky zdatnější turisty.

Pobyt je určen pro vyspělou skupinu turistů, jedná se o náročnou pěší turistiku. Zúčastnění klienti by měli být schopni velmi dobré orientace v terénu, překonat delší vzdálenosti (průměrně 30 km chůze denně) po dobu jednoho týdne a měli by znát pravidla pro pohyb v obtížnějším terénu, včetně dodržování bezpečného chování a znalosti pomoci v nouzi. Dobrá výstroj a výbava pro takovouto skupinu pak je nezbytnou samozřejmostí.

Pro případ krajně nepříznivého počasí, takového charakteru, že nebude možno z důvodů bezpečnosti klientů pěší túry po Krkonoších absolvovat, je týdenní pobyt zpracován i v tzv.

⁹ BRODSKÝ, K., et al. *Maximalizace potenciálu chráněných krajinných oblastí a národních parků v cestovním ruchu*. 1. vyd. Praha : Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2006. 172 s. str. 21.

„mokrě“ variantě. Protože nepříznivé počasí může být např. jeden den, nebo několik dní, jsou obě varianty zpracovány tak, že je možno je vzájemně kombinovat nebo prolínat..

2.2 Dílčí cíle práce

Vzhledem k celkové atraktivitě území, což z pohledu provozování klasických forem cestovního ruchu přináší do území ekologickou zátěž, je dílčím cílem této práce uplatnění některých forem udržitelného cestovního ruchu, a to zeleného turismu – především šetrné pěší turistiky a některých dalších v území uplatnitelných forem.

Dalším dílčím cílem této práce, který souvisí s hlavním cílem, je zpracování podrobného týdenního turistického programu pro 20 osob a vypracování přehledného itineráře pobytu, který bude mít každý klient k dispozici. Klienti mají zajištěno ubytování včetně polopenze, což bude též v doprovodném programu zahrnuto.

Do dílčích cílů této práce patří také ekonomická náročnost na aktivity cestovního ruchu. Stanovuji si zde za úkol vypracovat finanční kalkulaci pobytu vztahující se na jednu osobu a porovnání ekonomických nákladů při klasickém pobytu a při pobytu s využitím šetrné turistiky.

3 Krkonoše a KRNAP

3.1 Oblast Krkonoš a KRNAP

Krkonoše jsou nejznámějším pohořím v České republice, rozkládají se v délce 35 km mezi sedlem Novosvětským na západě a Libavským na východě. Dosahují největší nadmořské výšky, nejvyšším bodem Krkonoš a zároveň celé republiky je hora Sněžka (1602 m n.m.).

„Uvažujeme-li o Krkonoších jako o horském celku, musíme hledat jejich hranici na úpatí, na okrajích okolních sníženin nebo níže položených pahorkatin a počítat tedy k vrcholovým oblastem i nižší hřebeny a svahy. Vymezení Krkonoš proti okolním celkům, jakož i jejich rozdělení na menší jednotky – podcelky, provedli čeští i polští odborníci. Z něho vyplývá, že Krkonoše včetně polské části zaujímají plochu 631 km², z toho 454 km² u nás a 177 km² v Polsku. Rozloha celého pohoří je tedy poněkud větší, než plocha chráněná v národních parcích.“¹⁰

„Geologicky jsou Krkonoše velmi pestrým územím. Převažující skupinou hornin, která Krkonoše buduje, jsou metamorfity (krystalické břidlice), doplněné hlubinnými (žula) a vzácně i výlevnými vyvřelinami. Na jižním okraji se lze setkat i s usazenými, permokarbonskými horninami.

Počátek geologické historie Krkonoš bývá pokládán do konce starohor, asi před 700 miliony let. Tehdy došlo k pohybu zemských ker, vrásnění, a původní mořské usazeniny byly přeměněny na nejstarší krkonošské krystalické břidlice, především svory s četnými vložkami křemenců, místy i erlanů a amfibolitů. Z tohoto období pocházejí také krkonošské ortoruly, které se skladbou minerálů velmi podobají žulám, vznikly tedy přeměnou vyvřelin. Tento starý horninový komplex (zvaný též velkoupská skupina) zaujímá velkou část východních Krkonoš od Malé Úpy přes Černou horu až po labské údolí a pak v užším pruhu od Špindlerova Mlýna na západ po Příchovice.

¹⁰ SÝKORA, B., et al. *Krkonošský národní park*. 1. vyd. Praha : Státní zemědělské vydání, 1983. 280 s. str. 7.

V období prvohor (silur) byla oblast Krkonoš naposledy zalita mořem. Z tehdy usazených hornin (ale také z podmořských vyvřelin) byl při horotvorných pochodech (kaledonské a variské vrásnění) v následujících obdobích prvohor, devonu a karbonu, vytvořen mladší komplex krkonošských přeměněných hornin. Patří sem fylity a polohami krystalických vápenců, kvarcitů a zelených břidlic.

Tyto horniny, zahrnuté do tzv. ponikelské skupiny, budují jihozápad Krkonoš, v úzkém pruhu vybíhají k východu přes Vrchlabí a Janské Lázně, stáčí se k severu a tvoří celý hřbet Rýchor.

V karbonu (asi před 300 mil. let) proniklo pod starší horniny mohutné žulové těleso (odkryto bylo odnosem nadloží až mnohem později), kterému dnes říkáme krkonošsko-jizerský pluton a které tvoří Slezský (hraniční) hřbet Krkonoš od úpatí Sněžky po Harrachov, téměř celé Jizerské hory a polské Krkonoše.

Žhavá žulová masa výrazně působila na své okolí. Jednak svou teplotou a tlakem dala z krystalických břidlic vzniknout odolným tzv. kontaktním rohovcům (morfologicky výrazné tvary Sněžky a Českého hřbetu), za druhé z těkavých magmatických roztoků se (zvláště na kontaktu s karbonátovými horninami) vytvořila některá slavná krkonošská rudní ložiska (Obří důl, Svatý Petr). Tím byla vlastně dokončena základní geologická "výstavba" Krkonoš. Hory byly erozí obnažovány a řeky odnášely a usazovaly materiál na jejich úpatí v podkrkonošské permokarbonské pánvi. Třetihorní pohyby pak jen vyvolaly ojedinělé výlevy čedičových vyvřelin na severním svahu (např. Malá Sněžná jáma).

Geomorfologický vývoj současného reliéfu Krkonoš můžeme sledovat asi od poloviny třetihor. Během celých druhohor a počátkem třetihor totiž za teplého a vlhkého klimatu docházelo k obrušování a zarovnávání reliéfu (peneplenizaci). Tyto ploché tvary se v podobě úvalovitých depresí zachovaly v oblasti Bílé, Labské a Pančavské louky. Teprve třetihorní alpinské vrásnění při tektonických pohybech podél zlomových systémů způsobilo pomalé vyzdvižení a vyklenutí pohoří. Krkonoše tak získaly v hrubých rysech dnešní výšku a tvar, avšak ještě bez výraznějších údolí. Zvětšení sklonu toků po vyzdvihu horstva mělo za následek urychlení odtoku a zintenzivnění říční eroze, která především zpětným zahlubováním směrem od okrajů do jádra pohoří vytvářela široká údolí, která oddělila jednotlivé hřbety krkonošských rozsoch. Zatímco na strmém severním svahu řeky snadno

dospěly až do vrcholových partií, na mírnější české straně se postup zpětné eroze dočasně zastavil na pásmu odolných hornin kontaktního pásma. To dokázaly prorazit jen Jizera a Labe.

S nástupem čtvrtohor se výrazně změnilo evropské klima. Došlo k velkému ochlazení a během ledových dob (glaciálů) se až k severnímu úpatí pohoří přiblížil mohutný skandinávský ledovec. Samotné Krkonoše již nepřekonal, ale v jeho blízkosti ležící horská údolí se vyplnila údolními ledovci alpského typu. Ještě dnes se můžeme setkat s jejich pozůstatky - čelními a bočními morény, pocházejícími z posledních dvou glaciálů (rissu a würmu). Nejvýraznější stopy však údolní ledovce zanechaly v přemodelování horských říčních údolí (o profilu tvaru V) na široká ledovcová údolí, tzv. trogy, s typickým U profilem. Závěry dolin pak byly přehloubeny do podoby strmých karů. Plošně větší a delší ledovce vznikly paradoxně na sněhem lépe "vyživované" jižní straně pohoří, zatímco na severním svahu došlo k jejich většímu zahloubení a za morénovými hrázemi se vytvořila ledovcová jezera (Wielki a Maly Staw, Snieżne Stawki). Chladné klima se projevilo i na nezaledněném povrchu nejvyšších poloh. Působením mrazu, ledu a střídání teplot se na hřebenech objevují výrazné žulové hranaté skalní útvary, na svazích vznikají skalní stupně (mrazové sruby), kryoplanační terasy a kamenná moře. Na vrcholových plošinách pak nacházíme mrazové půdní formy (tzv. polygonální půdy, na svazích přecházející v půdy brázděné). Výskyt a vysoký stupeň vývoje těchto půdních tvarů lze ve středoevropském prostředí pokládat za výjimečný jev, a proto je výzkumu i ochraně tohoto fenoménu v současné době věnována zvýšená pozornost. V současném podnebí vznikají drobné tvary (např. skalní mísy). V teplejším a na srážky bohatém klimatu doby poledové vznikla na plošinách krkonošských zarovnaných povrchů rozsáhlá rašeliniště vrchovištního typu (Mumlavská, Pančavská a Labská louka, Úpské rašeliniště). Dnes většinou odumírají.

Zahlubování řek na konci třetihor a ve čtvrtohorách umožnilo také vznik krasových jevů v ostrůvcích karbonátových hornin (vápenec, dolomit), nalézajících se převážně v pásu mladšího komplexu krystalických břidlic. Povrchové jevy jsou poměrně vzácné, častější jsou jeskyně, objevené převážně při práci v lomech. Relativně nejrozsáhlejší jeskynní systémy se nacházejí v Horních Albeřicích, Maršově, Poniklé a Rokytnici nad Jizerou, drobné jeskyňky lze nalézt i jinde. Některé přírodní procesy formují georeliéf hor i v současnosti, především vodní eroze (zvláště patrná při povodních), zvětrávací a svahové procesy. Zvláště nápadné jsou mury (bahenní proudy), počet jejich drah se blíží dvěma stům. Méně výrazné, ale stále

působící např. soliflukce, nivální eroze nebo sněhové laviny. Stále intenzivněji, zvláště v nižších polohách, ovlivňuje reliéf antropogenní aktivita (hornická díla, výstavba sídel a komunikací).“¹¹

„**Krkonoše tvoří dva souběžné hřbety** rozdílné jak svou geologickou stavbou, tak i utvářením a členěním terénu. Vnější, pohraniční hřbet, převážně žulový, oddělený od vnitřního údolím Mumlavy, Labe a Bílého Labe, je poměrně málo členitý a příkře spadá do slezské nížiny. Z vnitřního vybíhají dlouhé a rozlehlé rozsochy – Vlčí, Kozelský a Žalský hřbet, Planina, Černá hora a Rýchory. Tvoří jej krystalické břidlice orthoruly, svory, fylity, kvarcity, ruly apod. Proráží jím mezi Medvědínem a Kozími hřbety tok Labe. Území budované krystalickými břidlicemi je charakteristické ostrými hřebeny a strmými kopci (Sněžka, Kozí hřbety), zatímco žulová oblast má tvary zaoblené.“¹²

„**Půdy** vzniklé zvětráváním krkonošských hornin jsou poměrně chudé na živiny a kyselé. Vytvořily se tu převážně podzolové půdy, ve vyšších polohách horské humusové podzoly i nevyvinuté půdy. Na hřebenech se setkáváme s plochami sutí, pozůstatky intenzivního zvětrávání obnažených hornin v ledových dobách. Říční síť vznikla ve třetihorách a čtvrtohorách. Převážná část české části hor patří do povodí Labe. Pouze část Rýchor odvodňuje Bobr, patřící stejně jako ostatní polské toky severní části Krkonoše k říční soustavě Odry.“¹³

Klima Krkonoš se svými specifickými rysy liší od ostatních českých horstev. Je to dáno zejména nadmořskou výškou, rozsahem pohoří, ale i relativní blízkostí k Atlantickému oceánu a převládajícímu západnímu proudění vzduchu. To způsobuje, že se na zdejšímu klimatu uplatňují mořské vlivy, na rozdíl např. od Tater, jejichž podnebí má vnitrozemský charakter. Celoročně mají Krkonoše drsnější podnebí než ostatní česká pohoří. Jednotlivé podnebné prvky se silně mění se stoupající nadmořskou výškou, kdy teplota značně klesá (o 0,5 až 1°C na 100 m nadmořské výšky). Vliv teploty je zřejmý hlavně na zdejší vegetaci, kdy se se stoupající nadmořskou výškou zkracuje vegetační doba. „V nadmořské výšce 700 m trvá

¹¹ Správa Krkonošského národního parku. *Správa Krkonošského národního parku* [online]. 2009. Vrchlabí : 2003 , 25. 2. 2009 [cit. 2009-03-01]. Dostupný z WWW: <<http://www.krnep.cz>>.

¹² LOKVENC, T. *Toulky krkonošskou minulostí*. 1. vyd. Hradec Králové : Kruh, 1978. 268 s. ISBN 46-018-77. str. 9.

¹³ LOKVENC, T. *Toulky krkonošskou minulostí*. 1. vyd. Hradec Králové : Kruh, 1978. 268 s. ISBN 46-018-77. str. 9.

vegetační doba 127 dní, v 1000 m 102 dní, v 1300 m 51 dní a na Sněžce v 1600 m vegetační doba teoreticky neexistuje.“¹⁴

Na krkonošských tocích se nalézají četné vodopády, jež jsou jednou z hlavních turistických atraktivit území. Nedostatkem většiny z nich je však jejich malá vodnost v létě a také to, že málokterý skutečně padá svisle - většina z nich spadá kaskádovitě nebo dokonce stéká po skále. Podle původu je můžeme rozdělit na několik typů. První skupina vděčí za svůj vznik činností ledovce, který přehloubil dno hlavního údolí, a to relativně tak rychle, že vodní eroze přítoků nestačila prohlubovat i postranní údolí na stejnou úroveň. Postranní údolí se tak dostalo do pozice visutého údolí, tzn. že v místě vyústění přítoku vznikl stupeň, který potok překonává vodopádem. V Krkonoších do této kategorie patří nejvyšší vodopády: Pančavský (140 m vysoký), Horní Úpský (120 m), Labský (45 m), Pudlavský (90 m), Dvorského potoka (asi 40 m); na polské straně např. vodopád Lomniczki. (Uvedené vodopády jsou soustavami kaskád, někdy i bezprostředně nenavazujících, proto je jejich celková výška stanovena podle podrobných topografických map a některé údaje se liší od jinde uváděných výšek, obvykle menších, vztahujících se však jen ke hlavnímu stupni vodopádu.) Další skupina vodopádů je podmíněna tzv. strukturními příčinami. Vznikají v místě, kde potok přechází kontakt dvou různě tvrdých hornin (nebo různě tvrdých partií téže horniny); měkkí hornina je rychleji vymílána, a proto tu vzniká stupeň, překonávaný vodopádem. Sem patří většina nižších vodopádů, jako je Huťský vodopád, vodopády u Žacléřských Bud, na Jelením potoce, kaskády na Kotelském potoce (Rudolfov), Klínovém potoce, Dolském potoce a jeho přítocích, v Labské soutěsce, v Pramenném dole aj. Poněkud odlišný je typ vodopádů, které vznikly na údolních ledovcových stupních, v místech bývalých ledopádů. I tyto stupně, na nichž jsou např. Dolní Úpský vodopád nebo Malý Labský vodopád, vznikly na styku nestejně tvrdých horninových partií. A nakonec jsou to vodopády podmíněné tektonicky, tj. zlomy nebo výraznými puklinovými systémy a odlučností jimi podmíněnou. Sem patří např. vodopády a kaskády Bílého Labe, Mumlavy, Kamenice, Červeného potoka aj.

Protože krkonošské vodopády jsou výraznou a hojně navštěvovanou atraktivitou, podávám zde o těch situovaných v předmětném území jejich přehled a základní informace:

¹⁴ LOKVENC, T. *Toulky krkonošskou minulostí*. 1. vyd. Hradec Králové : Kruh, 1978. 268 s. ISBN 46-018-77. str. 10.

Krkonošské vodopády v okolí Rokytnice nad Jizerou a Harrachova¹⁵

Huťský vodopád:

Kategorie ZCHÚ:	PP (přírodní památka)
Popis:	<i>Vodopád je napájen Huťským potokem, který pramení pod chatou Dvoračky. Název Huťský vznikl podle první sklářské huti v Krkonoších. Huťský vodopád je poměrně známý a hojně navštěvovaný u Rokytnice nad Jizerou, vede k němu modrá turistická značka. Dosahuje výšky téměř 20 metrů.</i>
Výška:	20 m
Průtok:	50 l/s
Mohutnost¹⁶:	1000 m ³ /s
Celkový sklon:	50° při 16 metrech výšky, méně než 30° při 20 metrech
Tok:	Huťský potok
Nadmořská výška:	810 m n. m.
Geologický podklad:	kvarcit
Genetický typ:	sekundární, vertikálních vrstev
Přesná poloha:	GPS: 50°44'18.34"N; 15°29'54.27"E

Labský vodopád:

Kategorie ZCHÚ:	KRNAP
Popis:	<i>Labský vodopád patří mezi naše nejmohutnější vodopády. Při celoročně dostatečném průtoku vyniká mimořádnou výškou, která činí přibližně 35 metrů. (Horní hrana vodopádu je těžko definovatelná, a tak se můžeme setkat i s menší hodnotou - 30 metrů.) Na jeho formování se značnou měrou podílel ledovec. Nad vodopádem u přepadové hrany je vyhlídková lávka pro turisty, z které je vidět i několik pěkných kaskád nad hlavním vodopádem. Horní část vodopádu je spíše kaskádovitá, dolní je více strmá. Vodopád končí v kamenné suti. Zhruba 150 metrů pod patou vodopádu se koryto Labe zužuje a suť zde vytváří přirozenou blokádu, přes kterou přepadává vodopád vysoký 4,4 metru. Tento menší vodopád je vidět z modré turistické cesty, která stoupá z Labského dolu na Labskou boudu. Nad vodopádem byla původně zadržovací nádrž, která se</i>

¹⁵ Vodopády České republiky [online]. c2000 , 17. 04. 2009 [cit. 2009-05-07]. Dostupný z WWW: <<http://www.vodopady.info/cz>>.

¹⁶ Kombinací výšky a průtoku získáme mohutnost vodopádu, která více vypovídá o tom, jak je vodopád skutečně "velký". Srv.: Vodopády České republiky [online]. c2000 , 17. 04. 2009 [cit. 2009-05-07]. Dostupný z WWW: <<http://www.vodopady.info/cz>>.

příležitostně vypouštěla. Tím bylo dosaženo turisticky atraktivního mohutného vodopádu, který se skoro podobal svým Norským kolegům. Nádrž byla později z důvodů ochrany přírody zrušena.

Výška:	35 (nebo 30) m a 4,4 m
Průtok:	50 l/s
Mohutnost:	1750 (1 500) a 22 m ³ /s
Celkový sklon:	45° (55°) a 50°
Tok:	Labe
Nadmořská výška:	1220 – 1255 (1250) a 1180 m n. m.
Geologický podklad:	žula
Genetický typ:	primární visutý (částečně i sekundární vertikálních vrstev), spodní malý vodopád je hrazený nepravý
Přesná poloha:	GPS: 50°46'16.81"N; 15°32'46.68"E a 50°46'12.36"N, 15°33'1.043"E

Mumlavský vodopád:

Kategorie ZCHÚ:

KRNAP

Popis:

Mumlavský vodopád je nejmohutnější a zřejmě nejznámější vodopád Čech. Je to jeden z hlavních turistických cílů západních Krkonoš. Vytváří jej řeka Mumlava a překonává až 12 m vysoké stupně tvořené skalními bloky v žulovém řečišti. Mumlavský vodopád je vlastně nejmohutnější kaskáda, která erozní činností zvýšila strmost svojí spodní části. Horní část vodopádu zůstala s mírným sklonem, spodní je téměř kolmá. Celkový sklon vodopádu je přibližně 50°. Výška vodopádu bývá uváděna 9 metrů. Jedná se však o délku toku vody, při 50° sklonu je skutečná kolmá výška 7 metrů (což je patrné z čelních fotografií vodopádu). Přímou pod vodopádem, ale i jinde v řečišti, lze nalézt tzv. „čertova oka“. Je to ukázka tzv. evorzních jevů – jedná se o prohlubně (tzv. „obří hrnce“) a ohlasy způsobené pohybem vody a kamínky. Nejmohutnější je vodopád při jarním tání. Naopak v zimě velmi často zamrzá a stává se z něj ledopád – uchvacující dílo vytvořené vodou a mrazem

Výška:	7,0 m
Průtok:	800 l/s
Mohutnost:	5600 m ³ /s
Celkový sklon:	50°
Tok:	Mumlava
Nadmořská výška:	760 m n. m.

Geologický podklad:	žula
Genetický typ:	sekundární, vertikálních vrstev
Přesná poloha:	GPS: 50°46'14.2"N; 15°27'9.13"E

Pančavský vodopád:

Kategorie ZCHÚ: KRNAP

Popis: *Pančavský vodopád je nejvyšší vodopád v Česku, měří celkem 145 metrů, je však složen z několika stupňů, které samy o sobě jsou kaskádovité. Vodopád má poměrně komplikovaný profil. Stupně mají (bráno shora) výšku 36, 40, 23 a 20 metrů. Celkový sklon vodopádu je 45°. Ve spodní části předposledního stupně se odděluje jižní rameno, které vyniká pouze při zvýšeném průtoku. Říčka Pančava vytváří na skalnaté hraně karu nejvyšší vodopád, který padá z Pančavské louky do Labského dolu. Je to typický vodopád vytvořený na boční stěně ledovcového údolí. Nad vodopádem se nachází tzv. Ambrožova vyhlídka.*

Výška:	145 m
Průtok:	35 l/s
Mohutnost:	5180 m³/s
Celkový sklon:	45°
Tok:	Pančava
Nadmořská výška:	1155 – 1300 m n. m.
Geologický podklad:	žula
Genetický typ:	primární visutý
Přesná poloha:	GPS: 50°45'39.15"N; 15°32'44.15"E

Zdroj: www.vodopady.info/cz.

Krásná příroda a poskytování turistických služeb na poměrně vysoké úrovni, lákají do této oblasti každoročně tisíce návštěvníků. Pro své mimořádné přírodní bohatství bylo území Krkonoš vyhlášeno národním parkem. Díky svým krásám a sněhovým podmínkám se Krkonoše staly jedním z nejvyhledávanějších míst rekreace v České republice. V letním období se jedná především o pěší a cyklo turistiku. Turisté mohou využít dobře propracovaný systém značených tras a množství horských bud. V zimním období poskytují Krkonoše ideální podmínky pro lyžaře. Nachází se zde mnoho center s dokonale upravovanými lyžařskými vleky a sjezdovkami, ale i desítky kilometrů běžeckých tras. Považuji proto za vhodné, abych své klienty na naší první společné schůzce (zpravidla večer první den po příjezdu, ubytování a večeři) upozornil, že jsou v chráněné krajinné oblasti KRNAP, a že zde

musí dodržovat určitá pravidla (pohybovat se jen po vyznačených cestách, nic nebudeme sbírat, námi vyprodukované odpadky si budeme odnášet s sebou, na horských boudách se šetří vodou, energií, smí se pouze fotografovat). Další informace jsou k nahlédnutí v Návštěvním řádu KRNAP

viz Příloha 1: Návštěvní řád KRNAP

Krkonošský národní park (KRNAP) byl založen roku 1963 a zaujímá území o rozloze 54 969 ha a z toho více než dvě třetiny zabírají zalesněné plochy. Národní park je rozdělen na tři zóny, v nichž platí odlišné podmínky pro pobyt návštěvníků, v 1. a 2. zóně je zakázáno pohybovat se mimo turistické a lyžařské trasy a sbírat lesní plody. Rozprostírá se v severovýchodní části Čech při hranici s Polskem. Větší část KRNAP leží na území bývalých okresů Trutnov, Semily a Jablonec nad Nisou. Většina území národního parku spadá do geomorfologického celku Krkonoše (podcelky Krkonošské hřbety, Krkonošské rozsochy a Vrchlabská vrchovina), část ochranného pásma patří již do celku Krkonošské podhůří (s podcelky Železnobrodská vrchovina a Podkrkonošská pahorkatina). Přesná definice polohy KRNAP je takováto: „hranice s Polskem, Novosvětské sedlo, Hvězda, Jablonec nad Jizerou, Jizera po Arnoštov, Jizerka po Hrabačov, Vrchlabí, Rudník, Mladé Buky, Kalná Voda, Babí, Žacléř. Bezprostředně sousedí s Broumovskou vrchovinou na východě, Jizerskými horami na severozápadě, v Polsku s Kotlinou Jeleniogóorskou a Rudawami Janowickiemi.“¹⁷

Tabulka 1: Základní fakta o KRNAP

Národní park:	I. zóna NP	II. zóna NP	III. zóna NP	ochranné pásmo NP	CELKEM
okres Trutnov	3.590 ha	2.428 ha	18.662 ha	10.682 ha	35.362 ha
okres Semily	913 ha	988 ha	9.676 ha	7.855 ha	19.432 ha
okres Jablonec n.N.	0 ha	0 ha	70 ha	105 ha	175 ha
CELKEM	4.503 ha	3.416 ha	28.408 ha	18.642 ha	54.969 ha

Zdroj: Správa Krkonošského národního parku

¹⁷ Správa Krkonošského národního parku. *Správa Krkonošského národního parku* [online]. 2009. Vrchlabí : 2003 , 25. 2. 2009 [cit. 2009-03-01]. Dostupný z WWW: <<http://www.krnep.cz>>.

- Aktualizace rozlohy zón i celkové rozlohy národního parku proběhla k 1.1.2002
- nadmořská výška: 400 až 1602 (Sněžka) m n. m.
- průměrná roční teplota: +6°C až 0°C
- srážky: 800 až 1600 mm/rok, sněh 150 až 300 cm (leží až 180 dní v roce)
- vegetační stupně submontánní (podhorský) - 480 - 800 m n. m. - listnaté a smíšené lesy
montánní (horský) - 800 - 1200 m n. m. - smrkové lesy, horské louky subalpinský -
1200 - 1450 m n. m. - klečové porosty, rašeliniště, ledovcové kary alpský - 1450 -
1602 m n. m. - lišejníková, travnatá a kamenitá tundra
- kvetoucí rostliny: přes 1300 druhů
- obratlovci: 240 druhů (57 savců, 165 ptáků)
- turistické cesty: 800 km letních a zimních značených cest
- počet lanovek: cca 14
- počet vleků včetně přenosných: cca 400
- udržované běžecké lyžařské tratě: cca v délce 500 km¹⁸

Správa KRNAP sídlí v malém podhorském městečku Vrchlabí. Budova správy se nachází na okraji městského parku v centru města. Správa KRNAP provozuje i informační střediska ve Vrchlabí, Špindlerově Mlýně, Harrachově, Rokytnici nad Jizerou, Peci pod Sněžkou, Temném Dole a ve Strážném (sezónní). Správě KRNAP patří také některá muzea, např.:

Krkonošské muzeum (KM) Vrchlabí - budova kláštera - expozice Kámen a život a dům č.p. 224 - expozice řemesel a počátky turistiky v Krkonoších;
KM Jilemnice - zámek - expozice Počátky lyžování a o historii a kultuře západních Krkonoš;
KM Paseky nad Jizerou - Památník zapadlých vlastenců;
KM Pec pod Sněžkou - expozice Obří důl - poklad Krkonoš.

¹⁸ Správa Krkonošského národního parku. *Správa Krkonošského národního parku* [online]. 2009. Vrchlabí : 2003 , 25. 2. 2009 [cit. 2009-03-01]. Dostupný z WWW: <<http://www.krnep.cz>>.

3.2 Oblast Krkonošského podhůří

Oblast Krkonošského podhůří je poměrně rozsáhlý geomorfologický celek, zaujímající rozlohu 1247 km². Je to velmi členitá vrchovina se střední nadmořskou výškou 463 m. Toto podhůří tvoří takzvaný předěl mezi Krkonošemi a mírně zvlněnou Českou tabulí.

Nejrozsáhlejší plochu tvoří Podkrkonošská pahorkatina, jejíž osou protéká Labe se spoustou stromkovitě se sbíhajících přítoků. Toto území, které zasahuje až k Červenému Kostelci, je značně zvrásněno a budují ho zpravidla horniny permského stáří (méně odolné červenohnědé usazeniny) a velmi pevné vyvřeliny. Ve východním okraji podkrkonošské pánve je pískovcový lom Krákorka. Je to nejrozsáhlejší odhalení triasových usazenin na našem území. V lomu Krákorka byla dokonce nalezena 15 cm dlouhá stopa dinosaura. Bohužel však tento otisk nebyl natolik kvalitní, aby umožnil dinosaurovo bližší určení. Jihovýchod a částečně jih Krkonošského podhůří ohraničuje Zvičinsko–koclěřovský hřbet. Ten tvoří slabě metamorfované horniny (fylity) prvohorního stáří, vystupující nad okolní usazeniny permokarbonu a svrchní křídly.

Krkonošské podhůří je oblast, která dokáže upoutat pozornost svojí malebnou přírodou, a tak klienty z oblasti Krkonoš nasměrovat do méně zatěžovaných pásem, která jsou však srovnatelná s atraktivitou našich nejvyšších hor. Proto budu část pobytu v Krkonoších orientovat do Krkonošského podhůří, konkrétně do geoparku Český ráj, z Železného Brodu Riegrovou stezkou kaňonem řeky Jizery do Semil a dále přes Krkavčí skálu na Kozákov, odkud je možno přehlédnout území Českého ráje na jedné straně a Krkonoše na straně druhé. V rámci šetrné turistiky využijeme regionálních služeb (autobus, vlak) a společně zde strávíme jeden den. Účelem tohoto jednodenního exkurzu je klientům na konkrétním vybraném území demonstrovat v rámci aktivit šetrné turistiky srovnatelnost přírodně-krajiných i kulturních hodnot tohoto území s atraktivitou Krkonoš.

3.3 Stručná historie KRNAP

První pokusy o ochranu krkonošské přírody se datují již od dob hraběte Harracha, který učinil srdcem budoucího národního parku lokalitu zvanou Strmá stráň, bohatou na vysokohorskou květenu. „V druhé polovině 20.století byla završena dlouholetá snaha prozíravých a moudrých lidí uchovat přírodní bohatství hor před stále tvrdšími a bezohlednějšími lidskými zásahy. 16. 1. 1959 došlo nejprve ke zřízení Karkonoskiego Parku Narodowego na polské straně hor a konečně 17. 5. 1963 byla česká strana Krkonoš slavnostně prohlášena prvním českým národním parkem.“¹⁹

Dále viz Příloha 2: Důležité události v historii KRNAP

3.4 Historie, vývoj a význam turistiky v Krkonoších

V pravěku a středověku byly Krkonoše téměř neosídlené. Až z poloviny 13. století jsou známy první zmínky o kolonizaci podhůří. Druhá vlna osídlování Krkonoš přišla v 2. polovině 13. století, hlavně v blízkosti řek Úpy a Labe. Jednalo se převážně o německé obyvatelstvo. Tímto způsobem začala v Krkonošském podhůří vznikat první města, např. Hostinné a Trutnov. Ve 14. století se Slezsko stalo součástí Koruny české, nastal větší přísun kolonistů, začaly se kácet lesy, zakládaly se pastviny a pole. Touto dobou se v Krkonoších vyskytovali i hledači zlata, stříbra a drahých kamenů.

V průběhu 16. století se v Krkonoších rozvíjelo hornictví. S tím souvisela i těžba dřeva, která měla za následek ohromnou devastaci lesů. Nedochovalo k přirozenému omlazování lesa, protože všechno dřevo bylo hned zužitkováno. Roku 1609 byla těžba dřeva ukončena a přesunuta do Orlických hor.

Během třicetileté války docházelo k osídlování ve vyšších horských částech, protože obyvatelé Krkonošského podhůří se snažili utéci do bezpečí. Zde pak zakládali nové osady na méně dostupných místech. Roku 1710 došlo k přesnému vymezení hranice mezi Čechami a

¹⁹ Správa Krkonošského národního parku. *Správa Krkonošského národního parku* [online]. 2009. Vrchlabí : 2003 , 25. 2. 2009 [cit. 2009-03-01]. Dostupný z WWW: <<http://www.krn timer.cz>>.

Slezskem. V 18. a 19. století byl stav lesů velmi špatný. Původní vysokohorské porosty byly skoro zlikvidované, zmizela vzácná květena a začalo se zalesňovat. Tím se ale vytlačil původní, velmi odolný, smrk ztepilý, který byl nahrazen méně odolnými druhy.

Na přelomu 19. a 20. století se v Krkonoších začala rozvíjet turistika. Původní hospodářská stavení se měnila v turistické objekty pro ubytování návštěvníků. Z původně malých osad se stávala významná turistická a sportovní centra.

„Za první turistický výlet do Krkonoš se považuje cesta jedenácti trutnovských měšťanů doprovázených znalcem Krkonoš, malířem Š. Hüttelelem na vrchol Sněžky dne 7. VII. 1577. Na severní straně Krkonoš pořádal již v letech 1564-1566 rektor latinské školy v Jelení Góře Křištof Schilling se svými žáky výlety do hor.

V 17. století to byly dvě významné nábožensko-politické akce, vysvěcení kaple na Sněžce (1681) a Labského pramene (1684), které daly podnět k pravidelným návštěvám obou objektů věřícími. Jejich poutě lze považovat za určitou dobovou formu turistiky, ve kterou se také postupně téměř zcela změnily.

Byla to však až druhá polovina 18. století, kdy velký emancipační rozvoj buržoazie přinesl ústy pokrokových ideologů této doby, zejména J. J. Rousseaua, ideu návratu k přírodě. Rychle zbohatlá buržoazie našla nový způsob zábavy. Výlety do panenské přírody mezi její prosté obyvatele se staly módní záležitostí a rozšířily se i do Krkonoš.²⁰

Obyvatelé hor se rychle přizpůsobovali nové situaci. Horalé začali prodávat upomínkové předměty a nechávali se zaměstnávat jako nosiči a průvodci turistů. Kombinace pohostinství a chovu dobytka jim zajišťovala dobré existenční podmínky. Stavy dobytka se však do posledního desetiletí 19. století snížily až o polovinu, neboť stále více obyvatel bylo zaměstnáno při turistickém ruchu. Původní hospodářské boudy se postupně měnily, aby mohly poskytnout požadované občerstvení a přístřeší turistům, jejichž nároky neustále rostly. Ze skupin bud a osad v Krkonoších se tak stala turistická centra. Kvůli tomu bylo nutné upravit i dosavadní síť cest a doplnit ji novými úseky, které by urychlily a usnadnily přístup do hor a do atraktivních míst. Lidé začali rozšiřovat turistický ruch, který zajišťoval pracovní

²⁰ SÝKORA, B., et al. *Krkonošský národní park*. 1. vyd. Praha : Státní zemědělské vydání, 1983. 280 s. str. 233.

příležitosti a příliv financí do hor. Byl vypracován projekt na 50 turistických značkových a v zimně tyčovaných tras a cest. S jeho realizací započali v roce 1885 a již v roce 1905 měla tato síť 100 km. Stále výrazněji se od svého vzniku 11. března 1888 podílel na propagaci turismu Klub českých turistů (KČT), který založil rozsáhlou značkářskou akci – značení cest jednotnými pásovými značkami. O rozvoji turistiky svědčí např. i to, že v roce 1884 navštívilo vrchol Sněžky 50 000 lidí. Charakteristickým rysem turistiky do roku 1945 bylo individuální turistické putování po hřebenech. Umožňovala to dostatečná ubytovací a stravovací kapacita pravidelně rozložená po celé oblasti hor.²¹

Prvním předsedou KČT byl zvolen známý vlastenec a organizátor českého národního života Vojta Náprstek. Snahou KČT bylo zpřístupnit turisticky zajímavá místa nejen budováním stezek a značením, ale i výstavbou chat a ubytovacích zařízení. Na počátku 1. svět. války vykazoval KČT 53 odborů turistiky se 4927 členy. Po vytvoření Československé republiky v r. 1918 byl Klub českých turistů přejmenován na Klub československých turistů (KČST) a vstoupil do něho i Tatranský spolek turistický, založený v r. 1919 v Liptovském Mikuláši. V r. 1937 měl KČST 385 odborů s počtem cca 100 000 členů. Ve srovnání s touto rozsáhlou organizací byla činnost ostatních turistických spolků nevelká. Byly to Pohorská jednota Radhošť, Čs. obec turistická, Dělnické turistické sdružení. V roce 1952 byl zřízen Státní výbor pro tělesnou výchovu a sport (SVTVS). Konečně v roce 1956 byla ustavena jednotná dobrovolná tělovýchovná organizace – Československý svaz tělesné výchovy (ČSTV). V r. 1979 je v ČSTV organizováno již ve více než 2100 odborech 150 000 turistů. 11. března 1990 vznikl již Český svaz tělesné výchovy, nazývaný stejně – ČSTV.²²

²¹ Srv.: SÝKORA, B., et al. *Krkonošský národní park*. 1. vyd. Praha : Státní zemědělské vydání, 1983. 280 s. str. 233-235.

²² Srv.: MOSER, F., et al. *Pěší turistika*. 1. vyd. Praha : Olympia, 1981. 118 s. str. 105 – 108.

Obrázek 1: Dnešní Jilemnická bouda

Zdroj: LUŠTINEC, J., KARPAŠ, R. Krkonoše pohledem Jana Buchara a Josefa Vejnara

Na obrázku 1 je Mísečná bouda – s charakteristickou kupou hory Kotle v pozadí – patřila rodině Rennerů a sloužila jako jedna z prvních ve zdejší oblasti potřebám turistického ruchu. Kdysi nesla též název U Kotle, dnes ji známe pod jménem Jilemnická bouda.²³

Obrázek 2: Modrý Důl 1925

Zdroj: *KRKONOŠE : Měsíčník o přírodě a lidech*

²³ LUŠTINEC, J., KARPAŠ, R. *Krkonoše pohledem Jana Buchara a Josefa Vejnara*. 1. vyd. Liberec : Roman Karpaš - RK, 2002. 144 s. ISBN 80-903033-1-5. str. 82.

Obrázek 2 zobrazuje pohled z osady Modrý Důl směrem k Modré stráni a Modrému sedlu. Vpravo na Lavinovém svahu na jižním úbočí Studniční hory vidíte nejmohutnější sněhová pole českých Krkonoš, kde se v některých letech může nahromadit až 15 m sněhu. Dobová pohlednice zachycuje vzhled Modrého Dolu někdy kolem roku 1925.²⁴

4 Marketing

Marketing v cestovním ruchu je velmi důležitým nástrojem, zaměřeným na poznání, ovlivnění a maximální uspokojení potřeb účastníků cestovního ruchu. Pokud budou tyto potřeby co nejlépe uspokojeny, bude mít na druhé straně i podnik vyšší výnosy, vyšší zisk, získá výhodnější postavení na trhu a bude lépe dosahovat splnění svých cílů a zvýší také svůj kredit. Hlavním cílem prováděného marketingu je na jedné straně maximálně spokojený zákazník a na druhé straně co nejlepší naplnění stanovených záměrů podnikatele. Lze říci, že spokojený zákazník je ten, který nachází potřebný produkt ve správný čas na správném místě.

Jiným důležitým faktorem je kvalita poskytovaných služeb. Stačí jeden nespokojený účastník zájezdu, přičemž vina na jeho nespokojenosti ani nemusí být na straně poskytovatele služeb cestovního ruchu, a jeho negativní zkušenosti zpravidla odradí na dlouhou dobu celou řadu potenciálních zákazníků. Je proto i v mém zájmu jakožto budoucího sportovního manažera, aby z mé strany poskytované služby (jako vedoucí a organizátor pobytu, horský průvodce po turistických trasách, zpracovatel pobytového programu, garant péče o svěřené zákazníky, o jejich bezpečí na cestách apod.) měly patřičnou úroveň a přispěly tak ke zvýšení úrovně a kreditu poskytovaných služeb mého budoucího zaměstnavatele.

V rámci marketingu jsou důležitá i statistická zjišťování a data, která zkoumají problematiku návštěvnosti vybraných regionů a poskytovaných služeb, podle čehož je možno usuzovat např. na masovost turismu, a s tím související zátěž, a dále i na atraktivitu daného území. Jinak statistická zjišťování patří spíše k ekonomickým aspektům cestovního ruchu.

²⁴ Dobová pohlednice. *KRKONOŠE : Měsíčník o přírodě a lidech*. 2000, roč. XXXIII, č. 4, s. 39. ISSN 0323-0694

4.1 Informace ze zdrojů Českého statistického úřadu

Tyto informace jsem získal na internetových stránkách Českého statistického úřadu ve statistických ročenkách. „Údaje o výjezdovém a domácím cestovním ruchu se zjišťují u všech členů domácnosti ve věku 15 let a starších, kteří obvykle bydlí v šetřeném bytě. Ti jsou dotazováni na cesty, jež uskutečnili ve sledovaném měsíci za účelem trávení volného času a rekreace a služební cesty mimo své obvyklé prostředí (trvalé a přechodné bydliště, pracoviště, škola apod.). Údaje zjištěné ve výběrovém šetření jsou pomocí koeficientů přepočteny na celou populaci starší 15 let. Jedná se o dvoustupňový náhodný výběr. Jednotkou výběru prvního stupně je sčítací obvod a na druhém stupni se provádí prostý náhodný výběr bytů ve sčítacích obvodech. VŠCR probíhá na území ČR s měsíční periodicitou a vyhodnocování výsledků se provádí čtvrtletně. Účel statistických zjišťování vyplývá z § 1 odst.1 zákona č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, kde je uvedeno, že vykázané údaje slouží k „vytváření statistických informací o sociálním, ekonomickém, demografickém a ekologickém vývoji České republiky a jejích jednotlivých částí, poskytování statistických informací a jejich zveřejňování.“ Tyto informace slouží pro výpočet hrubého domácího produktu, míry inflace apod., dále tvoří základ pro tvorbu hospodářské politiky ČR (např. rozvoj infrastruktury, omezení negativních dopadů na životní prostředí), ovlivňují příspěvky ČR do EU a také čerpání dotací z fondů EU. Užitek a potřebnost sběru dat nejsou dány tím, že Český statistický úřad údaje shromáždí, ale že o získaných skutečnostech poskytne informace jiným místům, např. státním orgánům a institucím, která na jejich základě budou přijímat rozhodnutí a opatření směřující k rozvoji společnosti. Údaje slouží také pro informování veřejnosti, pro potřeby podnikatelské sféry, vědeckou a výzkumnou činnost a v neposlední řadě i pro plnění informačních povinností ČR vůči mezinárodním organizacím a zahraničním subjektům (Eurostat, OSN, EU, ECB, OECD atd.).“²⁵

²⁵ Český statistický úřad. ČSÚ : *Český statistický úřad - Liberec* [online]. c2003 , 10. 04. 2009 [cit. 2009-04-10]. Dostupný z WWW: <<http://www.liberec.czso.cz>>.

Tabulka 2: Kapacity hromadných ubytovacích zařízení cestovního ruchu k 31. 12. 2007

Ukazatel	Hromadná ubytovací zařízení	Pokoje	Lůžka	Místa pro stany a karavany	Indicator
	<i>Collective accommodation establishments</i>	<i>Rooms</i>	<i>Bed places</i>	<i>Places for tents and caravans</i>	
Celkem	7 845	172 560	451 707	53 967	Total
Kategorie zařízení:					Category of establishment:
hotely a podobná zařízení celkem	4 559	106 907	248 077	530	<i>Hotels and similar establishments, total</i>
v tom kategorie:					<i>Class:</i>
*****	39	5 478	10 935	-	*****
****	321	22 608	44 801	-	****
ostatní hotely a pensiony	4 199	78 821	192 341	530	<i>Other hotels and boarding houses</i>
ostatní hromadná ubytovací zařízení celkem	3 286	65 653	203 630	53 437	<i>Other collective accommodation establishments, total</i>
v tom:					
kempy	516	8 280	29 600	50 498	<i>Tourist campsites</i>
chatové osady a turistické ubytovny	959	15 220	57 052	1 030	<i>Holiday dwellings and hostels</i>
ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	1 811	42 153	116 978	1 909	<i>Other establishments n.e.s.</i>
Kraj:					Region:
Hl. m. Praha	654	34 371	74 602	1 275	<i>Hl. m. Praha</i>
Středočeský	566	10 995	29 969	6 741	<i>Středočeský</i>
Jihočeský	1 022	18 122	53 590	14 423	<i>Jihočeský</i>
Plzeňský	517	9 182	25 693	3 793	<i>Plzeňský</i>
Karlovarský	427	13 874	28 586	1 610	<i>Karlovarský</i>
Ústecký	394	7 169	18 891	2 772	<i>Ústecký</i>
Liberecký	895	13 268	39 927	2 900	Liberecký
Královéhradecký	968	15 869	45 331	5 438	Královéhradecký
Pardubický	362	6 223	17 984	2 120	<i>Pardubický</i>
Vysočina	358	6 622	19 750	2 974	<i>Vysočina</i>
Jihomoravský	502	12 294	31 311	4 943	<i>Jihomoravský</i>
Olomoucký	345	7 045	18 833	1 250	<i>Olomoucký</i>
Zlínský	366	7 999	21 564	1 540	<i>Zlínský</i>
Moravskoslezský	469	9 527	25 676	2 188	<i>Moravskoslezský</i>

Zdroj: Český statistický úřad

K 31. 12. 2007 bylo v libereckém kraji 895 hromadných ubytovacích zařízení se 13.268 volnými pokoji, které zahrnovaly 39.927 lůžek pro hosty. Liberecký kraj byl toho roku na třetím místě v České republice, co se počtu hromadných ubytovacích zařízení týče.

Tabulka 3: Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních cestovního ruchu podle turistických regionů v roce 2006

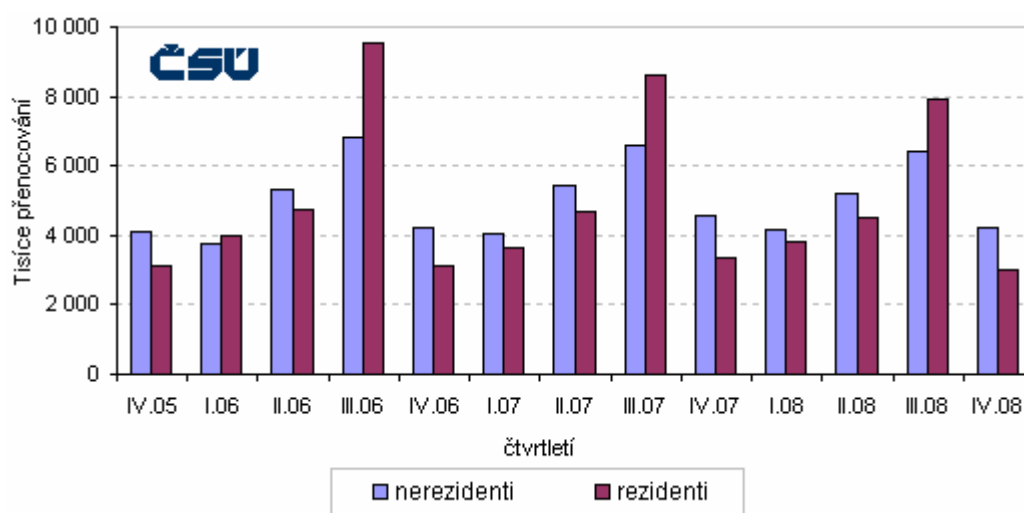
Turistické regiony <i>Tourism regions</i>	Hosté <i>Guests</i>		Přenocování <i>Overnight stays</i>		Průměrný počet přenocování <i>Average number of overnight stays</i>		Průměrná doba pobytu (dny) <i>Average time of stay (days)</i>	
	celkem <i>Total</i>	z toho nerezidenti <i>Non- residents</i>	celkem <i>Total</i>	z toho nerezidenti <i>Non- residents</i>	celkem <i>Total</i>	z toho nerezidenti <i>Non- residents</i>	celkem <i>Total</i>	z toho nerezidenti <i>Non- residents</i>
Česká republika	12 724 926	6 435 474	41 447 797	20 090 348	3,3	3,1	4,3	4,1
Český ráj	184 947	49 457	509 705	137 954	2,8	2,8	3,8	3,8
Český sever	454 482	125 753	1 542 418	428 400	3,4	3,4	4,4	4,4
Jižní Čechy	626 365	160 515	2 272 064	366 137	3,6	2,3	4,6	3,3
Jižní Morava	1 317 727	439 742	3 432 669	925 700	2,6	2,1	3,6	3,1
Krkonoše	853 332	336 373	3 510 713	1 454 601	4,1	4,3	5,1	5,3
Okolí Prahy	721 320	203 334	2 101 706	527 940	2,9	2,6	3,9	3,6
Plzeňsko	204 457	74 670	565 749	176 573	2,8	2,4	3,8	3,4
Praha	4 142 538	3 702 116	11 277 671	10 319 827	2,7	2,8	3,7	3,8
S. Mora. a Slezs.	1 021 643	171 384	3 703 559	520 748	3,6	3,0	4,6	4,0
SZ Čechy	392 388	167 380	1 264 708	509 236	3,2	3,0	4,2	4,0
Střední Morava	278 645	68 674	878 195	166 549	3,2	2,4	4,2	3,4
Šumava	711 666	234 910	2 307 081	701 914	3,2	3,0	4,2	4,0
Východní Čechy	691 061	143 890	2 373 487	452 358	3,4	3,1	4,4	4,1
Vysočina	407 795	59 399	1 220 415	202 333	3,0	3,4	4,0	4,4
Západočes. lázně	716 560	497 877	4 487 657	3 200 078	6,3	6,4	7,3	7,4

Zdroj: Český statistický úřad²⁶

V roce 2006 bylo jen v Krkonoších 853.332 hostů, kteří zde celkem 3.510.713krát přenocovali. Po Praze, Jižní Moravě a Severní Moravě a Slezsku byly Krkonoše čtvrtým nejnavštěvovanějším regionem v České republice. Z těchto údajů, viz tabulka 2 a tabulka 3, je patrné, že turistický ruch je vskutku masová záležitost, i když návštěvnost v hromadných ubytovacích zařízeních v roce 2008 klesla, což vidíme z grafu 1.

²⁶ Český statistický úřad. ČSÚ : Český statistický úřad [online]. Praha : c2003 , 31. 03. 2009 [cit. 2009-04-09]. Dostupný z WWW: <<http://www.czso.cz/csu/2008edicniplan.nsf/kapitola/10n1-08-2008-1800>>.

Pod pojmem rezident rozumíme osobu, která má na území státu (např. České republiky) trvalé bydliště, nebo se v zemi zdržuje déle než 183 dní v kalendářním roce. Tzv. daňový rezident má tedy neomezenou daňovou povinnost a musí ke zdanění přiznat veškeré své příjmy (celosvětové). Přitom však není rozhodující, zda jsou příjmy vypláceny v dané zemi, nebo v zahraničí a ani to, kde je činnost vykonávána. Naopak pojem nerezident zahrnuje osoby, které se na území státu (např. České republiky) zdržují pouze krátkodobě. Tzv. daňový nerezident je poplatník daně s omezenou daňovou povinností a je poplatníkem daně z příjmů pouze ze zdrojů na území daného státu (např. České republiky).

Graf 1: Počet přenocování hostů v hromadných ubytovacích zařízeních

Zdroj: Český statistický úřad

Z grafu 1 vidíme, že počet přenocování hostů dosáhl v hromadných ubytovacích zařízeních ve 4. čtvrtletí 7,2 milionu, což bylo o 8,2 % méně než ve stejném období předchozího roku. Počet přenocování rezidentů klesl o 9,2 % a nerezidentů o 7,5 %. Z jednotlivých kategorií zaznamenaly růst pouze čtyř a tříhvězdičkové hotely (o 12,0 %, resp. o 2,1 %). Všechny ostatní typy ubytovacích zařízení vykázaly hluboký pokles (nejvyšší penziony o 31,1 %). S výjimkou Karlovarského kraje, kde se počet přenocování zvýšil o 0,6 % vlivem růstu počtu přenocování nerezidentů v lázeňských zařízeních, byl zaznamenán pokles ve všech krajích, nejvyšší v krajích Vysočina (o 21,8 %) a Pardubickém (o 18,5 %). Průměrný počet přenocování činil 2,8, což bylo o 0,1 méně než ve stejném období předchozího roku.

Ve 4. čtvrtletí přijelo do sledovaných zařízení 2,6 milionu hostů, což bylo proti stejnému čtvrtletí roku 2007 o 5,4 % méně. Zahraničních hostů se ubytovalo 1,4 milionu (o 6,3 % méně) a domácích 1,2 milionu (o 4,2 % méně). Nejvíce hostů (934 tisíc, nárůst o 4,0 %) se ubytovalo v kategorii tříhvězdičkové hotely. Ve čtyřhvězdičkových hotelech vzrostl počet příjezdů o 8,6 %. Ostatní kategorie zaznamenaly propad, z toho největší penziony (o 30,7 %). Pokles v počtu hostů vykázaly všechny kraje, nejvyšší pak Pardubický (o 17,9 %) a Zlínský (o 14,1 %).

V roce 2008 zaznamenal cestovní ruch pokles zájmu o ubytování v hromadných ubytovacích zařízeních. Počty přenocování klesly o 3,8 %. Nárůst zaznamenaly pouze čtyři a tříhvězdičkové hotely (o 17,6 %, resp. o 5,2 %). Výrazně klesl počet přenocování v kempech (o 13,6 %), v penzionech (o 14,0 %) a chatových osadách a turistických ubytovnách (o 12,1 %). Ve dvou posledně jmenovaných typech zařízení byl počet přenocování nejnižší od roku 2000, pro kempy byl horší pouze povodňový rok 2002. Průměrný počet přenocování v hromadných ubytovacích zařízeních byl 3,1 noci, tj. o 0,1 méně než v roce 2007. Počet příjezdů hostů se snížil mírněji než počet přenocování, a to jen o 0,9 %.

Na celkovém poklesu se více podíleli rezidenti, a to jak v počtu přenocování (pokles o 4,7 %), tak i příjezdu hostů (snížení o 1,5 %). Počet přenocování nerezidentů se snížil jen o 3,0 %, počet příjezdů o 0,4 %.

Z regionálního pohledu se počet přenocování hostů zvýšil pouze v Karlovarském kraji (o 1,6 %) a na stejné úrovni jako v předchozím roce zůstal v Praze. Ostatní kraje zaznamenaly pokles. Počet příjezdů hostů byl vyšší v Praze (o 2,5 %) a v Jihomoravském kraji (o 0,5 %). Ze všech hostů ubytovaných v roce 2008 v hromadných ubytovacích zařízeních bylo 51,8 % zahraničních turistů. Nejvíce hostů (4,6 milionu) navštívilo Prahu, z toho 88,3 % bylo nerezidentů.

Tabulka 4: Počet hromadných ubytovacích zařízení v Krkonoších

Rok	Krkonoše											
	celkem	hotely *****	hotely ****	hotely ***	hotely **	hotely *	hotely garni	pensiony	kempy	chatové osady	turistické ubytovny	ostatní jinde neuvedená
Year	Krkonoše											
	Total	Hotels *****	Hotels ****	Hotels ***	Hotels **	Hotels *	Other Garni	Boarding Houses	Tourists Campsites	Holiday Dwellings	Hostels for Tourists	Other n.e.c.
2000	1 023	-	4	74	48	24	5	372	13	5	91	387
2001	1 045	-	5	80	43	22	4	389	13	5	92	392
2002	1 055	-	6	84	48	18	4	423	14	5	89	364
2003	1 068	-	6	85	49	16	4	429	15	5	84	375
2004	1 037	-	5	92	45	17	4	417	15	5	79	358
2005	1 051	-	5	97	42	14	4	425	15	4	77	368
2006	1 046	-	6	100	43	16	4	411	15	4	80	367
2007	1 029	-	8	102	38	15	3	423	15	4	78	343
2008	1 023		9	108	32	13	3	414	15	2	78	349

Zdroj: Český statistický úřad

Je zajímavé, viz tabulka 4, že počet hromadných ubytovacích zařízení v Krkonoších od roku 2000 stoupal, ale poté zase klesnul na takovou úroveň, že se tento počet z roku 2008 rovná počtu ubytovacích zařízení v roce 2000.

Tabulka 5: Návštěvnost v hromadných ubytovacích zařízení v Krkonoších

Rok / Měsíc	Krkonoše					
	Počet hostů	nerezidenti	rezidenti	Počet přenocování	nerezidenti	rezidenti
Year / Month	Krkonoše					
	Number of Guests	Non-residents	Residents	Number of Overnight stays	Non-residents	Residents
	91=92+93	92	93	94=95+96	95	96
2005	844 762	346 306	498 456	3 646 219	1 542 331	2 103 888
2006	853 332	336 373	516 959	3 510 713	1 454 601	2 056 112
2007	707 033	288 580	418 453	3 202 058	1 360 903	1 841 155
2008	754 304	287 655	466 649	3 244 907	1 273 331	1 971 576

Zdroj: Český statistický úřad

Tabulka 5 dokládá, že se počet hostů v Krkonoších snížil oproti roku 2005 z 844.762 hostů na 754.304 hostů v roce 2008. Celkový počet přenocování klesl v Krkonoších z 3.646.219 v roce 2005 na 3.244.907 v roce 2008.

V České republice bylo podle Českého statistického úřadu v roce 2008 656 hromadných ubytovacích zařízení v Praze, 504 v okolí Prahy, 534 v Jižních Čechách, 748 v Šumavě, 149 na Plzeňsku, 471 v Západočeských lázních, 391 v Severozápadních Čechách, 449 na českém severu, 133 v Českém ráji, 604 ve Východních Čechách, 348 na Vysočině, 676 na Jižní Moravě, 171 ve Střední Moravě, 848 v Severní Moravě a ve Slezsku a nejvíce, 1.023 v Krkonoších. Celkem tedy 7.705 hromadných ubytovacích zařízení. Bohužel tato velká zařízení nejsou schopna nabídnout programy, zabývající se ekologickým turismem nebo šetrnou turistikou, neboť z těchto celkových 7.705 hromadných ubytovacích zařízení má nyní pouze 8 českých ubytovacích zařízení tzv. ekoznačku.

4.2 Informace z jiných zdrojů

Ubytovací zařízení, která mají tzv. ekoznačku jsou Hotel Adalbert v Praze 6, MaMaison Residence Belgická - Praha 2, Sporthotel Zátoň - Větrná u Českého Krumlova, Penzion Jelen - Vranov nad Dyjí, Chateau Mcely - Mcely, Hotel Irida - Plzeň, Autocamp Oasa Staňkov - Chlum u Třeboně a Centrum Veronica Hostětín - Bojkovice.

Bohužel, na základě mého dostupného zjišťování, v oblasti Krkonoš zatím žádné ubytovací zařízení tuto značku nevlastní ...

„Ekoznačku, nebo-li označení pro ekologický hotel si může ubytovací zařízení připsat po získání Certifikátu EU „The Flower“ označuje zelenější, k životnímu prostředí šetrnější výrobky a služby. K tomu, aby mohl být hotel prohlášen za ekologický, musí splnit určité podmínky, týkající se především omezování spotřeby energie a vody, omezování produkce odpadu, využívání obnovitelných zdrojů a látek, které méně poškozují životní prostředí. V úvahu se bere také propagace a výchova personálu i hostů v oblasti životního prostředí.

V praxi to například znamená:

- ekologicky šetrný vytápěcí systém (například na bázi spalování dřevěných štěpků)

- dobré utěsnění oken, aby neunikalo zbytečně teplo
- čistička odpadní vody
- šetření s vodou, například k zalévání se používá dešťová voda
- svítí se úspornými žárovkami
- snaha o používání elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů
- třídí se papír, plasty, sklo, tetra pack obaly, náplně z tiskáren a další nebezpečný odpad
- dodavatelé pochází pokud možno z ekologicky šetrných firem, farem, zemědělství apod.
- hosté jsou decentně informováni o tom, jak se k ekologickým snahám připojit (například šetřením vodou, spotřebou ručníků či šetrným větráním)

Kritéria pro získání ekoznačky jsou shodná v celé EU, tedy i v České republice. Existuje jak česká ekoznačka („Ekologicky šetrná služba“), tak i evropská ekoznačka („Květina“).

Český hotel zaplatí za přihlášku k řízení pro udělení české ekoznačky Kč 10.000,--. Roční poplatek činí Kč 5.000,--. Přihláška k řízení pro udělení evropské ekoznačky je zpoplatněna částkou Kč 9.000,--. Roční poplatek je stanoven procentní sazbou, ale v praxi se uplatňuje spíše minimální výše ročního poplatku Kč 15.000,--. Ekologická turistika v různých formách je zcela běžná například v sousedním Rakousku či Německu, kde rodiny tráví dovolenou na venkovských usedlostech či farmách přímo s majiteli v pokojích pro hosty. V chlévě a na dvorku jsou chována zvířata a pěstuje se zde ekologická zelenina či ovoce“²⁷

Jen v Rokytnici nad Jizerou je přibližně 140 a v Harrachově kolem 100 horských chat a privátních ubytovacích zařízení, které se dají mimo zimní sezónu využívat i v létě. Co se týče ubytování v soukromých ubytovacích zařízeních zaměřených na ekologii a šetrnou turistiku a jejích forem, jedná se kromě pěší turistiky především ještě o cykloturistiku, ekoturistiku, ekoagroturistiku nebo hipoturistiku.

Cykloturistika prožívá v České republice boom. Je zde podle průzkumu agentury CzechTourism přes 37.000 km cyklistických tras a stezek, zhruba tolik, jako ve 4,5krát větším Německu. Jen necelá 3 % těchto stezek vede jen po stezkách určených výhradně pro cyklisty.

²⁷ ECONOMIA, a. s.. *IHNed.cz : Online zprávy z Hospodářských novin* [online]. Praha : c1996 , 2009 [cit. 2009-04-10]. Dostupný z WWW: <<http://cestovani.ihned.cz/c1-23867250-jeden-ze-dvou-ekologickych-petihvezdickovych-hotelu-v-evrope-lezi-u-mlade-boleslavi>>. ISSN 1213-7693.

Většinu cyklistického značení provádí a koordinuje Klub českých turistů (KČT). Na území ČR však jsou i stezky a trasy, které vznikají díky dalším subjektům, jako jsou Nadace Partnerství (stezky Greenways), jednotlivé obce či soukromé subjekty. Největší hustotou tras a stezek disponuje hlavní město Praha (98 km na 100 km²), dále Pardubický (81 km) a Liberecký kraj (69 km). Naopak nejnižší hustota je v Ústeckém kraji (30 km) a na Vysočině (35 km). Největší rozvoj zaznamenalo cykloznačení na Karlovarsku, během šesti let se zde hustota zvýšila z 11 na 60 km/100 km². V České republice je také pro cyklisty velké množství možností ubytování v chatách nebo soukromých penzionech. V Krkonoších je pro cykloturistiku vytyčeno 27 cyklotras a cyklostezek. Využívá se sjízdných lesních cest a svážnic III. zóny národního parku. Do II. nebo I. zóny jen zcela výjimečně. Na území KRNP je tedy provozování cykloturistiky omezeno na uvedené cyklotrasy a cyklostezky, dále na silnice a místní komunikace (pokud nejsou uzavřeny dopravní značkou B8 - zákaz vjezdu cyklistů). Jinde je jízda na kole zakázána. Na celém území (tedy i v ochranném pásmu KRNP a mimo něj v krkonošském podhůří) je zakázáno vjíždět do lesních porostů. Ubytovaní pro cyklisty je možné v různých chalupách, horských boudách, privátech či soukromých apartmánech.

Ekoturistika je program Organizace spojených národů pro životní prostředí, který v současnosti zastřešuje základní pravidla ekoturistiky, definuje ji jako formu udržitelné turistiky, která aktivně přispívá k ochraně přírodního a kulturního dědictví. Hlavními principy ekoturistiky jsou minimalizace dopadů turistiky na životní prostředí a kulturní tradice obyvatel v navštívené oblasti. Důraz je kladen na úspory přírodních zdrojů a zapojení místních obyvatel do procesu ekoturistiky. Je vhodná pro nezávislé cestovatele stejně jako pro organizované zájezdy malých skupin. Jedná se o odpovědné cestování do přírodních oblastí, které chrání životní prostředí a zlepšuje prosperitu místních lidí. S tímto úzce souvisí pojem ekoagroturistika, což je agroturistika provozovaná na certifikované ekologické farmě. Ekologická farma nepoužívá při výrobě rostlin a chovu zvířat žádné syntetické přípravky ani hnojiva, zvířata jsou chována přirozeným způsobem. Produkty ekologického zemědělství podléhají přísné kontrole a smějí používat ochrannou značku BIO. Vesnická turistika a agroturistika jsou spojeny s vesnickým osídlením a profitují zejména z přírodního bohatství místního prostředí. Odlišují se hlavně ubytováním, rekreačními aktivitami a charakterem života v období rekreačního pobytu na vesnici. Tato odlišnost je zcela zřetelná především u agroturistiky na rodinné farmě, jejímž hlavním znakem je sdílení s farmářskou rodinou.

V České republice je však velmi málo objektů poskytujících ekoagroturistické ubytování na ekologických farmách.

Hipoturistika neboli turistika na koni je specifická forma šetrné turistiky a je jednou z forem rekreace, která v posledních letech nabývá na významu. Vyrůstá počet lidí, kteří vyhledávají příležitosti ke strávení volného času v sedle koně. S rostoucí potřebou je spojen i tlak na vytváření, zlepšení a rozšiřování infrastruktury v malých obcích, městech a jejich okolí, podporovaný možností financování těchto činností z fondů Evropské unie. Tzv. hipostezek je v České republice jen něco málo přes 20, ale do budoucna se počítá s rozvojem této aktivity a nárůstem hipostezek. Já jsem našel v České republice něco málo přes 200 farem, osad, hřebčínů, stájí, jízďáren a rančů, které se zabývají hipoturistikou a poskytují ubytování pro vyznavače této turistiky. V Krkonoších, blízkém okolí a v Českém ráji je to například: Bouda Severka, Špindlerův Mlýn, farma Janova Hora, Vítkovice, farma Lánská, Semily, farma Zlatá podkova, Rokytnice nad Jizerou, Hucul Ranch Adršpach, JK Míra, Rovensko pod Troskami, JK Vltasport Veselá, Veselá, okres Semily, JS STEP BY STEP Horní Branná, Kněžická chalupa Vrchlabí, Ranč Montara, Čistá u Horek, okres Semily, nebo Soukromá stáj Hartmann, Dolní Branná,

V oblasti Krkonoš jsou i vhodné podmínky pro další formu šetrné turistiky, kterou je montanistika, kde motivací k účasti na aktivitách turismu je návštěva zejména starých opuštěných hornických oblastí a nalezišť s příp. možností sběru minerálů, hornin a zkamenělin, nebo poznání zajímavých technických a historických zařízení pro těžbu minerálů a hornin, amatérské rýžování zlata apod.; součástí bývají často doprovodné country programy. V oblasti Krkonoš jsou tyto možnosti především v Harrachově v bývalém fluorit-barytovém dole, a pak v okolí Špindlerova mlýna a v Obřím dole, kde se nachází zpřístupněný bývalý důl Kovárna. V podzemí tohoto bývalého dolu se nachodí v zapůjčených pláštích, s přílbami a čelovými lampami ve štolách čtvrt kilometru. Na hodinové cestě podzemím Sněžky doprovázejí průvodci z České speleologické společnosti Albeřice, kteří důl šestnáct let prozkoumávali a připravovali pro otevření. Prohlídková trasa ukazuje způsob dobývání rud s pomocí ohně nebo speciálního lešení i model středověkého rumpálu pro dopravu vytěženého materiálu. Vstupenky do podzemí se musejí předem objednat a zakoupit v galerii Veselý výlet v Peci pod Sněžkou nebo Horní Maršov.

„V posledních desetiletích se stala turistika jedním z velmi významných hospodářských odvětví ve světovém měřítku, navíc je to odvětví, které se velmi rychle rozvíjí. Podle Světové turistické organizace dosáhl v r. 1997 počet mezinárodních cest (turistické a služební cesty) 613 milionů. Při očekávaném ročním růstu o 4,3 % se očekává vzrůst na 1600 milionů cest v roce 2020. Turistika je velmi významným ekonomickým faktorem zejména pro rozvojové země, kde představuje v průměru asi čtvrtinu jejich příjmů ze zahraničí.“²⁸

5 Programová a praktická část

5.1 Příprava pobytu, ubytování, vybavení

Příjezd hostů je naplánován na 1. polovinu května v sobotu mezi 15. a 17. hodinou do hotelu Helena v Rokytnici nad Jizerou. Po jejich individuálním příjezdu se ubytují na pokojích. Obsadíme 3 čtyřlůžkové pokoje s balkónem, 2 třílůžkové a jeden dvoulůžkový pokoj. Všechny pokoje jsou standardně vybaveny: sprcha nebo vana, toaleta, nově televize s kabelovým příjmem, noční stolky, lampičky, stůl, židle a prostorné šatní skříň. Někteří klienti přijedou autobusem, zbytek vlastními vozidly, které si mohou nechat zaparkované před hotelem. V hotelu Helena mají klienti zařízení ubytování pouze na 1 noc v sobotu, cena je Kč 520,-- za 1 osobu / noc / snídani. Parkování je v areálu hotelu Helena zdarma po dobu 7 dnů. Ubytování po dalších 6 dnů je zajištěno v horské chatě Dvoračky. Zde budeme ubytováni v pokojích třídy „B“, dále viz níže. Cena je Kč 450,-- za 1 osobu / noc včetně polopenze.

²⁸ Srv.: MOLDAN, B. *Ekologická dimenze udržitelného rozvoje*. 1. vyd. Praha : Karolinum, 2001. 102 s. ISBN 80-246-0246-6. str. 38.

Tabulka 6: Ceník ubytování v hotelu Helena (jaro, léto, podzim 2008)

Termín	Nocí	Dospělí	Děti 5–9 let	Dítě 10–13 let	Přistýlka	1 os. v 1/2
01.04. – 11.07. 15.08. – 04.11.	1	520	260	380	400	550
	2	410	205	285	300	450
	3–6	380	190	265	280	420
	7	350	175	240	250	360
11.07. – 15.08.	1	580	290	395	440	600
	2	440	220	308	330	520
	3–6	400	200	280	300	450
	7	380	190	265	280	420
21.05. – 24.05. 29.05. – 01.06.	1	620	310	435	450	650
	2	505	250	345	350	580
	3	420	210	295	310	480
večeře – 3 chody výběr ze 3 jídel – moučník		120	80	100	115	115

Zdroj: Hotel Helena [online]

- Cena v Kč za 1 osobu / noc / snídani²⁹

Tabulka 7: Ceník ubytování na chatě Dvoračky (jaro, léto, podzim 2009)

Ubytování	Pokoj A	Pokoj B	Pokoj C
1 – 2 dny se snídaní	400 Kč	450 Kč	500 Kč
3 dny a více s polopenzí	400 Kč	450 Kč	500 Kč
3 dny a více se snídaní	350 Kč	400 Kč	450 Kč

Zdroj: Horská bouda DVORAČKY & horský hotel ŠTUMPOVKA [online]

- Uvedené ceny jsou v Kč za osobu / den

²⁹ Hotel HELENA [online]. 2007, 7. 12. 2008 [cit. 2009-03-03]. Dostupný z WWW: <<http://www.hotelhelena.cz/krkonose-cenik-ubytovani-rokytnice-nad-jizerou.html>>.

Pokoje B v horské chatě Dvoračky

- 2× 4-lůžkový pokoj
- 2× 4-lůžkový pokoj s přistýlkou
- 1× 3-lůžkový pokoj
- 2× 5-lůžkový pokoj
- 1× 6-lůžkový pokoj
- vybavení: umyvadlo, sprchový kout, TV/Sat, WiFi³⁰

Mají-li klienti úspěšně zvládat veškeré naplánované túry a dosahovat vytyčených cílů v pohodě a bez úhony, potřebují k tomu i vhodné vybavení. Nesprávná výstroj a nedostatečná výzbroj mohou mít za následek přinejmenším snížení rekreačního účinku a radosti z turistické akce, ale i možnost zvýšení subjektivního nebezpečí. Jakou výzbroj a výstroj si klienti zvolí, to již určitě všichni dobře vědí, neboť se jedná o vyspělé turisty, kteří již podobnou pěší akci absolvovali. V podstatě asi nejdůležitějším faktorem pro provozování pěší turistiky je volba vhodné obuvi. Tato volba je velice individuální záležitost. Ale i přes to můžeme rovnou vyloučit všechny druhy obuvi s vysokými podpatky, s hladkou podrážkou, neprodyšné nebo naopak příliš otevřené. Proto doporučuji použít i dražší outdoorovou obuv, např. viz obrázek 3. Takováto obuv je běžně k dostání v jakýchkoliv sportovních nebo outdoorových obchodech. Mimo značky Garmont také vyrábí outdoorovou obuv firmy Lafuma, Keen, Zamberlan, aj.

Ponožky a spodní prádlo by mělo být z funkčních materiálů, které odvádí od těla vlhkost. V dnešní době máme na výběr širokou škálu modelů, které jsou bezešvé, se speciálními zónami pro odvětrávání a rychlejší odvod potu a mají antibakteriální úpravu. Například firma Lowe Alpine využívá speciální technologii dvouvrstvého vlákna Dual Fiber, která zajišťuje velice rychlý odvod vlhkosti. Firma Smartwool vyrábí přiléhavé spodní prádlo z nejtenčího vlákna technologií Microweight. Vrchní vrstvu (kalhoty a bundu) doporučuji z nového materiálu Softshell. Tyto materiály mají své bezesporné výhody. Jsou lehké, teplé, prodyšné a přitom větru, vodě a sněhu odolné. Často dokáží nahradit dvě až tři běžné vrstvy oděvu. Firmy, které vyrábí tyto Softshellové materiály jsou např. Go Lite, Hannah, Lowe Alpine, Mammút, Mountain Hardwear, Salewa, Ternua, aj. Jistě bychom neměli ani

³⁰ *Horská bouda DVORAČKY & horský hotel ŠTUMPOVKA : Krkonoše* [online]. 2008 , 03. 2009 [cit. 2009-03-03]. Dostupný z WWW: <<http://www.dvoracky.cz/cs/horska-bouda-dvoracky/cenik-ubytovani.html>>.

opomenout sluneční brýle a vhodnou příkrývku hlavy. Sluneční brýle volíme takové, které zajišťují dostatečnou ochranu očí proti kompletnímu spektru UV záření a polarizačními skly, které eliminují prudké světlo, jenž je zodpovědné za únavu zraku a zhoršení vidění. Příkrývkou hlavy může být kšiltovka, nebo šátek na hlavu. Šátky na hlavu jsou účelné a vhodné nejen jako módní doplněk. Jsou ušity z velmi příjemného, pružného materiálu, který si zachovává svůj tvar. Šátky na hlavu obsahují 90 % bavlny a 10 % elastanu. V případě očekávané intenzivnější fyzické zátěže je vhodné zvolit šátek podšíitý materiálem Coolmax, který výborně saje pot.

K pěší turistice se velmi dobře hodí dnes stále více se objevující teleskopické (trekingové, nordwalkingové) hole. „Mezi hlavní výhody patří tlumení nárazů na klouby dolních končetin, kyčelní klouby a páteř, a to zejména při sestupech. Při výstupech poskytují hůlky dobrou oporu, umožňují optimální dýchání a určují přijatelný rytmus chůze. Celkově zvyšují stabilitu, zvláště pak při nošení těžkých batohů, v mokřém terénu, na sněhových a zamrzlých plochách, při přecházení vodních toků atp. Na trhu jsou k dostání v zásadě dva druhy hůlek - dvoudílné a třídílné. Těch dvoudílných je již velice málo. Třídílné hůlky bývají skladnější. Rozsah nastavení hůlek bývá obvykle od 60 do 145 cm. Rukojeti by měly být anatomicky tvarované s nastavitelnými poutky. Uvádí se, že horní část rukojeti by měla mít ve vodorovném řezu plochu alespoň 25cm², aby při případném pádu na hůl nemohl její konec proniknout do oční dutiny. Použité materiály jsou zde zejména umělá hmota a dále na dotyk příjemnější korek, kaučuk a různé směsi. Mezi známější značky patří například Leki, Lenel, Komperdell, Masters, Trezeta, CascadeDesigns, Lindur, Alpina Garmont, Exel, MSR, Life-Link, Edelweiss a další.“³¹

³¹ Srv.: MACHÁČEK, Petr. Teleskopické hůlky. *Treking* [online]. 2003, č. 5 [cit. 2009-03-03]. Dostupný z WWW: <<http://www.treking.cz/testy/teleskopicke-hulky.htm>>.

Obrázek 3: Garmont Tower Lite GTX³²

Zdroj: Maxi Sport [online]

Na obrázku 3 jsou boty Garmont Tower, z materiálu GORE-TEX®. Tento materiál vzniká slaminováním membrány GORE-TEX® s vysoce odolnými textiliemi. Jejich 100% nepromokavost je zajištěna speciální technologií podlepení švů. Je zaručeno, že tyto materiály zůstanou zcela nepromokavé, větruvzdorné a prodyšné po celou dobu životnosti výrobku.

V případě nepříznivého počasí předpokládáme návštěvu aquaparku v Centru Babylon Liberec, proto je vhodné vzít si s sebou i plavky.

³² Maxi Sport. *Maxi Sport* [online]. 2004 , 2008 [cit. 2009-03-03]. Text v italštině. Dostupný z WWW: <<http://www.maxisport.com>>.

5.2 Zpracování týdenního programu

Celý týdenní program turistických tras jsem sestavil na základě mých vlastních pěších túr, které jsem již absolvoval. Krkonoše velmi dobře znám, proto jsem volil takové trasy, které jsou dobře značeny, a které poskytnou klientům bezpečí a zároveň co možná největší osobní zážitek po všech stránkách (sportovně-turistické, vizuální a přírodně-kulturní apod.). Mým cílem proto bylo, aby se turisté pohybovali po lokalitách, kde je pokud možno co nejvíce možností širokých panoramatických rozhledů po okolní krajině, nebo kde se nachází nějaké přírodní nebo kulturní, popř. historické nebo jiné regionální památky a atraktivita. Těmi jsou v daném území zejména vodopády (Huťský, Labský, Mumlavský, Pančavský), pramen Labe, morfologické fenomény jako dominanty Lysé hory (1343 m n. m), Kotle (1435 m n. m), Tvarožníku (1384 m n. m) a dalších, skály a skaliska s balvany, různá horská sedla a úbočí, a v neposlední řadě také velké množství horských bud a chat, které dnes slouží k potřebám turistického ruchu. Z památek upozorňujících na historii je to především Mohyla Hanče a Vrbaty, Hančův pomník a pomník J. Kubíka, z přírodních zajímavostí Harrachovy kameny (1421 m), Růženčina zahrádka (1326 m), Kotelní jámy, Hřeben Krkonoše se Zlatým návrším (1410 m), Ambrožova vyhlídka s výhledem na Pančavský vodopád apod.

Pod pojmem „ostrý“ program se skrývá hlavní varianta pobytu, kterou podnikneme v případě jasného, nebo mírně deštivého počasí. Pokud nastanou bouřky nebo se vyskytne jiný případ, kdy je nebezpečno zdržovat se na horách, mám připravenou další variantu pobytu. Ta bude v platnosti po celý týden, nebo se mohou obě varianty mezi sebou prolínat.

5.2.1 Zpracování týdenního programu a itineráře – „ostrý“ program

Sobota

Klienti se individuálně dostaví do hotelu Helena mezi 15. a 17. hodinou, kde se ubytují. V 18:30 bude společná večeře, po které následuje ve společenské místnosti informativní schůzka, na které se představím a uvítám je v Rokytnici. Přesvědčím se, zda mají všichni itinerář svého pobytu a případně jim je doplním. Informuji turisty o všech zajímavostech, vyhlídkách a krásách přírody, které v brzké době navštíví. Dále pak seznámím turisty

s návštěvním řádem KRNAP a připomenutí, že pobyt je konstruován jako ekologický v rámci udržitelného turismu – šetrné turistiky, tzn. tak, aby návštěvníci po sobě zanechali co možná nejmenší „ekologickou stopu“. To znamená dodržování pravidel, stanovených v návštěvním řádu KRNAP (viz Příloha 1 – Návštěvní řád KRNAP), používání vyznačených cest a neodhazování odpadků. Pro jistotu ještě zdůrazním, že příští den je v 8:00 snídaně, a že v 9:00 vyrazíme.

Neděle

V 8:00 se klienti nasnídají v hotelu Helena a o hodinu později začíná naše první túra. Vycházíme z hotelu a jdeme kolem chaty Světlanky na horskou chatu Dvoračky, která je vzdálená 4 km. Turisti přitom překonají převýšení z 610 m n. m. až do výšky 1140 m n. m. Plánovaný příchod je v 10:30, klienti se zde ubytují a ve 12:00 půjdeme na Rezek.

Obrázek 4: Horská chata Dvoračky

Zdroj: Vlastní zpracování

Na obrázku 4 je horská chata Dvoračky. „Je to velmi stará bouda, původně horská zemědělská usedlost. Rozlehlé okolní lučiny s hustou travou umožnili chov dobytka. Založena byla roku 1707 rodinou Schierovou. V březnu 1893 vyhořela a spáleniště koupil hrabě Harrach a přestavěl ji na hostinec. Bouda byla hojně navštěvována a to i v zimě. Pořádalo se zde v únoru 1902 sedmé mistrovství Čech v lyžování. V roce 1921 přešla při pozemkové reformě do rukou státu a byla pronajata české rodině Puhonných, která ji později

koupila. Mezi nejvýznamnější hosty, kteří se zde zapsali do pamětní knihy patřil prezident dr. Eduard Beneš s chotí Hanou, kteří Krkonoše milovali a na Dvoračkách před válkou i v roce 1945 trávili volné chvíle oddechu.“³³

Horská samota Rezek, kam přijdeme ve 14:30 je vzdálená od Dvoraček 5,5 km. Dříve byla nazývána též Jeruzalém. Leží pod Vlčím hřebenem, při silnici, která vede z Rokytnice nad Jizerou do Vítkovic, v nadmořské výšce 800 m n. m. Ta se budovala od roku 1902. Původně zde od roku 1816 stávala jen kamenná myslivna. Hospoda Na Rezkou zde byla vybudována až později. Zde budou mít klienti hodinovou pauzu na oběd a poté pokračujeme dále k Huťskému vodopádu, který je vzdálen 6,5 km. Plánovaný příchod je v 18:00. První polovinu cesty půjdeme dolů, do 650 m n. m a poté opět do nadmořské výšky 800 m n. m, kde se Huťský vodopád nachází. Ten je napájen Huťským potokem, který pramení pod chatou Dvoračky, a padá z výšky 20 m. Název Huťský vznikl podle první sklářské huti v Krkonoších, ve které od roku 1562 pracovala známá sklářská rodina Schürerů. Po 20 min pauzy jdeme zpět na chatu Dvoračky, vzdálenou 2,3 km a ve 20:00 už budeme na místě. Klienti se zde navečeří a já poté ve společenské místnosti uspořádám malou informativní schůzku o plánu na zítřejší den. V neděli ujdeme dohromady 18,3 km.

Pondělí

Snídaně je naplánována na 8. hodinu. O hodinu později jdeme k Harrachovým kamenům, které jsou vzdáleny 2,5 km od Dvoraček a leží v nadmořské výšce 1420 m n. m. Sem přijdeme v 11:00. Je to nejznámější skalní útvar na vnitřním hřbetu Krkonoš. Leží nad hranou Velké kotelní jámy, východně od Lysé hory. Harrachovy kameny jsou žulovým skalním výchozem, který je odolnější než okolní svory, a proto z nich vystupují. Z tohoto místa je velmi krásný, téměř kruhový výhled na okolní vrcholky Krkonoš, Jizerské hory či hrad Trosky.

O deset minut později jdeme k Labské boudě. Je to soukromý hotel v první zóně Krkonošského národního parku, který leží v nadmořské výšce 1340 m n. m. Byla založena po roce 1830 nad závěrem karu Labského dolu. Dne 6. 11. 1965 vyhořela kvůli neopatrnému

³³ *Horská bouda DVORAČKY & horský hotel ŠTUMPOVKA : Krkonoše* [online]. 2008 , 03. 2009 [cit. 2009-03-03]. Dostupný z WWW: <<http://www.dvoracky.cz/cs/horska-bouda-dvoracky/historie.html>>.

zacházení řemeslníků s benzínovou lampou. V roce 1975 byla nově postavena jihozápadně od zbořeniště, podle projektu Ing. arch. Zdeňka Říháka. Nyní se zde nachází stanice Horské služby. Labská bouda je ohromný železobetonový monolit, který podle některých názorů narušuje krajinný ráz a správa KRNAP chce tuto boudu odkoupit a zbourat.

„Správa Krkonošského národního parku chce koupit a následně zbourat známou Labskou boudu na hřebenech Krkonoš. Boudu nyní její majitel prodává prostřednictvím realitní kanceláře za 43 milionů korun. Koupí a zbouráním boudy by se Krkonoše podle správců parku zbavily betonového monstra, které v horách zbylo z doby komunistického režimu.“³⁴

K Labské boudě přijdeme ve 12:00 a po desetiminutové pauze pokračujeme k nedalekému prameni Labe, který je vzdálen 1 km od Labské boudy. Plánovaný příchod je ve 12:30. Pramen Labe se nachází v nadmořské výšce přibližně 1387 m n. m na Labské louce. Jedná se pouze o symbolickou instalaci skruže na křižovatce s přítokem a odtokem vody, s vydlážděným okolím a s lavičkami. Od roku 1968 je zde kamenná stěna, vyobrazující barevné znaky 26 významných měst, jimiž Labe protéká. Asi 150 až 300 m na západ od tohoto místa se nachází skutečné prameniště Labe, které je z důvodu ochrany přírody veřejnosti nepřístupné.

Ve 12:45 odcházíme na 2,8 km vzdálenou Voseckou boudu, ležící ve výšce 1260 m n. m. Vosecká bouda leží také v první zóně Krkonošského národního parku. Byla založena před rokem 1743 jako seník. Kolem roku 1790 sloužila jako přístřešek pro dřevaře a hospodářské stavení. Říkalo se jí Česká nová nebo také Františkánská, podle mnicha, který zde přebýval. Název "Vosecká" získala podle louky, na které stojí. Pro turistické účely je využívána od roku 1896 a v roce 1900 byla přestavěna a rozšířena. Svoji nynější podobu dostala přestavbou po skončení druhé světové války. Jako jedna z mála hřebenových bud nebyla nikdy zasažena požárem. Její další raritou je nepřítomnost elektrické sítě, potřebná energie je vyráběna dieselagregátem. Nad boudou na hřebeni pod Tvarožníkem je oficiální hraniční pěší přechod do Polska. Na Voseckou boudu přijdeme ve 13:30. Zde máme hodinovou pauzu na oběd a odpočinek.

³⁴ BEZK. *Ekolist.cz* [online]. 31. 10. 2007 , 16. 03. 2009 [cit. 2009-03-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.ekolist.cz/zprava.shtml?x=2053594>>.

Ve 14:30 nás čeká tříhodinová cesta dlouhá 8,9 km z Vosecké boudy na Ručičky. Ručičky jsou důležité turistické rozcestí, ležící v 980 m n. m., kde se setkávají cesty z Harrachova, Studenova, Vosecké boudy, pramene Labe a Dvoraček, se stánkem rychlého občerstvení a dřevěnou sochou Krakonoše. Zde si dáme půlhodinový odpočinek a v 18:00 se vracíme zpět na Dvoračky. Plánovaný příchod je v 18:40. V pondělí ujdeme celkem 20,2 km.

Úterý

Při snídani v 7:00 si zkontroluji, zda jsou všichni klienti přítomni a zda jsou připraveni na cestu dlouhou 38 km. Výlet začíná v 8:00 cestou ke Kotelním jámám, které jsou vzdáleny 3 km od Dvoraček.

Obrázek 5: Kotelní jámy

Zdroj: Vlastní zpracování

Na obrázku 5 jsou Kotelní jámy. Je to státní přírodní rezervace na jižních svazích hory Kotel v Krkonoších. Tvoří je ledovcové kary Velká a Malá kotelní jáma v jižním a jihovýchodním svahu Kotle. Velká kotelní jáma je ledovcem vyhloubená v žule, Malá ve svoru. Obě jámy od sebe odděluje skalnatý Liščí hřebínek. Vyskytují se zde vzácné druhy

roślin. Kotelní jámy patří do první zóny Krkonošského národního parku a pohybovat se zde smí pouze po vyznačených cestách.

Od Kotelních jam pokračujeme další 2 km na Jilemnickou boudu, která leží ve výšce 1000 m n. m. Zde je možnost malého občerstvení a krásná vyhlídka. Na Jilemnickou boudu přijdeme v 8:50. Kolem 9. hodiny odcházíme do Špindlerova Mlýna. Po 0,5 km přicházíme na Horní Mísečky. Ty se nachází v nádherném horském prostředí Krkonošského národního parku v nadmořské výšce 1035 m n. m. Po 3 km chůze dojdeme do Špindlerova Mlýna. Toto město leží v nadmořské výšce 710 až 850 m n. m. O Špindlerově Mlýně se již v historické literatuře mluvilo jako o „perle Krkonoš“. I dnes má Špindlerův Mlýn ten správný perleťový lesk, především pro lyžaře, často jako synonymum pro Krkonoše. Zde si dáme 15 min pauzu na malé občerstvení a v 10:10 pokračujeme dále, na úbočí Kozích hřbetů, které jsou vzdáleny cca 3,75 km od Špindlerova Mlýna. Je to turisticky velice atraktivní místo s krásnou přírodou. Na skalnatých Kozích hřbetech se původně dolovaly rudy. Na úbočí Kozích hřbetů najdeme kostelík sv. Petra a Pavla, který získal současnou podobu v roce 1807.

V 11:30 pokračujeme na Luční boudu. Ta je vzdálena 2,75 km, předpokládaný příchod je ve 13:00. Zde si dáme pauzu 1 hod na oběd.

Obrázek 6: Luční bouda

Zdroj: Vlastní zpracování

Na obrázku 6 vidíme Luční boudu. Ta patří mezi nejstarší horské boudy v Krkonoších a také mezi největší horské chaty ve střední Evropě. První zmínky o Luční boudě se datují k roku 1623, podle letopočtu na kameni v základech první kamenné boudy, které byly objeveny při přestavbě zařízení mlýnského kola v roce 1869. Je to ale i nejvýše položená bouda, leží v nadmořské výšce 1410 m n. m, pouhé 4 km od nejvyšší hory České republiky – Sněžky. Nachází se v jednom z nejvzácnějších prostředí Krkonošského národního parku, chráněného evropskou úmluvou Natura 2000, kde převládají porosty kleče s vtroušenou břízou karpatskou, jeřábem ptačím a vrbami. V okolí Luční boudy můžeme najít zbytek původního lesního porostu, různé endemity (rostliny vyskytující se pouze v určitém místě) a glaciální relikty (pozůstatky z doby ledové) Rozkládá se na prostorné Bílé louce, při levém břehu pramenu Bílého Labe, pod svahy Luční a Studniční hory. Okolí Luční boudy je ideální pro letní i zimní pěší turistiku, běžkování a skialpinismus. Po celý den otevřená restaurace nabízí široký výběr jak z hotových pokrmů, tak z jídel připravovaných na objednávku. Od června 2005 se peče na Luční boudě opět domácí pečivo, včetně proslulých velikých rohlíků a borůvkových koláčů.

Po obědě ve 14:00 jdeme dalších 2,75 km k bývalé Obří boudě. Plánovaný příchod je ve 14:30. Původně tu stávala Panská bouda z poloviny 17. století. Bylo to jednoduché stavení s jednou světnicí a komorou, v níž byli ubytováni dělníci, stavějící na Sněžce kapli sv. Vavřince. Později Panská bouda zanikla a místo ní byla vystavěna roku 1847 Obří bouda. Po 2. světové válce byla bouda opravena, později však kvůli zanedbané údržbě zchátrala a v roce 1982 byla zbořena. Z blízkosti bývalé Obří boudy jsou vidět jediná dvě ledovcová jezera v Krkonoších. K bývalé Obří boudě jdeme přes bažiny a nejrozsáhlejší vrcholové rašeliniště v Krkonoších. Leží mezi Luční boudou, Hraničním hřebenem, Obří boudou a Studniční horou ve výšce okolo 1400 m n. m. Lokalita o ploše 73 ha je vyhlášena přírodní rezervací. Pramení zde řeky Úpa a Bílé Labe. Rašeliniště je porostlé ostrůvky kleče s množstvím rašelinných jezírek a vyvýšenin. Severní částí rašeliniště vede turistická cesta od bývalé Obří boudy k Luční boudě. Do ostatních částí rašeliniště není vstup povolen.

Z tohoto místa už to není daleko na vrchol Sněžky. Tam půjdeme českou stranou. Je to asi 0,5 km od bývalé Obří boudy, proto je příchod na vrchol Sněžky naplánován na 14:45. Zde je, díky své nadmořské výšce, neomezený panoramatický výhled do daleké krajiny České republiky a Polska. Přes vrchol Sněžky prochází česko-polská státní hranice. Na severní polské straně spadají srázy do údolí Lomničky, na jižní české straně do Obřího dolu. Na

vrcholu hory bylo postaveno několik staveb. Roku 1868 zde vznikla tzv. Česká bouda. V současné době je však ve zchátralém stavu a je uzavřena. Moderní Polská bouda stojí dnes na místě původní Slezské boudy. Počátkem 20. století zde vznikla dřevěná meteorologická stanice vysoká 18 m. Tato stanice byla však před lety snesena zpět do údolí. Na vrcholu se nachází též 14 m vysoká kaple Sv. Vavřince, naposledy přestavěná v polovině 19. století. Na Sněžce je též nejvýše položená poštovna v České republice.

Nyní se začínáme vracet zpět na horskou chatu Dvoračky. Vyrážíme v 15:00. Máme naplánovanou jinou cestu, tak si zajdeme kousek za české hranice a jdeme se podívat na polský skalnatý vrchol Słonecznik (polední kámen), který je vzdálen 4,3 km od vrcholu Sněžky. Plánovaný příchod je v 15:40. Po dalších 3,5 km chůze se vracíme zpět do Čech na chatu Špindlerovku, ležící ve 1200 m n. m. Je to chata ležící přímo na česko-polských hranicích. Sem přijdeme v 16:40. Původní stavení na tomto místě bylo známé již v roce 1784, které neslo název podle Františka Špindlera, rychtáře z Bedřichova, který boudu roku 1824 přestavěl. Poté se též nazývala Rychtářova bouda. Roku 1826 a ještě jednou roku 1885 vyhořela. Zde si nebudeme dávat pauzu, ale jdeme hned na Petrovu boudu, která je vzdálena 2,4 km. Plánovaný příchod je v 17:40. Petrova bouda (Petrovka) byla založena kolem roku 1790 na horském hřebeni v nadmořské výšce 1288 m n. m. Poloha Petrovky je ideální jak pro letní, tak i zimní turistiku. V její bezprostřední blízkosti je cca 15 turistických, běžeckých i cyklistických tratí. Název této boudy vznikl zkomolením jména zakladatele Jana Pittermanna. V chatě je stanice Horské služby. V 17:50 jdeme o 3 km dále na Martinovu boudu. Sem přijdeme v 18:30 a dáme si zde půl hodiny pauzu na malé občerstvení. Horský hotel Martinova bouda se nachází v srdci Krkonoš ve výšce 1288 m n. m., na jedné z hlavních křižovatek turistických tras.

Z Martinovy boudy nám už zbývá pouhých 2,5 km chůze k Labské boudě a k prameni řeky Labe, kde jsme byli včera. Předpokládaný příchod je ve 20:10. Zde si dáme poslední pětiminutovou pauzu a ve 20:15 jdeme dále. Nyní půjdeme 4 km z kopce dolů na Dvoračky, kam přijdeme ve 21:35. Nyní nás čeká večeře a malá informační schůzka kvůli budíčku a snídani. V úterý jsme ušli celkem 38 km.

Středa

Ve středu začínáme snídání už v 6:30. V 7:30 vycházíme z Dvoraček, neboť jdeme na stanici autobusu, která je vzdálena 4 km. Autobus odjíždí v 8:30 a jedeme do stanice Rokytnice nad Jizerou, hostinec, kde budeme v 8:41. Celkový čas 11 min, vzdálenost 5 km, cena Kč 12,--, Platnost JŘ: 14. 12. 2008 - 12. 12. 2009.³⁵ Zde předsedneme na autobus, který jede do stanice „Harrachov, Nový Svět, Na mýtě a dále přestoupíme na autobus do stanice Železný Brod, autobusové nádraží, kde budeme v 10:15. Celkový čas 1 hod 16 min, vzdálenost 35 km, cena Kč 42,--, Platnost JŘ: 14. 12. 2008 - 12. 12. 2009“³⁶

„Železný Brod dostal název v 16. století podle brodu, v jehož okolí se už v 10. století těžila železná ruda. Původní vsi Brod a Brodec ze 14. století se staly městečkem v roce 1501. Velkou tradici má zdejší sklářská výroba. Od roku 1920 je ve městě odborná sklářská škola.“³⁷ Z Železného Brodu půjdeme po červeně značené Riegrově stezce do vesničky zvané Podspálov. Zde je možnost malého občerstvení v místní restauraci. Poté pokračujeme dále kolem vyhlídky Krkavčí skála do Bítouchova. Sem přijdeme cca ve 12:00. Přejdeme zde Jizeru a půjdeme zpět po druhé straně ke Krkavčí skále. Z vyhlídky spatříme nejkrásnější pohled do hlubokého údolí řeky Jizery. Zde si dáme 10 min pauzu a sejdeme na silnici Semily – Železný Brod a v místní části V Dolině projdeme do vesničky Záhoří. To už se nacházíme v území tzv. mikroregionu Kozákov, což je dobrovolný svazek obcí Chuchelna, Semily a Záhoří, založený a registrovaný v roce 1999. Území mikroregionu se rozkládá na rozhraní Českého ráje a Podkrkonoší na severovýchodním svahu hory Kozákov (744 m n.m). Kozákov je nejvýznamnější krajinnou dominantou severní části Českého ráje a nejvyšší horou krkonošského podhůří. Je součástí horopisného celku Ještědsko-kozákovský hřbet. Kopcovitá krajina mezi Kozákovem a řekou Jizerou má nadmořskou výšku 340 až 744 m n.m. Po zelené značce vystoupáme na vrchol Kozákova, který je vzdálen cca 4 km. Kozákov kdysi býval činnou sopkou, která naposledy otřásla okolní krajinou ve třetihorách. Kozákov je též bohaté naleziště polodrahokamů, např. achátů, jaspisů, chalcedonů nebo ametystů, které se dají i

³⁵ Srv.: MAFRA, a. s.. *IDOS : jizdnirady.idnes.cz* [online]. CHAPS, spol. s r.o., 2001 , 18. 03. 2009 [cit. 2009-03-18]. Dostupný z WWW: <<http://jizdnirady.idnes.cz>>.

³⁶ Srv.: MAFRA, a. s.. *IDOS : jizdnirady.idnes.cz* [online]. CHAPS, spol. s r.o., 2001 , 18. 03. 2009 [cit. 2009-03-19]. Dostupný z WWW: <<http://jizdnirady.idnes.cz>>.

³⁷ Sdružení Český ráj. *Český ráj : Oficiální stránky turistického regionu Český ráj* [online]. 2000 , 2009 [cit. 2009-03-22]. Dostupný z WWW: <<http://www.cesky-raj.info/cs/aktivni-turistika/pesi-turistika-trasy/riegrova-stezka.html>>.

v dnešní době nalézt v nedalekém Votrubcově lomu. Na vrcholu Kozákova byla z podnětu Klubu českých turistů (KČT) vybudována turistická chata s ubytovnou a hospodou, pojmenována po nejslavnějším semilském rodákovi Františku Ladislavu Riegrovi – Riegrova chata. Ten za pomoci svého tchána Františka Palackého získal přední místo v vedení národně liberální strany české a s ní chtěl dosáhnout národní rovnoprávnosti Čechů v habsburské monarchii a docílit buržoazních svobod. Po porážce revoluce opustil v roce 1849 Čechy a v cizině studoval politickou ekonomii. Živě se zajímal o vybudování Národního divadla. Dne 22. 4. 1995 byla otevřena 24 m vysoká rozhledna, která se tyčí nedaleko Riegrovy chaty. Na rozhlednu se také podíváme, je otevřena v květnu od úterý do pátku od 10.00 do 16.00 a v sobotu a v neděli od 9.00 do 17.00. Plné vstupné stojí Kč 20,--. Z vyhlídky na Kozákově je velice zajímavý výhled na celý Geopark Český ráj na straně jedné a na Krkonoše na straně druhé. Geopark Český ráj představuje skutečnou geologickou učebnici. Do prestižního seznamu sítě evropských geoparků byl zařazen v říjnu 2005. Toto území bylo v průběhu téměř 500 miliónů let opakovaně dnem jezer a moří, probíhala zde dokonce i sopečná činnost. Usazeniny druhohorního moře vytvořily základ dnešních pískovcových skalních měst. Působením podzemních vod vznikly například unikátní Bozkovské jeskyně s krasovými jevy. Pestré geologické procesy vytvořily ložiska rud železa, mědi a rtuti, naleziště drahých kamenů, uhlí, stavebního kamene, pokrývačských břidlic, sklářských písků, vápenců nebo hrnčířských a cihlářských hlín. Zajímavý je i výskyt zkamenělých zbytků rostlin a živočichů. Na území geoparku se nachází stovky archeologických lokalit.

Z vrcholu Kozákova je možné také vidět zříceninu hradu Trosky, viz obrázek 7, která je symbolem Chráněné krajinné oblasti (CHKO) Český ráj. Jeho charakteristický tvar poutá pozornost již z dálky. Hrad leží na dvou čedičových sloupech a byl vybudován v letech 1380 až 1390 Čeňkem z Vartenberka. Dvě skály byly využity jako hradní věže. Ta vyšší se jmenuje Panna a měří 59 m, druhá je Baba a měří 49 m. Jádrem hradu tvořil palác a nádvoří s hospodářskými staveními. Od roku 1998 jsou Trosky přírodní památkou.

Obrázek 7: Zřícenina hradu Trosky³⁸

Zdroj: KUBÁT, M., FEYFAR, Z. *Východočeský kraj : Semilsko*

V 16:20 odcházíme do Semil. Jdeme pořád z kopce dolů přes Komárov, který je vzdálen 1,5 km. Zde budeme v 16:40, dále ujdeme dalších 2,5 km kolem vesničky Lhota a poté 3,3 km do Semil na autobusové nádraží. Zde budeme přibližně v 18:00.

Město Semily s přibližně 9 000 obyvateli se rozkládá v Libereckém kraji na severovýchodě Čech. Leží v podhůří západních Krkonoš při soutoku Jizery a Olešky. První zmínka o osadě Semily patří na základě písemného dokladu farnímu kostelu, a to roku 1352. Semily ale byly pravděpodobně založeny již počátkem 12. století jako místo pod tvrzí pánů z Lemberka. Panství postupně patřilo Smiřickým, Albrechtu z Valdštejna a poté po držení několika cizích šlechtických rodů bylo vykoupeno roku 1898 městem Semily. Na město byly Semily povýšeny v 15. století a zajímavostí je, že zde byl od roku 1515 pivovar. V minulých staletích prošly Semily obdobím rozvoje zemědělství, obchodu a řemesel, drobné výroby a posléze průmyslu využívajícího sílu řeky. Město prosperovalo díky těžbě železné a měděné rudy. Několikrát bohužel vyhořelo, protože jeho zástavba byla převážně dřevěná. Z historických památek je tu k vidění především dominanta Semil - na místě původně barokního kostela byl vystavěn novorománský kostel sv. Petra a Pavla. Vedle kostela zde stojí radnice z roku 1874, která byla dokonce otevřena za přítomnosti místního rodáka F. L. Riegra. Ten má na centrálním náměstí svou sochu.

³⁸ KUBÁT, M., FEYFAR, Z. *Východočeský kraj : Semilsko*. Redaktor dr. Jan Dvořák. 1. vyd. Hradec Králové : Kruh, 1984. 264 s. Edice Kraj (okresy 2), obr. 64.

„V 18:25 odjíždíme autobusem do Víchové nad Jizerou, kde budeme v 18:55. Zde přestoupíme v 19:03 na autobus, který jede až do Rokytnice nad Jizerou. Příjezd je v 19:35. Celkový čas 1 hod 10 min, vzdálenost 34 km, cena Kč 42,-- Platnost JŘ: 14. 12. 2008 - 12. 12. 2009.“³⁹

V 19:35 odcházíme z autobusového nádraží na chatu Dvoračky, kde budeme ve 21:00. O deset minut později máme večeři, po které bude malá schůzka. Na té informuji turisty o zítřejších závodech a rozdám jim mapy s vyznačenými záchytnými body.

Čtvrtek

Na čtvrtek jsou naplánované závody. Vytvoříme 5 družstev po čtyřech lidech. Každému družstvu bude přidělena orientační mapa se zákresem všech záchytných bodů a buzola. Těchto záchytných bodů je celkem 7. Aby klienti úspěšně absolvovali tento závod, musí každý z těchto záchytných bodů vyfotografovat jako důkaz, že tam skutečně byli. Každý člen družstva musí mít s sebou mobilní telefon s telefonními čísly na vedoucího turistického pobytu a na horskou službu. V Rokytnici nad Jizerou se každoročně uskutečňují podobné závody po okolí, avšak trasy se rok od roku mění. Tyto závody pořádá Klub českých turistů (KČT), jmenují se HETOS a je to memoriál učitele Jana Macha.

Při snídani v 8:00 si zkontroluji, zda mají všichni klienti při sobě mapy, buzoly a fotoaparáty, a o hodinu později vychází na túru první skupina. Ostatní čtyřčlenné skupiny budou mít mezi sebou 30 min rozestup. 1. záchytný bod, který musí každé družstvo vyfotografovat, je vzdálen 3 km od Dvoraček. Tento bod se nazývá U Kotelních jam. Za další 2 km přijdou klienti do Horních Míseček a k Jilemnické boudě, která se nachází v nadmořské výšce 1000 m n. m. Odtud se pokračuje dále na horní stanici lanové dráhy Medvědínu, což je vzdáleno 2 km od Jilemnické boudy, v nadmořské výšce 1235 m n. m. Medvědín je zalesněný vrch v Českém hřebenu, který se tyčí nad soutokem řek Labe a Bílé Labe. Vrch je zalesněný smrkem, ve vrcholových partiích jsou paseky a zatravněné sjezdové tratě. Odtud už to není daleko na místo Pod Šmídovou vyhlídkou, která leží v nadmořské výšce 1270 m n. m. Jmenuje se tak podle pana Šmída, který byl lesmistr u Harrachů v 2. polovině 19. stol.,

³⁹ Srv.: MAFRA, a. s.. *IDOS : jizdnirady*. *IDNES.cz* [online]. CHAPS, spol. s r.o., 2001 , 18. 03. 2009 [cit. 2009-03-20]. Dostupný z WWW: <<http://jizdnirady.idnes.cz>>.

zalesňoval ve vyšších polohách Krkonoš, zaváděl odvodňování, kde bylo málo vody, zavodňoval. Byl předsedou Klubu českých turistů (KČT) v Jilemnici. Na jeho počest byla nazvána cesta z Horních Míseček na Medvědína a z Medvědína směrem na Vrbatovu boudu Šmídovou cestou, která byla otevřena roku 1901. Narodil se 4. 12. 1841 v Kunčicích u Nechanic a zemřel 26. 3. 1895 v Horní Branné.

Vrbatova bouda, kam klienti dojdou přibližně po 35 min chůze, je vzdálena 2,5 km od Šmídovy vyhlídky a má kótu 1390 m n. m. Tato horská bouda byla vybudována v roce 1964. Nad boudou je mohyla Hanče a Vrbaty, což je předposlední stanoviště, které musí klienti vyfotografovat. Mohyla je vzdálena 200 m od Vrbatovy boudy. Po 1,2 km chůze přijdou klienti k Harrachovým kamenům, do nadmořské výšky 1420 m n. m. Z tohoto místa je to už posledních 2,5 km chůze na Dvoračky. První družstvo přijde přibližně ve 12:30, to znamená, že poslední družstvo dorazí okolo 14:30 a mezitím si zkontrolují všech 7 fotografií určených bodů. Pak proběhne vyhlášení výsledků a družstva dostanou za odměnu upomínkové předměty z Rokytnice nad Jizerou. Poté bude opět informační schůzka, kde upozorním turisty, že příští den bude snídane už v 6:30, abychom stihli autobus do Harrachova. Posléze budou mít klienti na Dvoračkách volnou zábavu s občerstvením.

Pátek

V 6:30 začínáme snídání na Dvoračkách. Poté vyrážíme už v 7:30, abychom stihli autobus do Harrachova. Jdeme 4 km stále z kopce dolů, až na autobusové nádraží, které se nachází cca 30 m od hotelu Helena, kde jsme byli ubytováni 1. den. Autobus jede v „8:30, celkový čas 50 min, vzdálenost 23 km, cena Kč 28,--. Platnost JŘ: 14. 12. 2008 - 12. 12. 2009, vytvořeno dne: 18. 03. 2009 [49C0C78B], plánovaná změna dat 14. 06. 2009. Příjezd do Harrachova v 9:20.“⁴⁰

Město Harrachov je situováno v západní části Krkonoš. Jeho horské klimatické podmínky ho předurčují jako středisko zimních sportů a rekreace. Harrachov je známým dějištěm mezinárodních závodů v klasických lyžařských disciplínách, nejvíce ho proslavily asi skoky na lyžích. První lyžařský můstek v Harrachově byl postaven již v roce 1920.

⁴⁰ Srv.: MAFRA, a. s.. *IDOS : jizdnirady.idNES.cz* [online]. CHAPS, spol. s r.o., 2001 , 18. 03. 2009 [cit. 2009-03-18]. Dostupný z WWW: <<http://jizdnirady.idnes.cz>>.

V minulosti byl Harrachov převážně sklářskou obcí, dnes je to jedno z největších středisek zimních i letních sportů. Poskytuje po celý rok možnosti pro sportovní aktivity. V Harrachově si společně s klienty prohlédneme zdejší pivovar, sklárnu a muzeum skla, které se nachází v jednom areálu. Tento pivovar je součástí nejstarší soukromé sklárny Novosad & syn v Čechách, byla založena před rokem 1712.

Minipivovar s restaurací byl postaven v roce 2002 přímo v areálu sklárny a sousedí s hlavní hutní halou sklárny. Z restaurace je tak možné sledovat prosklenou stěnou výrobu skla. Je také možné jít z restaurace do hutní haly na ochoz nad pecemi, rozpálenými do červena. Typicky pivovarská restaurace je atraktivní především pro vlastní výrobu piva, které je vařeno přímo před zraky hostů. Aby byla zaručena kvalita, chuť a blahodárný účinek piva na lidský organismus, používají se k jeho výrobě pouze přírodní suroviny (slad a chmel) a voda z vlastní asi 100 let staré studny. Vyrábí se zde dva druhy světlého piva (8% Hutské výčepní a 12% ležák František (podle majitele) a černé pivo 12% Čerták). V soutěži pivovarů bez rozlišení velikosti (velké pivovary, minipivovary) pivovar Novosad & syn v kategorii "Kvasnicové pivo" obsadil 2. místo v rámci České republiky pro rok 2009. Při vaření piva je navíc možné ochutnat "sladinu", jednu z prvních fází piva. Je to vývar ze sladu a podává se buď čistá nebo s rumem. Jako zpestření jsou na stolech rozmístěny misky se sladem (naklíčeným a usušeným ječmenem), který se pojídá jako doplněk k pivu.

Obrázek 8: Restaurace

Zdroj: Sklárna a minipivovar Novosad & syn Harrachov, s. r. o. Czech republic [online]

V restauraci se čepuje pivo přímo z pivovarských tanků, viz obrázek 8, což se příznivě projevuje na jeho chuti a kvalitě. O jedinečných vlastnostech místního moku se může přesvědčit každý návštěvník expozice sklárny, který si zakoupí vstupenku s poukázkou na

ochutnávku piva. Návštěvníci mají rovněž možnost shlédnout, jak se vaří pivo v měděných varnách přímo v prostoru restaurace.

Sklárna Novosad & syn je soukromá, druhá nejstarší sklárna v Čechách. Byla založena před rokem 1712 na jilemnickém panství hrabat Harrachů. Zachoval se zde tradiční způsob výroby. Unikátní 100 let stará historická brusírna skla, která je poháněná transmisemi a vodní turbínou. Vše je v téměř původní podobě a plně funkční. Sortiment výroby tvoří luxusní nápojové sklo, užitkové sklo a křišťálové lustry, viz obrázek 9. V roce 2002 byl přímo v areálu sklárny přistaven minipivovar s restaurací. Zde se naskýtá vyhlídka do hutní haly s pecemi a tak návštěvníci mohou vidět skláře přímo při práci. Během prohlídky sklárny si zákazníci mohou sami zkusit vyfouknout sklo. Muzeum skla je součástí sklárny. Obsahuje historicky a technologicky ucelenou sbírku historického skla z produkce harrachovské sklárny. Zde je možné si zakoupit videokazetu se záběry výroby ve sklárně.⁴¹

Obrázek 9: Část sortimentu výroby Harrachovské sklárny

Zdroj: Sklárna a minipivovar Novosad & syn Harrachov, s. r. o. Czech republic [online]

Exkurze se uskutečňují pondělí až neděle, vždy od 8:00 do 15:00 hodin. Prohlídka provozu a muzea trvá asi 1 hodinu.

Během exkurze navštívíme:

- Expozici výrobků
- Provoz

⁴¹ Srů.: SKLÁRNA A MINIPIVOVAR NOVOSAD & SYN HARRACHOV, s. r. o. CZECH REPUBLIC. *SKLÁRNA A MINIPIVOVAR NOVOSAD & SYN HARRACHOV, s. r. o. CZECH REPUBLIC : Výroba luxusního nápojového skla, svítidel a kvasnicového piva* [online]. 2007 , 20. 03. 2009 [cit. 2009-03-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.sklarnaharrachov.cz>>.

- Hutní halu s pecemi
- Brusírnu
- Zázemí brusírny - turbínu s transmisemi
- Minipivovar
- Muzeum

Tabulka 8: Ceník exkurze sklárny Novosad & syn

	Základní vstupné (s cizojazyčným výkladem)		Vstupné tuzemci (sleva)	
	Dospělí	Děti	Dospělí	Děti
Provoz a muzeum	180 (nápoj)	120 (nápoj)	120 (nápoj)	20
Jen muzeum	70	70	40	20

Zdroj: Sklárna a minipivovar Novosad & syn Harrachov, s. r. o. Czech republic [online]

- Uvedené ceny jsou v Kč.
- U vstupenek s nápojem platí, že návštěvník obdrží jedno malé pivo nebo nealkoholický nápoj v den exkurze do 17:00 hodin.⁴²

Z tabulky 8 vyplývá, že vstupné bude stát Kč 120,--, v ceně je i poukázka na ochutnávku piva.

Po prohlídce zdejšího pivovaru a sklárny ještě navštívíme hornické muzeum, které se nachází nedaleko Mumlavských vodopádů. Je to muzeum hornictví s kilometr dlouhou prohlídkovou štolou. Prohlídka muzea stojí Kč 100,-- pro dospělé. Hornické muzeum a prohlídková štola byly otevřeny v březnu roku 2003 v úrovni bývalého štolového patra.

V muzeu jsou ukázky minerálů fluoritových ložisek, nástroje a pomůcky používané při

⁴² SKLÁRNA A MINIPIVOVAR NOVOSAD & SYN HARRACHOV, s. r. o. CZECH REPUBLIC. *SKLÁRNA A MINIPIVOVAR NOVOSAD & SYN HARRACHOV, s. r. o. CZECH REPUBLIC : Výroba luxusního nápojového skla, svítidel a kvasnicového piva* [online]. 2007 , 20. 03. 2009 [cit. 2009-03-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.sklarnaharrachov.cz>>.

těžbě, mapy a fotografie dokumentující práci na zdejším ložisku. Návštěvníci jsou vybaveni ochrannou přilbou a pláštěm, a kromě kompletního těžního stroje zde uvidí důlní vozy, akumulátorovou lokomotivu, důlní nakladač aj.

Až si společně prohlédneme i hornické muzeum, budou mít klienti možnost individuální prohlídky města, kde se též naobědvají.

V 15:10 se sejdeme na tom samém místě, kde jsme se rozešli a v 15:30 jdeme společně k lanové dráze, která nás vyveze na vrchol Čertovy hory. Je to čtyřsedačková lanová dráha u mamutího můstku. Dolní stanice je ve výšce 665 m n. m, horní stanice (Čertova hora) je v nadmořské výšce 1022 m n. m. Délka lanové dráhy je 1303 m, čas jízdy je 8,7 min. Cena jedné jízdy v letní sezóně činí Kč 85,--. Nahoře máme všichni sraz v 16:00.

V 16:00 jdeme k Janově skále, která je vzdálená 1,5 km. Janova skála je kuželovitý vrcholek, zakončený zdvojenou skalnatou formací, přístupný pouze terénem, ležící na plochém zalesněném jihovýchodním hřebtu Čertovy hory. Zato asi 300 m vzdálený hlavní vrchol Janovy skály (1002 m n. m) je přístupný po široké značené cestě od východu a je tvořen pouze skaliskem s velmi omezeným výhledem. Sem přijdeme v 16:45. V 17:00 pokračujeme dále, a to na Studenov, který je vzdálen 2,8 km. Areál Studenov se rozkládá v nadmořské výšce 620 až 933 m n. m. Tento areál je oceněn 4 hvězdičkami a je součástí Skiregionu Krkonoše – Jizerské hory. Ze Studenova pokračujeme dále na rozcestí Ručičky, kde jsme po 2,7 km chůze. Plánovaný příchod je v 18:20. Zde si dáme desetiminutovou pauzu a jdeme dále, a to na 2 km vzdálené Dvoračky. Plánovaný příchod je v 19:10. Po večeři bude opět společenská schůzka, kde podám klientům potřebné informace ohledně zítřejšího dne a rozdám jim malé překvapení. Diplomy za překonání vzdálenosti 130 km za 5 dní. Diplomy viz Příloha 3.

Sobota

Snídani máme v 8:30. Poté se klienti odhlásí z hotelu, vezmou si s sebou všechna svá zavazadla a v 11:00 společně odcházíme k hotelu Helena. Zde bychom měli být přibližně ve 12:00. Turisti se zde ještě naobědvají a poté se rozloučíme a všichni odjedou individuálně zpět domů.

Podrobný itinerář týdenního „ostrého“ programu viz Příloha 4.

Kompletní fotodokumentace „ostré“ varianty viz Příloha 5.

5.2.2 Program pro případ nepříznivého počasí – „mokrý“ varianta

Sobota

Klienti se individuálně dostaví do hotelu Helena mezi 15. a 17. hodinou, kde se ubytují. V případě nepříznivého počasí zůstaneme ubytováni po celý týden v hotelu Helena. Bohužel se počasí předvídat nedá, a tak nemohu objednat hotel Helena na celý týden dopředu. Ale tento hotel nabízí k ubytování 25 pokojů s celkovou kapacitou 63 lůžek, a tak si myslím, že v květnu, mimo sezónu, by mohly být pokoje volné. Bude to záležet na domluvě s majitelem. Pokud by se však opravdu stalo, že všechny (nebo část) pokojů budou na další dny obsazeny, tak 100 m od hotelu Helena se nachází hotel Modrá hvězda, jehož kapacita je 80 lůžek.

V 18:30 bude společná večeře a o hodinu později následuje ve společenské místnosti informativní schůzka, na které se představím a uvítám je v Rokytnici. Přesvědčím se, zda mají všichni itinerář svého pobytu a případně jim je doplním. Podám klientům informace ohledně Krkonošského národního parku a seznámím je s návštěvním řádem KRNAP (viz Příloha 1 – Návštěvní řád KRNAP) a připomenou, že pobyt je konstruován jako ekologický, tzn. tak, aby návštěvníci po sobě zanechali co možná nejmenší „ekologickou stopu“. Navštívíme hodně kulturních památek a budeme využívat regionálních spojů. Nakonec ještě turisty upozorním, že příští den je snídáně už v 6:30.

Neděle

Snídaně je naplánována na 6:30. Klienti budou mít dost času, protože autobusová zastávka, kam za necelou hodinu jdeme, je vzdálená cca 100 m od hotelu. „V 7:25 jedeme autobusem do Jilemnice, kde budeme v 8:16. Celkový čas 51 min, vzdálenost 23 km, cena Kč 28,--, Platnost JŘ: 14. 12. 2008 - 12. 12. 2009“⁴³

Po příjezdu do města půjdeme 0,5 km na zámek Jilemnice, kde si prohlédneme Krkonošské muzeum. „Prohlídka trvá minimálně 70 - 90 minut, počet osob ve skupině až 45. S výjimkou mechanického Betlému mohou jednotlivci procházet i volně bez průvodce. Vstupné: Kč 40,--. Návštěvní doba je celoročně stejná, od úterý do neděle od 8:00 do 12:00 a od 13:00 do 16:00. Krkonošské muzeum bylo založeno v roce 1891 v souvislosti s prvními přípravami na Národopisnou výstavu československou v Praze. Muzeum se zaměřuje především na historii a národopis západních Krkonoš, počátky a vývoj českého lyžování, v galerijní oblasti především na dílo Františka Kavána. Od roku 1979 je muzeum zařízením Správy Krkonošského národního parku.“⁴⁴

V 10:00 si prohlédneme zámek Jilemnice. Otevřeno mají ve stejné době jako Krkonošské muzeum, vstupné stojí Kč 30,--, prohlídka trvá 90 min. Na místě zámku patrně již ve 14. století stála tvrz vybudovaná pány z Valdštejna. V 16. století zde byl postaven renesanční zámek s polygonální hodinovou věží. V přízemí zámku a v prvním patře západní věže se dochovaly renesanční klenby, z části jsou patrné i zazděné arkády. V průjezdu je mohutný znak hrabat Harrachů a krásná barokní vrata. Na zámku je též unikátní ozvučený pohyblivý Metelkův Betlém z let 1883–1913. Přibližně v 11:45 půjdeme na oběd do nedaleké restaurace a o hodinu později odejdeme na autobusové nádraží, odkud nám „ve 13:13 jede autobus do Vrchlabí. Sem přijedeme ve 13:30. Celkový čas 17 min, vzdálenost 11 km, cena Kč 20,--.“⁴⁵

⁴³ Srv.: MAFRA, a. s.. *IDOS : jizdnirady.idnes.cz* [online]. CHAPS, spol. s r.o., 2001 , 18. 03. 2009 [cit. 2009-03-24]. Dostupný z WWW: <<http://jizdnirady.idnes.cz>>.

⁴⁴ Srv.: KRNAP. *Krkonošské muzeum v Jilemnici* [online]. 2006 , 2009 [cit. 2009-03-21]. Dostupný z WWW: <<http://www.kmjilemnice.cz/>>.

⁴⁵ Srv.: MAFRA, a. s.. *IDOS : jizdnirady.idnes.cz* [online]. CHAPS, spol. s r.o., 2001 , 18. 03. 2009 [cit. 2009-03-24]. Dostupný z WWW: <<http://jizdnirady.idnes.cz>>.

Z autobusového nádraží půjdeme 1,5 km do Augustiniánského kláštera, kde je hlavní budova Krkonošského muzea Správy KRNAP. Nachází se zde expozice Kámen a život a ekologická expozice věnovaná přírodě Krkonoš. Expozice Kámen a život je seriálem 14 místností, které mají logickou posloupnost – od vysvětlení hlavních dějů v horské přírodě přes poučení o geologickém vývoji a složení Krkonoš, o vlivu horského klimatu, sněhu a lavin na živou přírodu, až k sérii vyznačených ukázek krkonošských ekosystémů. Návštěvní doba je celoročně od úterý do neděle, 8:00 až 17:00, vstup poslední skupiny v 16:00.

Tabulka 9: Ceník vstupného do expozice Kámen a život

Vstupné do expozice "Kámen a život"		dospělí	děti
česká verze	celý program	40,-	20,-
	krátký program	30,-	15,-
	horský potok	15,-	10,-
cizojazyčná verze	celý program	60,-	30,-
	krátký program	50,-	25,-
	horský potok	30,-	15,-
stálá výstava Člověk a hory		20,-	10,-

Zdroj: Správa Krkonošského národního parku [online]

- Uvedené ceny jsou v Kč
- Základní prohlídka 100 min, krátký program 60 min, zkrácený dětský program 30 min⁴⁶

Prohlédneme si celý program, který bude trvat 100 min, cena je Kč 40,-- a poté si prohlédneme ekologickou expozici Člověk a hory, cena Kč 20,--. V 16:00 odcházíme do centra Vrchlabí a na autobusové nádraží. Zde máme více než 1 hodinu čas na odpočinek a občerstvení. „V 17:30 odjíždíme autobusem do Jilemnice, kde budeme v 17:55. Zde přestoupíme v 18:05 na autobus do Rokytnice nad Jizerou, příjezd v 18:34. Celkový čas 1 hod 4 min, vzdálenost 30 km, cena Kč 46,--.“⁴⁷ V 19:00 bude v hotelu Helena přichystaná večeře,

⁴⁶ Správa Krkonošského národního parku. *Správa Krkonošského národního parku* [online]. 2009. Vrchlabí : 2003 , 25. 2. 2009 [cit. 2009-03-24]. Dostupný z WWW: <<http://www.krnep.cz>>.

⁴⁷ Srv.: MAFRA, a. s.. *IDOS : jizdnirady.idNES.cz* [online]. CHAPS, spol. s r.o., 2001 , 18. 03. 2009 [cit. 2009-03-24]. Dostupný z WWW: <<http://jizdnirady.idnes.cz>>.

po které následuje malá informativní schůzka ohledně zítřejšího dne. Poté zde klienti přenocují.

Pondělí

Snídaně je v 7:30. O hodinu později jdeme na autobus do Harrachova, který jede v „8:30, celkový čas 50 min, vzdálenost 23 km, cena Kč 28,--. Platnost JŘ: 14. 12. 2008 - 12. 12. 2009, vytvořeno dne: 18. 03. 2009 [49C0C78B], plánovaná změna dat 14. 06. 2009. Příjezd do Harrachova v 9:20.“⁴⁸ V Harrachově si společně s klienty prohlédneme zdejší pivovar, sklárnu a muzeum skla, které se nachází v jednom areálu. Tento pivovar je součástí nejstarší soukromé sklárny Novosad & syn v Čechách, byla založena před rokem 1712. O zdejším pivovaru a sklárně jsem se podrobněji zmiňoval v tzv. „ostré“ variantě.

Okolo 12:30 si zde dáme oběd a ještě zůstaneme v restauraci. Přibližně v 16:50 se půjdeme podívat na hlavní dominantu města Harrachov, na skokanské můstky. Ty jsou vzdáleny necelý 1 km od areálu pivovaru a sklárny. Harrachov se řadí mezi několik málo středisek v Evropě, kde se pořádají světové poháry ve skocích a letech na lyžích. Na rok 2014 nebo 2016 kandiduje Harrachov na mistrovství světa v letech na lyžích. První lyžařský můstek zde byl postaven již v roce 1920. Je zde celkem 8 můstků, z nichž některé jsou opatřeny umělou hmotou. Dvakrát zde padl světový rekord, současný rekord Mamutího můstku (K 185) je 214,5 m z roku 2002, který vytvořil Fin Matti Hautamaeki. Harrachovský Mamutí můstek se řadí mezi 6 největších skokanských můstků na světě. „V 17:50 jede autobus zpět do Rokytnice nad Jizerou, příjezd v 18:25. Celkový čas 35 min, vzdálenost 17 km, cena Kč 20,--. Platnost JŘ: 14. 12. 2008 - 12. 12. 2009, vytvořeno dne: 18. 03. 2009“⁴⁹ V 19:00 bude večeře, po které zde klienti přenocují.

⁴⁸ Srv.: MAFRA, a. s.. *IDOS : jizdnirady.idNES.cz* [online]. CHAPS, spol. s r.o., 2001 , 18. 03. 2009 [cit. 2009-03-25]. Dostupný z WWW: <<http://jizdnirady.idnes.cz>>.

⁴⁹ Srv.: MAFRA, a. s.. *IDOS : jizdnirady.idNES.cz* [online]. CHAPS, spol. s r.o., 2001 , 18. 03. 2009 [cit. 2009-03-25]. Dostupný z WWW: <<http://jizdnirady.idnes.cz>>.

Úterý

V úterý bude snídane v 7:30. „O hodinu později jedeme autobusem do Jablonce nad Jizerou, kam přijedeme v 8:48. Zde předsedneme na autobus do Vysokého nad Jizerou, který jede v 9:05. Ve Vysokém jsme za čtvrt hodiny. Po pěti minutách přestoupíme na poslední autobus, a to do Bozkova. Sem přijedeme v 9:49. Celkový čas 1 hod 19 min, vzdálenost 26 km, cena Kč 42,--. Platnost JŘ: 14. 12. 2008 - 12. 12. 2009, vytvořeno dne: 18. 03. 2009“⁵⁰

Od autobusové zastávky v Bozkově půjdeme necelý jeden kilometr k Bozkovským dolomitovým jeskyním. „Ty jsou otevřené pro veřejnost od úterý do pátku, od 8:00 do 16:00, plné vstupné činí Kč 90,--. Veřejnosti zpřístupněný okruh je dlouhý 350 m, s dobou prohlídky 45 minut. Teplota vzduchu v jeskyni se pohybuje v rozmezí 7,5 - 9 °C, vlhkost 96 - 100 %, teplota vody v jezerech je 8 °C. Bozkovské dolomitové jeskyně leží na severním okraji obce Bozkov ve svahu plošiny Na Vápenci (485 m n. m.). Vznikly silnou korozivní činností podzemní vody v čočkovitém tělese vápnitých dolomitů, metamorfovaných a místy silně prokřemenělých. Tvoří dva poměrně samostatné systémy jeskynních chodeb a síní, které byly při zpřístupňování propojeny průkopy a dlouhou štolou. V nejnižších částech jsou trvale zaplaveny vodou vytvářející podzemní jezera, největší v Čechách. Vyznačují se neobvyklým rozsahem selektivní koroze stěn a stropů a ojedinělými formami těchto útvarů. Svou celkovou délkou dosud objevených prostor přes 1100 m a výškovým rozpětím (denivelací) 43 m jsou nejdelšími dolomitovými jeskyněmi v České republice.“⁵¹ Tyto krasové jeskyně tvoří labyrint podzemních chodeb a dutin, uložených nehluboko pod povrchem země. Jejich charakteristickou a ve zpřístupněných jeskyních ojedinělou výzdobou jsou křemenné římsy a lišty, vystupující ze stěn a stropů. Některé dutiny jsou vyplněny i krápníkovou výzdobou, kterou tvoří vedle klasických útvarů i zajímavé excentrické krápníčky. Tyto díky lidské obrazotvornosti získaly jména jako Hřebínek, Panenka, Betlém, Anděl, Tři králové nebo Přílba. Stalaktity, stalagmity a stalagnáty nejrůznějších barev a tvarů byly tvořeny během statisíců let postupným rozpouštěním vápenitého dolomitu slabě kyselou vodou, která vyplňovala podzemní dutiny. V průběhu svého vývoje musely čelit nejrůznějším přírodním vlivům. Formovány byly tektonickými pohyby a silnými zemětřeseními, která bohužel

⁵⁰ Srv.: MAFRA, a. s. *IDOS : jizdnirady.idnes.cz* [online]. CHAPS, spol. s r.o., 2001 , 18. 03. 2009 [cit. 2009-03-25]. Dostupný z WWW: <<http://jizdnirady.idnes.cz>>.

⁵¹ Srv.: ONESOFT. *Správa jeskyní České republiky : Zpřístupněné jeskyně - naučné stezky podzemím* [online]. 2006 , 23. 03. 2009 [cit. 2009-03-25]. Dostupný z WWW: <<http://www.caves.cz/>>.

částečně poničila krasovou výzdobu. Ničivé stopy jsou znatelné ještě dnes. Historické objevování Bozkovských dolomitových jeskyní není nijak dlouhá. Objeveny byly náhodně při těžbě vápence v malém dolomitovém lomu v roce 1947. Mezi první návštěvníky jeskyní patřili jeskyňáři Kurfiřt a Dolenský, kterým se podařilo balvanitým závalem proniknout do Staré jeskyně. Zde také později objevili vstup do jeskyně Překvapení. To už se psal rok 1954. Po objevu jeskyní se do průzkumu podzemí zapojili speleologové z krasové sekce Národního muzea v Praze. Nedlouho nato jeskyňáři pronikli i do druhé části jeskyně, tzv. Nové jeskyně. Před zpřístupněním jeskyní veřejnosti ještě měli jeskyňáři dva náročné úkoly. Tím prvním bylo umělé snížení hladiny podzemních vod, kdy hladina musela klesnout o 5 m. Druhým úkolem bylo vyhloubení štoly, spojující Starou a Novou jeskyni. Ty byly do té doby na sobě zcela nezávislé. Jeskyně byly zpřístupněny veřejnosti dne 2. května 1969. V roce 1999 byly Bozkovské jeskyně prohlášeny Národní přírodní památkou.

„V 11:55 nám jede autobus do Vysokého nad Jizerou, příjezd ve 12:20. Celkový čas 25 min, vzdálenost 12 km, cena Kč 18,--. Platnost JŘ: 14. 12. 2008 - 12. 12. 2009, vytvořeno dne: 18. 03. 2009.“⁵² Zde půjdeme na oběd a o hodinu později si prohlédneme zdejší Vlastivědné muzeum pro Vysoké nad Jizerou a okolí. Zde mají otevřeno denně mimo pondělí od 8:30 do 12:00 a od 13:00 do 16:00. Cena je Kč 20,--. Vysoké nad Jizerou leží v nadmořské výšce 703 m n. m. Expozice zdejšího muzea je místopisná, přitom však velmi bohatá a různorodá. Dozvíme se mnoho zajímavostí z historie města i okolního kraje, o životě dřívějších generací, jejich kultuře, o zemědělství a řemeslech, vysokém lyžařství i místní hudební a divadelní tradici. Jednou z hlavních atrakcí Vlastivědného muzea je mechanický Betlém. V expozici nejstarší historie si prohlédnete fotokopie nejstarších zpráv o městě, počínajících r. 1354 a fotokopie proroctví Havlase Pavlaty, který je zobrazen i na městském znaku s medvědem. Medvěda údajně zkrotil, dovedl do Prahy králi Jiřímu a byl jím po zásluze odměněn. Jsou zde odlitky pražských grošů Václava II. a Jana Lucemburského z pokladu zakopaného kolem r. 1330 na Tříčských vrších. Do historické části je zahrnuta dokumentace středověkého sklářství, uvádí jméno Mikuláše Quayssera, skláře, o němž je zmínka již v r. 1376. Hodně prostoru je věnováno i lidové kultuře. Je zde k vidění soubor fotografií lidových roubených chalup a modely chalup „vysokého typu“ z doby před 1. svět. válkou. Dále nás expozice muzea seznámí s vývojem řemesel a zemědělství. Jedna místnost je věnována expozici lyžařství na Vysocku, které se zde ujalo koncem 19. století. Český Ski

⁵² Srv.: MAFRA, a. s.. *IDOS : jizdnirady.idNES.cz* [online]. CHAPS, spol. s r.o., 2001 , 18. 03. 2009 [cit. 2009-03-25]. Dostupný z WWW: <<http://jizdnirady.idnes.cz>>.

klub ve Vysokém vznikl roku 1903 a téhož roku se stal spolu s lyžařskými kluby pražským a jilemnickým zakladatelem Svazu lyžařů v Království českém. Vystavené lyže dokumentují vývoj ve výrobě lyží, ceny a trofeje zase úspěchy vysockých závodníků doma i v cizině.

„V 15:10 pojedeme autobusem zpět do Rokytnice nad Jizerou, kde budeme v 15:45. Celkový čas 35 min, vzdálenost 14 km, cena Kč 20,--. Platnost JŘ: 14. 12. 2008 - 12. 12. 2009, vytvořeno dne: 18. 03. 2009.“⁵³ Od doby příjezdu do Rokytnice mají klienti volný prostor pro občerstvení a odpočinek. Večeře bude v 19:00, po které zde klienti přenocují.

Středa

V 7:30 bude snídaně a o hodinu později pojedeme autobusem do Liberce. „První autobus jede v 8:30. V Harrachově, Nový Svět budeme v 9:10 a za pět minut přestoupíme na autobus do Tanvaldu, železniční stanice. Zde budeme v 9:36. Potom se cca během 2 minut přesuneme na vlakové nádraží a do Liberce pojedeme vlakem, který odjíždí v 9:42. V Liberci budeme v 10:36. Celkový čas 2 hod 6 min, vzdálenost 56 km, cena Kč 82,--. Platnost JŘ: 14. 12. 2008 - 12. 12. 2009, vytvořeno dne: 18. 03. 2009.“⁵⁴ Z vlakového nádraží v Liberci už to není daleko do Centra Babylon Liberec. Je to jedinečný kongresový, hotelový a zábavní komplex v centru města. Zabírá plochu 30 000 m², na které se nachází aquapark, lunapark, iqpark, labyrint, ale i nákupní městečko. Je to obří žluto-červeno-modrý komplex budov, který se neustále rozrůstá. Centrum Babylon Liberec je nyní jednou z hlavních dominant. Města Liberce. Na místě tohoto komplexu bývala továrna Hedva, kterou od roku 1997 představovala firma Centrum Babylon, a. s. V listopadu 1998 se Babylon poprvé otevřel veřejnosti. Prvním z uskutečněných projektů bylo nákupní městečko se 60 obchůdky. O rok později byl otevřen lunapark s různými kolotoči a podobnými atrakcemi. Podle vysoké návštěvnosti je však nejúspěšnějším projektem zdejší aquapark s množstvím tobogánů a s adrenalinovým trychtýřem. Součástí tohoto komplexu je též čtyřhvězdičkový hotel, který díky svému interiéru nemá v Čechách obdoby. Jeho kapacita je 1000 lůžek a stal se tak největším mimopražským hotelem a šestým největším hotelem v rámci České republiky.

⁵³ Srv.: MAFRA, a. s.. *IDOS : jizdnirady.idnes.cz* [online]. CHAPS, spol. s r.o., 2001 , 18. 03. 2009 [cit. 2009-03-25]. Dostupný z WWW: <<http://jizdnirady.idnes.cz>>.

⁵⁴ Srv.: MAFRA, a. s.. *IDOS : jizdnirady.idnes.cz* [online]. CHAPS, spol. s r.o., 2001 , 18. 03. 2009 [cit. 2009-03-28]. Dostupný z WWW: <<http://jizdnirady.idnes.cz>>.

V Centru Babylon Liberec navštívíme společně na 1 hodinu aquapark a poté dám klientům volnou zábavu.

Tabulka 10: Ceník vstupného do aquaparku v Centru Babylon Liberec

AQUAPARK Ceník / Price list / Eintrittskarte				
Do / to 20. 4. 2009, od / from 1. 5. 2009		do 100 cm	do 140 cm	nad 140 cm
DENNĚ OD 10.00 DO 22.00 HOD. Pátek až do 23:00 Täglich von 10.00 bis 22.00 Uhr, Freitag bis 23:00 Daily from 10.00 to 22.00, Friday to 23:00	celodenní	zdarma free/kostenlos	240 Kč	290 Kč
	od 16 hod. from 4 PM/ab 16 Uhr	zdarma free/kostenlos	190 Kč	240 Kč
	od 17 hod. from 5 PM/ab 17 Uhr	zdarma free/kostenlos	140 Kč	190 Kč
	od 18 hod. from 6 PM/ab 18 Uhr	zdarma free/kostenlos	120 Kč	160 Kč
	od 19 hod. from 7 PM/ab 19 Uhr	zdarma free/kostenlos	90 Kč	120 Kč
	od 20 hod. from 8 PM/ab 20 Uhr	zdarma free/kostenlos	50 Kč	90 Kč
	od 21 hod. from 9 PM/ab 21 Uhr	zdarma free/kostenlos	30 Kč	60 Kč
	60 min.	zdarma free/kostenlos	90 Kč	140 Kč
Rodinné vstupné 2 dospělí + 2 děti 100 - 140 cm Family 2 adults + 2 children/Familie 2 Erwachsene + 2 Kinder		960 Kč		
Otevřeno denně Open daily/Öffnen täglich		10:00 - 22:00, pá až 23:00 Freitag bis 23:00, Friday to 23:00		

Zdroj: Centrum Babylon Liberec [online]

Z tabulky 10⁵⁵ je zřejmé, že vstupné do aquaparku na 1 hodinu stojí Kč 140,--. Poté při volné zábavě mohou klienti navštívit různé sauny, masáže, solné jeskyně, wellness centrum nebo solárium v aquaparku, nebo laser game nebo virtuální realitu v lunaparku, dále pak bowling, iqpark, labyrint, relaxační lůžka a mnoho dalšího. V 15:20 musí být všichni klienti připraveni k odchodu, protože „v 15:45 nám jede autobus z Liberce do Vysokého nad Jizerou, hostinec Mexiko, kam přijedeme v 17:11. Zde máme 10 minut čas na další přestup do Jablonce nad Jizerou, kde budeme v 17:30. Toto je naše poslední přestupní stanice do Rokytnice nad Jizerou, kam přijedeme v 17:50. Celkový čas 2 hod 5 min, vzdálenost 51 km, cena Kč 58,--. Platnost JŘ: 14. 12. 2008 - 12. 12. 2009, vytvořeno dne: 18. 03. 2009.“⁵⁶ Poté už nás čeká jen večeře v 19:00 hod, informativní schůzka ohledně zítřejšího dne a přenocování v hotelu Helena.

⁵⁵ CENTRUM BABYLON. *Centrum Babylon Liberec : Zábava po celou rodinu po celý rok a za každého počasí* [online]. 2005 [cit. 2009-03-28]. Dostupný z WWW: <<http://www.centrumbabylon.cz>>.

⁵⁶ Srv.: MAFRA, a. s.. *IDOS : jizdnirady.idNES.cz* [online]. CHAPS, spol. s r.o., 2001 , 18. 03. 2009 [cit. 2009-03-28]. Dostupný z WWW: <<http://jizdnirady.idnes.cz>>.

Čtvrtek

Budíček máme už v 5:30, abychom stihli autobus do Liberce. Snídani v hotelu nestihneme, tak si vezmeme s sebou balíčky se snídaní. „V 6:20 nám jede autobus do Rokytnice nad Jizerou, hostinec, příjezd v 6:30. Zde budeme hned přesedat na autobus do Liberce, kam přijedeme v 7:43. Poté se z autobusového nádraží přesuneme na vlakové a v 8:30 odjedeme do Frýdlantu. Zde budeme v 9:20. Celkový čas 3 hod 02 min, vzdálenost 78 km, cena Kč 88,--. Platnost JŘ: 14. 12. 2008 - 12. 12. 2009, vytvořeno dne: 18. 03. 2009.“⁵⁷

Ve městě Frýdlant půjdeme přibližně 1 km od vlakového nádraží a poté navštívíme zámek. Otevírací doba v květnu je od úterý do neděle od 9:00 do 16:00, vstupné pro základní okruh činí Kč 130,--, délka prohlídky je 90 až 120 min. 2. prohlídkový okruh tvoří zbrojnice, což je rozsáhlá kolekce historických zbraní, nainstalovaná způsobem obvyklým v 19. století. Jsou zde původní vitríny a stojany. vstupné činí Kč 110,-- a prohlídka trvá 60 min.

Obrázek 10: Frýdlant⁵⁸

Zdroj: ČÍŽEK J. Hrady.cz : Cestujte s přehledem [online]

⁵⁷ Srv.: MAFRA, a. s.. *IDOS : jizdnirady.idnes.cz* [online]. CHAPS, spol. s r.o., 2001 , 18. 03. 2009 [cit. 2009-03-28]. Dostupný z WWW: <<http://jizdnirady.idnes.cz>>.

⁵⁸ ČÍŽEK, Jiří. *Hrady.cz : Cestujte s přehledem* [online]. c1995 , 2009 [cit. 2009-03-28]. Dostupný z WWW: <<http://www.hrady.cz>>. ISSN 1803-0076.

Na obrázku 10 je tzv. „hradozámek“ Frýdlant. „Frýdlant patří k nejvýznamnějším památkovým celkům v Čechách. Areál představuje velmi cenné spojení dvou architektonických útvarů – středověkého hradu a renesančního zámku. Vznik hradu Frýdlant se datuje do poloviny 13. století. Jeho prvními majiteli byli Ronovci. K významné stavební aktivitě v renesančním duchu došlo až za vlády Melchiora z Redernů po roce 1582, který z Frýdlantu vytvořil rodovou rezidenci. Pro Melchiora pracoval Marco Spazio a spolu s polírem Antoniem vybudoval v předhradí nový patrový zámek s renesančními štíty a se sgrafitovou výzdobou fasád. V průběhu třicetileté války, přesněji roku 1636, dobyli Frýdlant Švédové a v letech 1645 – 1647 značně zesílili jeho opevnění na severní straně. Původní podoba gotického hradu se do dnešních dnů nedochovala ve své celistvosti. Dnes vidíme hrad jako mohutnou dvoupatrovou stavbu kolem malého nepravidelného nádvoří, kterému dominuje velká válcová věž. Kaple a renesanční zámek byly postaveny na přelomu 16. a 17. století Markem Spazziem di Lancio. V 60. letech 19. století byla přistavěním dalšího zámeckého křídla dokončena stavba celého areálu. V roce 1801 Clam – Gallasové zpřístupnili pro veřejnost část hradu s instalovanými sbírkami. Současná expozice prezentuje toto nejstarší hradní muzeum, kapli s cenným mobiliářem a dvě zámecká křídla.“⁵⁹

Přibližně ve 12:45 půjdeme na oběd do nedaleké restaurace a „ve 14:00 odjíždí autobus do Liberce, kde budeme ve 14:50. Zde počkáme čtvrt hodiny na další spoj do Rokytnice nad Jizerou, hostinec. Příjezd v 16:23. Celkový čas 2 hod 23 min, vzdálenost 73 km, cena Kč 76,-- Platnost JŘ: 14. 12. 2008 - 12. 12. 2009, vytvořeno dne: 18. 03. 2009.“⁶⁰ Ze zastávky Rokytnice nad Jizerou, hostinec k hotelu Helena půjdeme pěšky, hotel je vzdálen přibližně 5 km. Na 19:00 je naplánována večeře, po které zde klienti přenocují.

⁵⁹ Srv.: ČÍŽEK, Jiří. *Hrady.cz : Cestujte s přehledem* [online]. c1995 , 2009 [cit. 2009-03-28]. Dostupný z WWW: <<http://www.hrady.cz>>. ISSN 1803-0076.

⁶⁰ Srv.: MAFRA, a. s.. *IDOS : jizdnirady.idnes.cz* [online]. CHAPS, spol. s r.o., 2001 , 18. 03. 2009 [cit. 2009-03-28]. Dostupný z WWW: <<http://jizdnirady.idnes.cz>>.

Pátek

V 7:30 máme snídani v hotelu Helena. „O hodinu později jedeme autobusem do Harrachova, příjezd v 9:20. Celkový čas 50 min, vzdálenost 23 km, cena Kč 28,-- Platnost JŘ: 14. 12. 2008 - 12. 12. 2009, vytvořeno dne: 18. 03. 2009.“⁶¹

Zhruba v 9:40 navštívíme Lesnickou a mysliveckou expozici Šindelku, která se nachází kousek za autobusovým nádražím. Vstupné stojí Kč 20,--, prohlídka trvá přibližně 45 min. Expozice je umístěna v žulové budově zvané Šindelka. Zde se od počátku 19. století až do 30. let 20. století vyráběla šindelová střešní krytina. Představení této výroby zajišťuje videoprojekce. Filmy jsou, až na jednu výjimku, bez zvuku, aby se návštěvníci sledující jinou část expozice navzájem nerušili. Expozice je rozdělena na 2 části. Přízemí se zabývá lesnickou problematikou a patro je věnováno myslivosti. Lesnictví je rozděleno na dvanáct témat, ilustrovaných obrázky, texty i trojrozměrnými exponáty. Zde můžeme vidět mimo jiné model plavení dřeva, figurínu svážkaře se saněmi naloženými poleny nebo trhače šišek lezoucího pomocí stupaček po kmeni stromu. V prvním patře, které je věnováno myslivosti, jsou hned z kraje dvě figury: lovec na posedu z doby téměř současné a hraběcí lesník ve slavnostní uniformě z 2. poloviny 19. století. Dále je zde několik vycpanin ptáků a savců umístěných do jejich horského prostředí. Velkou část prostoru vyplňuje 12 vitrín s tematikou myslivosti od historie po současnost. V prostoru tzv. „přezimovací obůrky“ se nachází několik vycpanin lesní zvěře, např. jelen, srnec, divočák, liška nebo zajíc. Lesnická a myslivecká expozice je jediná svého druhu v širokém okolí. Mysliveckou expozici můžeme nalézt na záměčku Ohrada v jižních Čechách. Další muzeum tohoto druhu Lesy České republiky teprve chystají, a to v Rožnově pod Radhoštěm.

Kolem 10:50 navštívíme též hornické muzeum v Harrachově, o kterém jsem se zmiňoval již v „ostré“ variantě. Prohlídka 1 km dlouhé štoly + muzeum trvá cca 1 hod, cena je Kč 100,--

⁶¹ Srv.: MAFRA, a. s.. *IDOS : jizdnirady.idNES.cz* [online]. CHAPS, spol. s r.o., 2001 , 18. 03. 2009 [cit. 2009-03-30]. Dostupný z WWW: <<http://jizdnirady.idnes.cz>>.

Ve 12:00 si dojdeme v Harrachově na oběd a poté pojedeme do Pasek nad Jizerou. „Autobus odjíždí ve 14:10, příjezd je ve 14:34. Celkový čas 24 min, vzdálenost 11 km, cena Kč 18,-- Platnost JŘ: 14. 12. 2008 - 12. 12. 2009, vytvořeno dne: 18. 03. 2009.“⁶²

Po příjezdu do Pasek nad Jizerou půjdeme asi 1,5 km pěšky a navštívíme Krkonošské muzeum, Památník zapadlých vlastenců v Pasekách nad Jizerou. Vstupné činí Kč 20,--. Tento památník je věnovaný památce písmáka a houslaře Věnceslava Metelky. Podává obraz životních osudů horalů 19. století a připomíná spisovatele Karla Václava Raise, který život v Pasekách zobrazil v románu *Zapadlí vlastenci*. Památník byl vybudován v roce 1958 v přízemních místnostech farní budovy. Roku 1975 byl zrekonstruován podle literárního scénáře badatele a vydavatele Metelkova díla PhDr. Jaromíra Jecha. V roce 1978 byl rozšířen o další dvě místnosti v patře budovy. Jsou zde umístěny dva funkční pasecké tkalcovské stavy a v další místnosti je expozice Krkonošské houslařské školy s bohatou sbírkou hudebních nástrojů. V současné době je Památník zapadlých vlastenců jako Krkonošské muzeum pod Správou Krkonošského národního parku ve Vrchlabí. Po prohlídce Krkonošského muzea, jelikož ještě budeme mít čas, tak navštívíme zdejší nejstarší architektonickou církevní památku, kterou je kostel svatého Václava z roku 1789 se vzácnými rokokovými oltáři, které pocházejí z uzavřeného kostela svatého Václava ve Staré Boleslavi. Před kostelem je kříž z roku 1811 a dvě památné vysoké lípy z roku 1881. Tento kostel je výraznou paseckou dominantou. Cestou mohou klienti obdivovat neopakovatelný charakter obce, který tvoří původní lidová architektura. Nejvíce je zde zastoupen lidový typ stavby (roubené přízemní chalupy tzv. vysockého typu, z nichž mnohé jsou zapsány v seznamu kulturních památek).

„V 16:48 odjíždí autobus do Rokytnice nad Jizerou, kam přijedeme v 17:20. Celkový čas 32 min, vzdálenost 12 km, cena Kč 18,-- Platnost JŘ: 14. 12. 2008 - 12. 12. 2009, vytvořeno dne: 18. 03. 2009.“⁶³ Po příjezdu do Rokytnice, cca v 19:00 mají klienti v hotelu Helena objednanou večeři. Poté zde turisté přenocují.

⁶² Srv.: MAFRA, a. s.. *IDOS : jizdnirady.idnes.cz* [online]. CHAPS, spol. s r.o., 2001 , 18. 03. 2009 [cit. 2009-03-30]. Dostupný z WWW: <<http://jizdnirady.idnes.cz>>.

⁶³ Srv.: MAFRA, a. s.. *IDOS : jizdnirady.idnes.cz* [online]. CHAPS, spol. s r.o., 2001 , 18. 03. 2009 [cit. 2009-03-30]. Dostupný z WWW: <<http://jizdnirady.idnes.cz>>.

Sobota

Snídani máme v 8:00. Turisti se zde ještě naobědvají a poté se rozloučíme a všichni odjedou individuálně zpět domů.

Podrobný itinerář varianty pro případ nepříznivého počasí viz Příloha 6.

Kompletní fotodokumentace varianty pro případ nepříznivého počasí viz Příloha 7.

5.2.3 Kombinovaný program pro případ proměnlivého počasí

V případě značně proměnlivého počasí, kdy bude možno realizovat klasickou „ostrou“ variantu týdenního pobytu pouze částečně, je možné kombinovat program „ostré“ varianty s variantou pro případ nepříznivého počasí. Tyto kombinace jsou zcela libovolné, v případě náhlé změny počasí se může pořadatel s klienty domluvit, kam by se chtěli podívat, protože se také může stát, že některý z turistů bude např. z Liberce, tak pro něho bude nezajímavá cesta do Babylonu.

Protože se jedná o turistiku v Krkonoších, a když se řekne „Krkonoše“, tak spoustu lidí napadne slovo „Sněžka“, protože je to významná dominanta Krkonoš a nejvyšší hora České republiky, tak bych rád zachoval při slunečném počasí výstup na Sněžku spolu s prohlídkou Kotelních jam, Luční boudy a pramene Labe. Viz úterý, „ostrý“ program. Co se nepříznivého počasí týče, tak bych chtěl, aby klienti navštívili Krkonošské muzeum v Jilemnici spolu s Krkonošským muzeem ve Vrchlabí, což je hlavní budova Krkonošského muzea Správy KRNAP, viz neděle, Program pro případ nepříznivého počasí – „mokrý“ varianta. Dále si myslím, že jsou velice zajímavé Bozkovské dolomitové jeskyně s největšími podzemními jezery v Čechách. Viz úterý, Program pro případ nepříznivého počasí – „mokrý“ varianta.

5.3 Podrobné turistické mapy se zákresem plánovaných pěších výletních tras – „ostrá“ varianta

Jako podklad pro pohyb a orientaci v terénu při pěších túrách přikládám podrobné mapy jednotlivých turistických cest rozdělené na individuální dny pobytu. Trasy jsou vyznačeny červenou barvou, měřítko mapy jsem zvolil 1 : 25 000, aby byla dostatečně podrobná pro denní pěší trasy a dále měřítko 1 : 50 000, 1 : 70 000 a 1 : 75 000, na které je vyznačena trasa autobusu. Tyto mapy jsou v Příloze 8 – Podrobné turistické mapy se zákresem plánovaných pěších výletních tras – „ostrá“ varianta. Podklad pro získání těchto map je internetová stránka:

Seznam.cz, a. s. *Mapy.cz* [online]. c1996 , 2009 [cit. 2009-04-04]. Dostupný z WWW: <<http://www.mapy.cz>>.

5.4 Přehledná turistická mapa se zákresem výletních míst – „mokrá“ varianta

U varianty pro případ nepříznivého počasí jsem zvolil měřítko mapy 1 : 250 000, aby byla mapa dostatečně přehledná pro znázornění všech cílových výletních míst. Udělal jsem tak proto, protože v případě nepříznivého počasí budeme jezdit autobusem převážně po hlavních pozemních komunikacích, a tak není nutno znázorňovat podrobné trasy. Tato mapa je k nahlédnutí v Příloze 9 – Přehledná turistická mapa se zákresem výletních míst – „mokrá“ varianta. Podklad pro získání této mapy je též internetová stránka:

Seznam.cz, a. s. *Mapy.cz* [online]. c1996 , 2009 [cit. 2009-04-04]. Dostupný z WWW: <<http://www.mapy.cz>>.

6. Ekonomické aspekty

Česká republika disponuje značným historickým, přírodním a kulturním potenciálem. Díky vysoké hustotě kulturních památek a přírodním podmínkám, spolu s výhodnou polohou ve středu Evropy, má velmi dobré předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu. Velkou příležitostí je množství historických, kulturních a technických památek, včetně památek zapsaných do seznamu UNESCO, z čehož vyplývá vysoký potenciál vytváření nových produktů městského, kongresového a incentivního cestovního ruchu, sportovní turistiky a cykloturistiky, kulturního cestovního ruchu a širokého souboru produktů, které jsou šetrné k přírodě. Dobré podmínky v České republice nabízí rovněž venkovská turistika se svými produkty (např. agroturistika, ekoturistika apod.). Velkým pozitivem je hustá a dobře značená síť vzájemně propojených turistických stezek a tras.

Cestovní ruch má pro ekonomiku závažné souvislosti v mezinárodním rozměru, ať již jde o devizové příjmy vyplývající především z příjezdů návštěvníků do ČR, anebo o vytváření devizových předpokladů pro výjezdy občanů ČR a zvláště pak celkový dopad z rozdílu obou mezinárodních pohybů cestovního ruchu pro platební bilanci země. Cestovní ruch svými dopady výrazně ovlivňuje ekonomické výsledky mnoha odvětví, které prodávají služby a zboží turistům, včetně zahraničních návštěvníků. Cestovní ruch zasahuje „průřezově“ do řady ekonomických odvětví, do kulturního a společenského života země a jejích návštěvníků. Cestování za rekreací a odpočinkem lze zařadit do „více zbytných“ potřeb lidí. Přesto však výdaje na tyto účely dosahují významného podílu vydání domácností, i když kolísají podle sociálního složení společnosti a zejména podle stavu ekonomiky. Je ověřenou skutečností, že při stagnaci, resp. poklesu ekonomiky se projevuje zvýšená tendence k úsporám domácností, naopak při vzestupu zvýšená tendence k výdajům. Význam cestovního ruchu je dán i tím, že současně rozvíjí další odvětví a sektory, jako jsou doprava, stavebnictví, obchod, bankovníctví, kultura či sport, čímž tak nabízí nové pracovní příležitosti. V neposlední řadě hraje cestovní ruch důležitou roli v revitalizaci hospodářsky slabých a postižených území.⁶⁴

⁶⁴ Srv.: CzechTrade. *BusinessInfo.cz : Oficiální portál pro podnikání a export* [online]. Praha : c1997 , 2009 [cit. 2009-04-12]. Dostupný z WWW: <<http://www.businessinfo.cz>>.

6. 1 Srovnání z hlediska ekonomického přínosu na místní a regionální úrovni

Hnacím odvětvím se cestovní ruch v regionu stává v případě, že má bezprostřední vliv na hospodářský a sociální rozvoj v regionu, výrazně ovlivňuje zaměření i jiných ekonomických aktivit a stává se tak určujícím faktorem ekonomické činnosti. V souvislosti s rozvojem a potřebami cestovního ruchu se v regionu rozvíjejí návazná i podpůrná odvětví a rozvíjí se i kooperace mezi regiony. Ekonomické podmínky umožňují podnikatelským subjektům, v porovnání s jinými regiony, dosahovat úspor a zvyšovat konkurenceschopnost na rozsáhlých trzích. Region se stává předmětem nabídky na mezinárodních trzích cestovního ruchu. Cestovní ruch se stává pro region přínosem především v oblasti ochrany životního prostředí, sociálně-kulturní a ekonomické oblasti.

V oblasti životního prostředí se cestovní ruch stává pro region přínosem, když například:

- Příjmy ze vstupného do národních parků, jeskyň apod. jsou použity na financování ochrany přírody,
- když přispívá k uznání důležitosti ochrany životního prostředí veřejností a k výchově místních obyvatel k jeho ochraně,
- když vytváří pracovní příležitosti a tím může zabránit devastování přírodního prostředí místními obyvateli,
- když reguluje počty návštěvníků v chráněných územích, apod.

V sociálně-kulturní oblasti se pozitivní působení cestovního ruchu projevuje např.:

- když vytváří pracovní místa a podporuje sociální rozvoj, zmírňuje chudobu a tím posilňuje komunitu v regionu,
- zvyšováním životního standardu místních obyvatel, kdy mohou využívat zařízení, vybudovaná pro návštěvníky regionu,
- prostřednictvím kulturně-výchovné funkce cestovního ruchu, kdy se lidé kontaktují a vnitřně se navzájem obohacují, více si rozumí a ztrácejí předsudky,
- prostřednictvím záchrany kulturních tradic, historie, tradičních řemesel, apod.

V ekonomické oblasti je pozitivní vliv cestovního ruchu v regionální oblasti znatelný např. z:

- prostřednictvím daní a poplatků, které zvyšují příjmy do místních rozpočtů i státního rozpočtu,
- ve zvyšování zaměstnanosti
- ve zlepšení platební bilance státu prostřednictvím příjezdového cestovního ruchu
- v oblasti podpory rozvoje malého a středního podnikání

Negativní dopad cestovního ruchu může být znatelný v oblastech, jako jsou životní prostředí, sociálně-kulturní oblast a ekonomická oblast. Co se životního prostředí týče, tak se negativní dopad cestovního ruchu projeví především v případě, kdy počet návštěvníků regionu překročí míru únosnosti a životní prostředí ztratí schopnost vypořádat se s nadměrným využíváním, což může vést nejen k jeho oslabení, ale i k jeho zničení. V sociálně-kulturní oblasti je negativní vliv cestovního ruchu znatelný, pokud se změní systém hodnot a chování místních obyvatel, čímž je ohrožen původní způsob života. Tyto změny často nastávají i ve struktuře komunity, rodinných vztazích, morálce apod. Ekonomická oblast může v důsledku cestovního ruchu trpět v případě, když se dopady rozvoje cestovního ruchu v regionu projevují prostřednictvím skrytých nákladů, které vznikají jako následek rozvoje cestovního ruchu, ekonomické závislosti lokální komunity na cestovním ruchu, sezónního charakteru práce, ekonomické krize apod. V případě takového „neřízení“ rozvoje cestovního ruchu v regionu mohou negativní vlivy převládnout a ohrozit, případně vyloučit další rozvoj cestovního ruchu.⁶⁵

V globálním měřítku patří cestovní ruch mezi největší a nejdynamičtější se rozvíjející ekonomická odvětví. Ve světě je považován za odvětví budoucnosti. Ve struktuře řady regionů hraje klíčovou úlohu. Díky geografické poloze Krkonoš, které zasahují jak do Čech, tak do Polska, se zde rozvíjí přeshraniční spolupráce. „V širším pojetí lze chápat přeshraniční spolupráci jako jakoukoliv kooperační interakci mezi subjekty z území rozkládajících se na obrácených stranách hranice. V případě české územní samosprávy odkazují a upravují zahraniční spolupráci i příslušné zákony, zvláště zákon o obcích či o krajích. Avšak i evropská legislativa zasahuje do této oblasti a jednotlivé subjekty mohou vytvářet speciální právní subjekty, které institucionálně zastřešují různé formy spolupráce (např. nařízení o evropském seskupení územní spolupráce). Významným nástrojem rozvoje česko-polské

⁶⁵ Srv.: Město Písek. *Město Písek : odbor kultury a cestovního ruchu* [online]. Písek : c2004 , 9. 4. 2009 [cit. 2009-04-13]. Dostupný z WWW: <<http://www.icpisek.cz>>.

přeshraniční spolupráce bylo založení euroregionů Nisa – Nysa (1991, euroregion česko-polsko-německé spolupráce), Glacensis (1996), Praděd – Pradziad (1997), Silesia – Silesia (1998), Těšínské Slezsko – Śląsk Cieszyński (1998) a Beskydy – Beskydy (2000, euroregion česko-polsko-slovenské spolupráce).

Euroregion je funkční územní celek v příhraničních oblastech sousedních států. Jedná se o formu přeshraniční spolupráce, která vznikla na základě vzájemné dohody příhraničních regionů dvou nebo více zemí. Euroregion pracuje na principu dobrovolnosti a funguje na základě vlastních stanov. Podporuje zájmy měst a obcí, sdružení organizací i fyzických osob, které jeho prostřednictvím mohou společně řešit své problémy. Cílem bývá zlepšování podmínek v hospodářské, sociální a kulturní oblasti, zlepšování dostupnosti území a budování potřebné infrastruktury. Prostřednictvím přeshraničních projektů dochází také k udržování a rozvoji dobrých sousedských vztahů a ke vzájemnému poznávání. Evropská unie podporuje přeshraniční rozvojové programy s cílem překonat stávající problémy, ztěžující evropskou integraci.

Do oblasti Krkonoš spadají dva euroregiony. Jedná se o euroregion Nisa – Nysa – Neisse a euroregion Glacensis – Glacensis. Euroregion Nisa je tzv. dvojhraniční euroregion na česko-polsko-německých hranicích. Tento euroregion je první uznanou formou přeshraniční spolupráce ve střední a východní Evropě. Byl založen v roce 1991 a stal se průkopníkem spolupráce mezi regiony v pohraničí. Region nabízí široké spektrum aktivit pro horskou a venkovskou turistiku. Tento euroregion přichází jako jeden z prvních s podporou šetrné turistiky. Euroregion Glacensis byl založen podpisem smlouvy o vytvoření česko-polského Euroregionu Glacensis 5. 12. 1996 v Hradci Králové. Sídlo sdružení je v Rychnově nad Kněžnou. Glacensis je největším česko-polským euroregionem s nejdelší společnou hranicí. Region má velký potenciál pro rozvoj cestovního ruchu a rekreaci především v přírodním bohatství, ale i v kulturní a historické tradici. Na území euroregionu se nachází kromě pohoří Krkonoš ještě pohoří Orlických, Stolových a Bystřických hor, Kralického Sněžníku a Jeseníků s velkoplošnými chráněnými územími a s významnými rekreačními středisky pro zimní i letní turistickou sezónu.⁶⁶

⁶⁶ Srv.: JETMAR, M. *Cestovní ruch v příhraničních oblastech*. 1. vyd. Praha : Vysoká škola hotelová v Praze 8, 2007. 122 s. ISBN 978-80-86578-65-1. Str. 6 – 23.

Srovnání regionu Krkonoše s Prahou z pohledu ekonomických aspektů:

Nyní se budu zabývat srovnáním nejhojněji navštěvované atraktivní destinace České republiky, kterou je Praha a regionu Krkonoše.

Praha – je nejvýznamnější městskou památkovou rezervací České republiky. Od roku 1992 je historické jádro Prahy o rozloze 866 ha zapsáno do Seznamu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO. Po staletí vzdávaly Praze hold významné osobnosti. Z okouzlení její krásou a výstavností se vyznal W. A. Mozart, L. van Beethoven, G. Apollinaire, P. I. Čajkovskij, F. M. Dostojevskij, A. Rodin, O. Kokoschka i britská královna Alžběta II., papež Jan Pavel II. aj. Rodná Praha se promítla do tvorby Jana Nerudy, Jaroslava Haška, Jaroslava Seiferta, Franze Kafky, Maxe Broda nebo Egona Erwina Kische. Praha představuje jedinečný komplex památek, jemuž vysoko nad městem vévodí Pražský hrad. Je ukázkou všech uměleckých slohů a směrů. Historické jádro města se rozkládá na obou březích řeky Vltavy a tvoří je 6 částí, kdysi samostatných měst, které se v 18. století sjednotily. Jsou to: Staré Město, Josefov, Nové Město, Malá Strana, Hradčany a Vyšehrad. Zde je také soustředěno největší množství památkových objektů, muzeí a galerií.

Dějiny města tvořili především panovníci a jeho obyvatelé. Osídlení na území Prahy je známo od starší doby kamenné. Dokládají to archeologické nálezy. První skutečný národ, který se na těchto místech objevil, byli Keltové. Někdy v 6. století dali městu svoji tvář pro další tisíciletí Slované. Na místě hradišť vzniklých kolem Vltavy začalo růst v raném středověku město, které se postupem času stalo sídlem knížat a nakonec i městem královským. Hrad, který vznikl někdy v letech 880-890, byl základem sídla panovníků. V roce 973 vzniklo biskupství, vládli zde Přemyslovci a po nich Lucemburkové. Karel IV. poté povýšil Prahu na první město císařství. Po upálení Mistra Jana Husa se zvedla vlna odporu, která sice ukázala sílu Čechů jako válečníků, ale městu příliš nepomohla. Trvalo dlouho, než se z husitských válek město vzpamatovalo. Dalším vrcholem pak byla doba Rudolfa II. Ten podobně jako Karel IV. přilákal do Prahy umělce, filozofy a vědce. Po bitvě na Bílé Hoře upadla Praha v nepřízeň panovnického rodu Habsburků. Celé 19. století bylo

poznamenáno úsilím vytvořit město, které je na špici vývoje. I dnes vzniká v Praze podstatná část národního bohatství a mnohdy je synonymem pro Českou republiku.⁶⁷

V Praze se nachází velké množství kulturních a historických zajímavostí a památek, viz Příloha 10: Praha – kulturní a historické zajímavosti, památky. Zde mám uvedeno 340 turistických zajímavostí. Turisté zaplatí v Praze více za vstupné než v Krkonoších, například vstupné do Pražského Hradu činí Kč 350,--, ještě k tomu si turista může přikoupit vstupné do Obrazárny za Kč 150,-- a na Prašnou věž Kč 70,--. Za průvodce se ještě platí příplatek Kč 50,--. Vstupné do Šternberského paláce činí Kč 150,--, Národní muzeum Kč 150,--, příplatek za fotografování nebo za kameru činí Kč 50,-- a výklad průvodce též Kč 50,--. Za prohlídku Botanické zahrady hlavního města Prahy zaplatíme Kč 120,--, příplatek za průvodce je Kč 250,--. Vstupné do galerie Rudolfinum dělá Kč 120,--, Clam-Gallasův Palác Kč 80,--, Klementinum Kč 60,--, Pražská ZOO Kč 150,--, Loreta Kč 110,--, rozhledna Petřín Kč 70,--, Bertramka – Muzeum W. A. Mozarta Kč 120,--, nebo Klášter sv. Jiří Kč 100,--.

Cestování v Praze pomocí MHD je také ekonomicky nákladné. „Přestupní jízdenka, která platí pro metro, tramvaje, autobusy a lanovou dráhu na Petřín platí 75 min od označení jízdenky a stojí Kč 26,--. Jízdenka s omezenou přestupností platí pro tramvaje a autobusy, platí pouze 20 min od označení jízdenky a je nepřestupní. V metru platí tato jízdenka na vzdálenost 5 stanic od stanice označení (stanice označení se nepočítá) s možností přestupu mezi linkami A, B, C – 30 min. Tato jízdenka stojí Kč 18,--. Za zavazadlo nebo kočárek bez dítěte se platí příplatek Kč 18,--. Časová jízdenka na 24 hodin činí Kč 100,--, na 3 dny (72 hodin) Kč 330,-- a na 5 dnů (120 hodin) Kč 500,--“⁶⁸

Za ubytování v Praze také turisté zaplatí více než v Krkonoších. „Ubytování v Hotelu klasifikovaném 1 hvězdičkou, např. v Hotelu Střížkov v Praze 9, stojí ubytování v období 1. 4. – 31. 10. 2009 v jednolůžkovém pokoji bez lednice a TV Kč 530,-- a ve dvoulůžkovém pokoji bez lednice a TV Kč 830,--. S lednicí a TV činí cena za jednolůžkový pokoj Kč 630,-- a za dvoulůžkový pokoj Kč 990,--. V hotelu Libeň v Praze 8 v období 1. 4. – 30. 6. stojí

⁶⁷ Srv.: Magistrát hl. m. Prahy. *PRAHA.EU : Portál hlavního města Prahy* [online]. Praha : c2006 , 2009 [cit. 2009-04-16]. Dostupný z WWW: <<http://www.praha.eu>>.

⁶⁸ Pražská informační služba. *Pražská informační služba* [online]. Praha : c1995 , 2009 [cit. 2009-04-17]. Dostupný z WWW: <<http://www.pis.cz>>. [Http://www.prague-info.cz](http://www.prague-info.cz).

ubytování ve dvoulůžkovém pokoji Kč 700,-- a ve trojlůžkovém pokoji Kč 990,--. Příplatek za snídani činí Kč 50,-- a za večeři Kč 80 – 100,--. Celá polopenze Kč 130 – 150,--.

Hotel klasifikovaný 2 hvězdičkami, např. Hotel Prokopka v Praze 3 nabízí ubytování od 1. 5. 2009 do 31. 5. 2009 za pokoje v apartmánu: jednolůžko za Kč 1.000,-- a dvojlůžko Kč 1.500,-- pokoj/noc. Pokoje se samostatným příslušenstvím: jednolůžko za Kč 1.200,-- a dvojlůžko za Kč 1.800,-- pokoj/noc. Hotel Opatov v Praze 4 nabízí ubytování od 1. 4. 2009 do 14. 6. 2009 v apartmá 1/1 za EUR 47,5 – to je podle měnového kurzu k 17. 4. 2009 (Kč 26,92) Kč 1.287,70. Apartmá 1/2 nabízí za EUR 59,5 = Kč 1.601,74. Sporthotel v Praze 5 ubytuje v období 1. 3. 2009 – 31. 10. 2009 ve dvoulůžkovém pokoji za Kč 1.000,-- za osobu, ve dvoulůžkovém pokoji za Kč 800,-- a ve třílůžkovém pokoji za Kč 650,--. Apartments Flora v Praze 7 poskytuje ubytování od 1. 3. 2009 do 31. 10. 2009 podle počtu osob. Za 1 nebo 2 osoby si účtují Kč 1.600,-- nebo EUR 60,--, za 3 osoby Kč 2.000,-- nebo EUR 70,--, za 4 osoby Kč 2.300,-- nebo EUR 80,--. Pro 5 – 6 osob Kč 2.800,-- nebo EUR 100,--.

Hotely klasifikované jako tříhvězdičkové, např. Hotel Andante v Praze 1 poskytuje ubytování od 9. 4. 2009 do 31. 10. 2009 za jednolůžkový pokoj EUR 75 – 125,--, což je podle měnového kurzu k 17. 4. 2009 od Kč 2.019,-- do Kč 3.365,--. Za dvoulůžkový pokoj je to EUR 84 – 140,--, trojlůžkový pokoj EUR 102 – 170,--. Hotel Čertousy v Praze 9 ubytují v sezóně od 1. 4. 2009 do 30. 6. 2009 z Kč 2.850,-- za jednolůžkový pokoj, Kč 2.250,-- za jednolůžkový pokoj a Kč 4.800,-- za apartmá pro 4 osoby.

Čtyřhvězdičkové hotely, jako např. Hotel Pod Věží ubytuje v období 1. 4. 2009 – 30. 6. 2009 za Kč 2.400,-- v jednolůžkovém pokoji, za Kč 2.800,-- ve dvojlůžkovém pokoji, nebo v pokoji „double de luxe“ za Kč 3.200,--. V hotelu Elegant v Praze 6 stojí ubytování v jednolůžkovém pokoji Kč 2.590,--, ve dvojlůžkovém pokoji Kč 3.300,-- a ve třílůžkovém pokoji Kč 4.050,--. V hotelu Trója v Praze 8 zaplatíme za ubytování v jednolůžkovém pokoji standard Kč 2.200,--, v pokoji DELUXE Kč 2.950,--. Dvojlůžkový pokoj standard stojí Kč 2.800,-- a pokoj DELUXE Kč 3.650,-- Cena za třílůžkový pokoj standard činí Kč 3.300,-- a pokoj DELUXE Kč 3.950,--.

Pětihvězdičkové hotely, např. hotel Ambassador – Zlatá husa v Praze 1 si účtuje např. tyto ceny: dvojlůžkový pokoj na jeden den EUR 217,--, tj. podle měnového kurzu k 17. 4. 2009 Kč 5.842,--.⁶⁹

Turisti se mohou též ubytovat v penzionech, ale ty většinou nejsou stavěny pro větší kapacitu osob. „Např. v penzionu Alabastr v Praze 1 stojí ubytování v sezóně od 1. 4. 2009 do 31. 10. 2009 v jednolůžkovém pokoji Kč 1.440,--, ve dvojlůžkovém pokoji Kč 1.760,-- a ve třílůžkovém pokoji Kč 2.160,--. Apartmá pro 4 osoby stojí Kč 2.880,--. V penzionu Zderaz v Praze 2 zaplatíme za ubytování v té samé sezóně pro 2 a více osob Kč 700,--, penzion Vila Garni v Praze 3 nabízí ubytování se snídaní v jednolůžkovém pokoji za Kč 850,--, ve dvojlůžkovém pokoji za Kč 1.500,-- a ve trojlůžkovém pokoji za Kč 2.250,--. V penzionu Mini v Praze 4 se ubytujeme během sezóny za Kč 960,-- v jednolůžkovém pokoji se snídaní za Kč 1.480,-- ve dvojlůžkovém pokoji se snídaní. V penzionu Ambra v Praze 5 stojí ubytování od 24. 3. 2009 do 14. 11. 2009 Kč 1.100,-- v jednolůžkovém pokoji, Kč 1.620,-- ve dvojlůžkovém pokoji, Kč 2.160,-- v trojlůžkovém pokoji a Kč 2.425,-- v apartmánu. A ještě např. v penzionu Vila Šárka v Praze 6 se ubytujeme v jednolůžkovém pokoji za Kč 950,--, ve dvojlůžkovém pokoji za Kč 1.500,--, ve třílůžkovém pokoji za Kč 2.000,-- a ve čtyřlůžkovém pokoji za Kč 2.500,--.⁷⁰

Kromě hotelů a penzionů mohou turisti využít též služeb tzv. hostelů. Hostel je levná turistická ubytovna, určená zejména pro studenty. Narozdíl od hotelů zde ubytování většinou sdílejí příslušenství a vybavení. „Např. hostel Týn v Praze 1 nabízí ubytování ve dvojlůžkových až pětিলůžkových pokojích se společným sociálním zařízením na chodbách. Pokoje jsou vybaveny osobními uzamykatelnými skříněmi pro uschování zavazadel a osobních věcí. Od 16. 3. 2009 do 10. 11. 2009 je cena za jednolůžkový pokoj Kč 1.100,--, za dvojlůžkový pokoj Kč 1.240,--, za třílůžkový pokoj Kč 1.410,-- a v 5-6lůžkovém pokoji za Kč 420,-- za pokoj a noc. Hostel Na Zbořenci v Praze 2 nás ubytuje v sezóně od 21. 3. do 4. 11. za Kč 930,-- v jednolůžkovém pokoji, Kč 490,-- ve dvojlůžkovém pokoji, Kč 430,-- v trojlůžkovém pokoji a Kč 390,-- v čtyřlůžkovém pokoji. Hostel Spoas v Praze 7 nabízí ubytování ve dvojlůžkovém pokoji za Kč 320,--, ve třílůžkovém pokoji za Kč 260,-- a ve

⁶⁹ Pražská informační služba. *Pražská informační služba* [online]. Praha : c1995 , 2009 [cit. 2009-04-17]. Dostupný z WWW: <<http://www.pis.cz>>. [Http://www.prague-info.cz](http://www.prague-info.cz).

⁷⁰ Pražská informační služba. *Pražská informační služba* [online]. Praha : c1995 , 2009 [cit. 2009-04-17]. Dostupný z WWW: <<http://www.pis.cz>>. [Http://www.prague-info.cz](http://www.prague-info.cz).

čtyřlůžkovém pokoji za Kč 240,--. Arpacay hostel v Praze 5 nás ubytuje za Kč 1.100,-- jednu osobu ve dvojlůžkovém pokoji, dále pak za Kč 650,-- ve dvojlůžkovém pokoji, za Kč 520,-- ve třílůžkovém pokoji a za Kč 460,-- ve čtyř až osmilůžkovém pokoji.“⁷¹

Ceny stravování jsou v Praze velice podobné cenám v Krkonoších. „Např.: Hospůdka Karolína v Praze 10 má ceny hotových jídel do 15. hodiny takovéto: Španělský ptáček z roštěné s rýží, 150 g, Kč 85,--, Vepřová plec na paprice s rýží, 150 g, Kč 75,-- Svíčková na smetaně s houskovým knedlíkem, brusinkový terčík, 100 g, Kč 85,--, Hovězí guláš “Oregano“ sypaný sýrem, houskový knedlík, 150 g, Kč 75,-- nebo Smažený eidam, obloha Kč 79,-- Hlavní jídla: Kuřecí prsíčka na grilu se zázvorovou omáčkou, 150 g, Kč 149,--, Kuřecí nugetky v česnekovém těstíčku s dvěma druhy studených omáček, 200 g, Kč 169,-- nebo Vepřová panenka plněná kuřecím masem a slaninou, 250 g, Kč 179,--. Z nápojů: točené 0,5 l Pilsner Urquell 12° Kč 27,--, 3 dcl Coca cola, Fanta, Tonic Kč 29,--. Hospoda Merlin Irish Pub v Praze 2 se pohybuje v této cenové relaci: Smažený hermelín plněný šunkou, tatarka, 120 g, Kč 87,--, Kuřecí mošna plněná nivou, slaninou a česnekem, 150 g, Kč 127,--, Kuřecí nudličky, 150 g, Kč 127,--, Gratinová vykoštěná kuřecí stehýnka na provensálském koření, 150 g, Kč 104,--, Vepřový steak s žampionovým přelivem, 200 g, Kč 137,--. Z nápojů: 0,5 l Staropramen 12° Kč 28,--, 0,33 l Coca cola, Fanta, Sprite Kč 32,--. V hostinci ResPUBlica v Praze 2 nalezneme takovéto ceny: Hotová jídla: Svíčková na smetaně, brusinkový terč, houskový knedlík, 120 g, Kč 73,--, Dušená vepřová játra, houskový knedlík, 120g, Kč 68,--, Kuřecí steak Hawai, hranolky, zeleninová obloha, 120 g, Kč 78,--. Minutky: Vepřové nudličky s čínskými houbami, 150 g, Kč 82,--, Katův šleh, 150 g, Kč 85,--, Kuře KUNG – PAO, 150 g, Kč 82,--, Svíčková na smetaně, brusinkový terč, houskový knedlík, 200 g, Kč 95,--. Nápoje: 0,5 l Krušovické světlé Mušketyr Kč 22,--, 0,5 l Plzeňský Prazdroj 12° Kč 30,-- , 0,33 l Pepsi Cola, Mirinda, Tonic Kč 22,--. Hostinec U Veverků, Praha 3 – Hotová jídla: Rajská hovězí pečeně, houskový knedlík, 150 g, Kč 68,--, Segedínský guláš, houskový knedlík, 150 g, Kč 66,--, Smažený Hermelín, opečené brambory, 120 g, Kč 69,--. Nápoje: Staropramen 10°, 0,5 l, Kč 21,--, Braník 10°, 0,5 l, Kč 19,--, 0,33 l Coca Cola, Fanta, Sprite Kč 25,--, 0,25 l, Tonic, Kč 25,--. Restaurace a penzion U Ády, Praha 6 – Hotová jídla: Hovězí guláš, houskové knedlíky, 150 g, Kč 75,--, Vepřová pečeně, zelí, bramborové knedlíky, 150 g, Kč 75,--. Speciality české kuchyně: Vepřový řízek, 200 g, Kč 85,--, Smažený sýr, 150 g, Kč 89,--. Hlavní jídla: Kuřecí prsa v citrónovém pepři, 200 g, Kč 150,--, Wok ze dvou druhů

⁷¹ Pražská informační služba. *Pražská informační služba* [online]. Praha : c1995 , 2009 [cit. 2009-04-17]. Dostupný z WWW: <<http://www.pis.cz>>. [Http://www.prague-info.cz](http://www.prague-info.cz).

mas, 200 g, Kč 139,--. Restaurace Na Paloučku v Praze 4 – Smažený řízek z kuřecích prsíček, 200 g, Kč 107,--, Smažený sýr s tatarskou omáčkou, 120 g, Kč 86,--, Špíz z vepřové panenky, 200 g, Kč 165,--. Nápoje: 0,5 l Pilsner Urquell 12° Kč 31,--, 0,5 l Velkopopovický Kozel 10° Kč 26,--, 0,33 l Coca cola, Fanta, Sprite Kč 30,--, 0,25 l Tonic Kč 30,--.“⁷²

Krkonoše – atraktivní turistická oblast s krásnou přírodou, kulturními a historickými památkami. Vstupné do těchto památek je levnější než v Praze, např. vstupné do Krkonošského muzea v Jilemnici činí Kč 40,--, na zámek v Jilemnici Kč 30,--, Krkonošské muzeum ve Vrchlabí Kč 40,--, Muzeum a sklárna v Harrachově Kč 120,--, Bozkovské dolomitové jeskyně Kč 90,--, Muzeum Vysoké nad Jizerou Kč 20,--, Hornické muzeum v Harrachově Kč 100,--, Krkonošské muzeum Paseky nad Jizerou Kč 20,-- nebo rozhledna Kozákov Kč 20,--.

Ubytování v Krkonoších je také levnější než v Praze. „Například ubytování v hotelu Černá bouda v Janských lázních se pohybuje cena ubytování již od Kč 450,-- za osobu. Dvoulůžkový pokoj se dá pronajmout za Kč 980,--, třílůžkový za Kč 1.410,-- a čtyřlůžkový za Kč 1.800,--. V penzionu Lesní Zátíší na Benecku jsou ceny za ubytování již od Kč 350,-- za osobu a v penzionu U Jagušky v Jestřabí již od Kč 330,-- za osobu. Tento hotel nabízí dále ubytování v dvoulůžkovém pokoji za Kč 760,--, v třílůžkovém za Kč 1.140,--, pětিলůžkovém za Kč 1.900,-- a šestilůžkovém za Kč 2.280,--. Tříhvězdičkový hotel Svornost v Harrachově je k dispozici od Kč 650,--, dvoulůžkový pokoj pro jednu osobu je za Kč 940,-- a dvoulůžkový pokoj pro dvě osoby za Kč 1.680,--. V penzionu Sněžná Sova v Peci pod Sněžkou se ceny za ubytování pohybují již od Kč 300,-- za osobu, za dvoulůžkový pokoj si v sezóně od 1. 5. 2009 do 1. 12. 2009 účtují Kč 740,--, za třílůžkový pokoj Kč 1.110,-- a za čtyřlůžkový pokoj Kč 1.480,--. Penzion Golf v Prosečné ubytuje od Kč 240,--, tj. jednolůžkový pokoj od 1. 1. 2009 do 31. 12. 2009. Za dvoulůžkový pokoj si účtují Kč 480,-- a za trojlůžkový Kč 720,--. Penzion FIBICH v Rokytnici nad Jizerou ubytuje od 1. 4. 2009 do 30. 11. 2009 za Kč 798,-- ve dvoulůžkovém pokoji, za Kč 1.197 ve třílůžkovém pokoji, za Kč 1.596,-- ve čtyřlůžkovém pokoji a za Kč 2.394,-- v šestilůžkovém pokoji, a to vše s polopenzí. M + M apartmán v Harrachově ubytovává pouze po čtyřech lidech v apartmánu, s cenou Kč 940,--, to činí Kč 235,-- pro jednu osobu. Penzion U Kotle ve Špindlerově Mlýně ubytuje turisty od 5. 1. 2009

⁷² InfoBrno. *Info-Praha.cz* [online]. c2005 , 17. 04. 2009 [cit. 2009-04-17]. Dostupný z WWW: < <http://www.info-praha.cz> >.

do 30. 4. 2009 za cenu Kč 420,-- v jednolůžkovém pokoji, za Kč 1.060,-- ve dvojlůžkovém pokoji nebo za Kč 1.890,-- ve třílůžkovém pokoji. Penzion Roudenka v Jestřabí ubytovává za Kč 990,-- v třílůžkovém pokoji, to činí Kč 330,-- pro jednu osobu. Penzion Toska v Peci pod Sněžkou ubytovává za Kč 580,-- pro dvě osoby, za Kč 870,-- pro tři osoby a za Kč 1.160,-- pro čtyři osoby. Tříhvězdičkový hotel Alfonska na Benecku s kapacitou 90 lidí poskytuje ubytování v sezóně od 27. 3. 2009 do 28. 6. 2009 za Kč 800,-- pro dvě osoby nebo za Kč 1.600,-- pro čtyři osoby. Penzion Mona v Harrachově ubytovává již od Kč 350,-- za osobu, tedy Kč 700,-- ve dvoulůžkovém pokoji. Tříhvězdičkový hotel Krakonoš v Rokytnici nad Jizerou nabízí ubytování od 14. 3. 2009 do 5. 12. 2009 za Kč 920,-- pro dvě osoby se snídaní, nebo za Kč 1.200,-- pro tři osoby se snídaní.⁷³

Ceny stravování v Krkonoších jsou zhruba na stejné úrovni jako v Praze. „Například v hostinci Dřevěnka v Harrachově jsou takovéto ceny: Hlavní jídla: Kuřecí směs na Kari, zeleninová obloha, 200 g, Kč 115,--, Kuřecí prsíčka na žampionech, zeleninová obloha, 200 g, Kč 115,--, Smažený kuřecí řízek, zeleninová obloha, 200 g, Kč 95,--, Zapečený vepřový steak s ananasem a sýrem, zeleninová obloha, 200 g, Kč 115,--, Smažený sýr, zeleninová obloha, tatarská omáčka Kč 65,--. Nápoje: 0,5 l Rychtář 12° Kč 25,--, 0,5 l Rychtář 11° Kč 18,--, 0,33l Coca cola, Fanta, Sprite Kč 25,--, 0,25 l Tonic Kč 25,--, Restaurace Sportrelax 007 v Harrachově je v této cenové relaci: Kuřecí kari guláš 150g, Kč 99, Gratinované špageti s kuřecím masem a brokolicí 300 g, Kč 120,--, Vídeňská svíčková s houskovým knedlíkem 150 g, Kč 120,--. Nápoje: 0,2 l Coca cola, Fanta, Sprite Kč 25,--, 0,25 l Tonic Kč 25,--. Steak restaurant Gurmán ve Vrchlabí nabízí tyto ceny za stravu: Roláda plněná listovým špenátem 150 g, Kč 125,--, Steak podle Paní Hraběnky (jablka, skořice, brusinky) 150 g, Kč 125,--, Restovaná drůbeží játra 200 g, Kč 105,--, Smažený sýr, hranolky, tatarská omáčka Kč 95,--, Ve Švejk restaurantu ve Vrchlabí zaplatíme tyto ceny: Hlavní jídla. Svíčková na smetaně od paní Müllerové 120 g, Kč 75,--, Guláš feldkuráta Katze 120 g, Kč 75,--, Vepřová plec po selsku 120 g, Kč 70,--. Jídla na objednávku: Smažený vepřový řízek 150 g, Kč 98,--, Kuřecí řízek dobrovolníka Marka (přírodní řízek s omáčkou z plísňového sýra) 150 g, Kč 112,--,

⁷³ INVIA.CZ, s. r. o.. *INVIA.CZ, Největší online prodejce zájezdů* [online]. c2000 , 2009 [cit. 2009-04-17]. Dostupný z WWW: <<http://ubytovani.invia.cz/ceska-republika/krkonose/>>.

Kuřecí nudličky dle báby Pejzlerky 150 g, Kč 94,--, Kuřecí směs poručíka Duba 150 g, Kč 110,--, Smažený hermelín 100 g, Kč 64,--, Smažený sýr 100 g, Kč 60,--.⁷⁴

V horské boudě Dvoračky a horském hotelu Štumpovka, kde budou ubytováni klienti, jsou takovéto ceny za oběd: „Smažený sýr s tatarskou omáčkou 100 g, Kč 85,--, Horské halušky se slaninou a kysaným zelím 250g, 85,--, Cmunda se zelím a domácím uzeným 100 g, Kč 90,--, Uzená pečeně s bramborovými bosáky se škvarkami a kysaným zelím 100 g, Kč 85,--, Uzená pečeně, houskové knedlíky, kysané zelí 100 g, Kč 85,--, Domácí uzený bůček, kouskové knedlíky, kysané zelí 100 g, Kč 80,--, Domácí jitrnice, vařené brambory, kysané zelí 100 g, Kč 85,--, Smažený vepřový řízek, okurka 150 g, Kč 90,--, Smažený kuřecí říze, okurka 150 g, Kč 110,--, Smažené rybí filé, tatarská omáčka 100 g, Kč 80,--, Špagety s masovou směsí 250 g, Kč 85,--, Špagety s houbovou omáčkou 250 g, Kč 85,--, Borůvkové knedlíky se šlehačkou a tvarohem 200 g, Kč 85,--, Lívanečky s borůvkami 100 g, Kč 48,--, Palačinka s ovocem 100 g, Kč 55,--. Nápoje: 0,5 l Pilsner Urquell 12° Kč 35,--, 0,5 l Velkopopovický Kozel 11° Kč 25,--, 0,3 l Coca cola, Fanta, Sprite, Tonic Kč 25,--, 0,3 l Soda Kč 10,--, 0,3 l Džus (pomeranč, jablko, multivitamin) Kč 25,--.“⁷⁵

6.2 Porovnání finanční náročnosti pobytu s využitím šetrné turistiky

Finanční náročnost pobytu v případě příznivého počasí („ostrá“ varianta) s využitím šetrné turistiky bude zhruba takováto:

Ubytování v hotelu Helena 1 noc se snídaní: Kč 520,--	520,--
Ubytování na Dvoračkách s polopenzí: 450 * 6 nocí = Kč 2.700,--	2.700,--
Autobus z Rokytnice n. Jiz., ČSAD do Rokytnice n. Jiz., hostinec: Kč 12,--	12,--
Autobus z Rokytnice n. Jiz., hostinec do Železného Brodu: Kč 42,--	42,--
Vstupné na rozhlednu Kozákov: Kč 20,--	20,--
Autobus ze Semil do Rokytnice n. Jiz., ČSAD: Kč 42,--	42,--
Autobus z Rokytnice n. Jiz. do Harrachova: Kč 28,--	28,--
Vstupné do Muzea skla a sklárny v Harrachově: Kč 120,--	120,--

⁷⁴ Public4u. *Liberecký kraj* [online]. c2000 , 2009 [cit. 2009-04-17]. Dostupný z WWW: <<http://www.liberecky-kraj.cz/>>.

⁷⁵ *Horská bouda DVORAČKY & horský hotel ŠTUMPOVKA : Krkonoše* [online]. 2008 , 03. 2009 [cit. 2009-03-03]. Dostupný z WWW: <<http://www.dvoracky.cz/cs/horska-bouda-dvoracky>>.

Vstupné do Hornického muzea v Harrachově: Kč 100,--	100,--
Jízda lanovkou na Čertovu horu: Kč 85,--	85,--
	<hr/>
Celkem	<u>3.669,--</u>

Do této částky Kč 3.669,-- nejsou započteny náklady na obědy, neboť ty budou každý den různé a záleží na klientovi, kolik peněz je ochoten za obědy zaplatit. Odhaduji, že za obědy by klienti mohli zaplatit průměrně Kč 150,-- za den, to znamená, že:

	3.669,--
Obědy: $150 * 7 =$ Kč 1.050,--	1.050,--
	<hr/>
Celkem	<u>4.719,--</u>

Finanční náročnost pobytu s využitím šetrné turistiky v případě nepříznivého počasí (varianta pro případ nepříznivého počasí) bude zhruba takováto:

Ubytování v hotelu Helena s polopenzí: $350 * 7$ nocí = Kč 2.450,--	2.450,--
Autobus z Rokytnice n. Jiz. do Jilemnice: Kč 28,--	28,--
Vstupné do Krkonošského muzea Jilemnice: Kč 40,--	40,--
Vstupné na zámek Jilemnice: Kč 30,--	30,--
Autobus z Jilemnice do Vrchlabí: Kč 20,--	20,--
Vstupné do Krkonošského muzea ve Vrchlabí: Kč 40,--	40,--
Expozice Člověk a hory v Krkonošském muzeu Vrchlabí: Kč 20,--	20,--
Autobus z Vrchlabí do Rokytnice n. Jiz., ČSAD: Kč 46,--	46,--
Autobus z Rokytnice n. Jiz., ČSAD do Harrachova: Kč 28,--	28,--
Vstupné do Muzea skla a sklárny v Harrachově: Kč 120,--	120,--
Autobus z Harrachova do Rokytnice n. Jiz., ČSAD: Kč 20,--	20,--
Autobus z Rokytnice n. Jiz., ČSAD do Bozkova: Kč 42,--	42,--
Vstupné do Bozkovských dolomitových jeskyň: Kč 90,--	90,--
Autobus z Bozkova do Vysokého n. Jiz.: Kč 18,--	18,--
Vstupné do Muzea Vysoké nad Jizerou: Kč 20,--	20,--
Autobus z Vysokého n. Jiz. do Rokytnice n. Jiz., ČSAD: Kč 20,--	20,--
Autobus z Rokytnice n. Jiz. do Liberce: Kč 82,--	82,--

Vstupné do aquaparku Babylon Liberec: Kč 140,--	140,--
Autobus z Liberce do Rokytnice n. Jiz., ČSAD: Kč 58,--	58,--
Autobus z Rokytnice n. Jiz. do Frýdlantu: Kč 88,--	88,--
Vstupné na zámek Frýdlant – základní okruh: Kč 130,--	130,--
Vstupné do zbrojnice na zámku Frýdlant: Kč 110,--	110,--
Autobus z Frýdlantu do Rokytnice n. Jiz., ČSAD: Kč 76,--	76,--
Autobus z Rokytnice n. Jiz., ČSAD do Harrachova: Kč 28,--	28,--
Vstupné do Lesnické a myslivecké expozice Šindelka: Kč 20,--	20,--
Vstupné do Hornického muzea v Harrachově: Kč 100,--	100,--
Autobus z Harrachova do Pasek: Kč 18,--	18,--
Vstupné do Krkonošského muzea Paseky: Kč 20,--	20,--
Autobus z Pasek do Rokytnice n. Jiz., ČSAD: Kč 18,--	18,--
	<hr/>
Celkem	<u>3.920,--</u>

Do této částky Kč 3.920,-- nejsou započteny náklady na obědy, neboť ty budou každý den různé a záleží na klientovi, kolik peněz je ochoten za obědy zaplatit. Odhaduji, že za obědy by klienti mohli zaplatit průměrně Kč 150,-- za den, to znamená, že:

	3.920,--
Obědy: $150 * 7 =$ Kč 1.050,--	1.050,--
	<hr/>
Celkem	<u>4.970,--</u>

Při klasickém pobytu, tzn. bez využití šetrné turistiky, by turisté nejedli autobusem, ale používali by svá vozidla. V „ostré“ variantě jsme jeli autobusem pouze ve středu (celkem 84 km) a v pátek (celkem 34 km), to je dohromady 118 km. Když budu počítat s tím, že by turisté nejeli autobusem, ale použili by svá vozidla, tak by ušetřili za autobus celkem Kč 124,--, ale platili by svůj benzín. Spotřeba paliva jednoho auta je odhadem 7,5 l/100 km a cena benzínu ke dni 17. 4. 2009 se pohybuje v Libereckém kraji v tomto rozmezí, viz tabulka 11.

Tabulka 11: Výpis cen pohonných hmot v Libereckém kraji

Datum	ČS název	ČS umístění	Palivo	Cena
17.4.2009	Acter	Smržovka - Jana Švermy	Natural 95	23.90 Kč
6.4.2009	Daitech	Tanvald - Hlavní 525	Natural 95	23.90 Kč
5.4.2009	Lukoil	Jablonec n. N. - Palackého 98	Natural 95	24.20 Kč
17.4.2009	AC Petrol	Liberec - Doubská 13	Natural 95	24.50 Kč
16.4.2009	Makro	Liberec - Sportovní 522	Natural 95	24.60 Kč
16.4.2009	Globus	Liberec - Sousedská 600	Natural 95	24.60 Kč
7.4.2009	Autosluž. Pavlišta	Jablonec nad Nisou - Jateční	Natural 95	25.10 Kč
16.4.2009	Shell	Jablonec n. N. - Želivského	Natural 95	25.40 Kč
9.4.2009	Shell	Jablonec n. N. - Nádražní	Natural 95	25.40 Kč
15.4.2009	Agip	Liberec - Vratislavická	Natural 95	25.90 Kč
16.4.2009	ABS - Autoslužby Bartoš	Liberec - Kubelíkova 151/64	Natural 95	26.10 Kč
16.4.2009	REPSOL	Liberec - Doubská	Natural 95	26.20 Kč
15.4.2009	Shell	Liberec - Košická	Natural 95	26.50 Kč
17.4.2009	OMV	Liberec - Dr. Milady Horákové 612/41	Natural 95	26.70 Kč

Zdroj: www.ceskybenzin.cz⁷⁶

Z tabulky 11 vyplývá, že průměrná cena benzínu (tedy $353 : 14 = 25,22$) v Libereckém kraji je Kč 25,22.

Průměrná cena paliva v „ostré“ variantě se spočítá takto: spotřeba paliva (7,5 l/100 km) * cena benzínu (Kč 25,22) * počet ujetých km ($118 \text{ km} : 100$) = Kč 223,20, to znamená, že by varianta bez využití šetrné turistiky byla cca o Kč 99,20 dražší jen o spotřebu benzínu.

Ve variantě pro případ nepříznivého počasí jezdíme autobusem více než v předchozí variantě. V neděli je to 66 km, v pondělí 34 km, v úterý 52 km, ve středu 107 km, ve čtvrtek 151 km a v pátek 40 km. To je celkem 450 km. Celková cena autobusu za celý týden činí

⁷⁶ MaVySoft. *ČESKÝ BENZÍN : Ceny benzínu jako na dlani* [online]. c2007 , 17. 04. 2009 [cit. 2009-04-18]. Dostupný z WWW: <<http://www.ceskybenzin.cz>>.

Kč 590,--. Průměrná cena paliva za celý týden dělá $(7,5 \text{ l/100 km} * 25,22 * 4,50) =$ Kč 851,20, to znamená, že bez využití šetrné turistiky by varianta pro případ nepříznivého počasí byla o dražší jen o spotřebu benzínu.

Vzhledem k tomu, že je tento turistický pobyt dělaný pro pěší turisty, tzn., že budeme chodit po horách, navštěvovat horské chaty, různé vyhlídky, muzea, přírodní a kulturní památky a zajímavosti a všichni klienti už jsou dospělými lidmi, tak si myslím, že nikdo nebude zbytečně plýtvat vodou nebo elektřinou, ani nikde pohazovat odpady nebo chodit mimo vyznačené cesty. Naopak se budu snažit svým vlivem a osvětou působit, aby klienti pokud možno měli možnost své vyprodukované odpady třídit do připravených nádob (papír, plasty, ostatní nevytříditelný odpad), popř. si své vlastní odpady v ideálním případě mohli odvézt s sebou domů. Rovněž se budu snažit je ovlivnit a motivovat k šetření energiemi a vodou a celkově k hospodárnému chování během celého pobytu. K tomu budu využívat krátká večerní setkání ve formě stručných tematických přednášek po večeři (v délce cca 1 hod).

Při ekonomickém srovnání varianty šetrné turistiky se standardním pobytem je možno uvažovat dále s nižšími náklady šetrné turistiky, a to z důvodů mnou provedené osvěty na začátku a zdůrazňování „ekologického“ chování v průběhu pobytu. To by se mělo projevit právě v zanechání co nejmenší „ekologické stopy“ a v úspoře energií a vody, resp. materiálových nákladů a toků (např. nižší spotřeba papíru, ručníků, praní prádla jen v nejnutnějších případech, používání čerstvých surovin při přípravě stravy z důvodů úspory energie při chlazení a mrazení – rozmrazování uskladněných potravin, apod.

Na základě výše uvedeného se proto domnívám, že použití nebo nepoužití šetrné turistiky by na další náklady spojené s tímto turistickým pobytem již nemělo mít vliv.

6. 3 Porovnání ekonomicko-ekologických aspektů a jejich přínosu

Ekologie je biologická věda, která se zabývá vztahem organismů a jejich prostředí a vztahem organismů navzájem. Zaobírá se strukturou a funkcí přírody a její ekonomikou.

Pod pojmem ekologický aspekt se rozumí posouzení, jak která činnost, výrobek nebo služba ovlivňuje nebo může ovlivnit životní prostředí.

„Pro posouzení stavu a vývoje životního prostředí se používá šest indikátorů, kterými se dají kvantitativně hodnotit např. environmentální trendy, cíle ekologické politiky či hodnotit dosažený pokrok. Těmito indikátory jsou:

1) Emise skleníkových plynů

Hrozba změny klimatu se považuje za vůbec nejvýznamnější ohrožení životního prostředí ve světovém měřítku. V roce 1992 byla v Rio de Janeiro podepsána Rámcová úmluva o změně klimatu, v níž se státy zavázaly omezovat emise skleníkových plynů a podniknout i další akce na odvrácení hrozby změny klimatu. Např. na <http://www.mycarbonfootprint.eu> je k dispozici uhlíková kalkulačka, kde si každý může vypočítat svou „uhlíkovou stopu“. Na http://ec.europa.eu/environment/climat/campaign/index_cs.htm pak lze získat informace o tom, jak každý z nás může přispět k odvrácení změny klimatu.

2) Výdaje na ochranu životního prostředí

Výdaje na ochranu životního prostředí tvoří investice a běžné výdaje na ochranu. Celkovou částku je možné v současné době pouze odhadnout, protože se sledují pouze výdaje z veřejných zdrojů a částečně výdaje na nakládání s odpady.

3) Chráněná území

Ztráta a poškození ekosystémů je jednou z hlavních příčin snižování početnosti volně žijících druhů rostlin a živočichů, které může vést až k jejich vyhynutí. Divoká fauna a flora však představují cenné přírodní dědictví, které je nutné zachovat pro další generace. Chráněná

území, jako jeden ze základních nástrojů ekosystémové ochrany, hrají v tomto směru klíčovou roli.

4) Ekologická zemědělství

Podle intenzity a způsobu zemědělského využívání krajiny se do velké míry vyvíjí celkový vzhled krajiny spolu s biodiverzitou. Intenzivní vysoce chemizované zemědělství v minulosti vedlo ke znečišťování vody, degradaci půd, poškozování ekosystémů a ztrátě biodiverzity. Patří sem i podpora a další rozvoj ekologicky šetrných způsobů hospodaření. Jde o zvýšení podílů plochy, na které je provozováno ekologické zemědělství. Ekologické zemědělství se vyznačuje šetrným nakládáním s přírodními zdroji, s omezením či zákazem používání látek a postupů, které nadměrně zatěžují životní prostředí, chovem hospodářských zvířat v souladu s jejich ekologickými požadavky a přirozenými způsoby chovu s omezeným využíváním veterinárních léčiv a šetrnými zpracovatelskými postupy.

5) Produkce odpadů

Odpad je definován jako každá movitá věc, které se osoba zbavuje nebo má úmysl nebo povinnost se jí zbavit. Recyklace a druhotné využívání odpadů je důležitou otázkou s ohledem na dlouhodobou udržitelnost. Produkce odpadů se zvyšuje a nejlepším řešením je jejich opětovné využívání. Tím klesají nároky na skladování, spalování a další zneškodňování odpadů, snižuje se celková spotřeba materiálů a klesají operativní náklady. Mezi materiály, které se nejvíce recyklují, patří kovy, papír, textil, plasty a vyjeté oleje.

6) Index kvality ovzduší

Souhrnné hodnocení stavu ovzduší má poskytovat zjednodušenou, ale ucelenou představu o stavu ovzduší. Tento indikátor v sobě zahrnuje škodliviny jako jsou prach, oxid siřičitý, oxidy dusíku, oxid uhelnatý, ozon, olovo a kadmium. Na tyto látky platí v ČR povolené přípustné koncentrace a pokud jsou překročeny, mohou následovat určitá opatření jako je odstavení velkých zdrojů znečištění, odklonění dopravy a podobně.⁷⁷

⁷⁷ Srv.: Ministerstvo zahraničních věcí ČR. *Ahoj! Czech Republic : Oficiální stránky České republiky provozované Ministerstvem zahraničních věcí ČR* [online]. Praha : c2000 , 2009 [cit. 2009-04-18]. Dostupný z WWW: <<http://www.czech.cz>>.

Aby výrobky nebo služby kladně ovlivňovaly životní prostředí, měli bychom se držet určitých zásad. Mezi tyto zásady patří:

- Respektovat meze únosnosti
- Přispívat k ochraně a zvyšování úrovně přírodního dědictví
- Chránit přírodní zdroje
- Podporovat místní ekonomiku
- Podporovat zapojení místních obyvatel
- Rozvíjet přiměřený cestovní ruch na vysoké úrovni
- Činit chráněné oblasti přístupné pro každého
- Rozvíjet nové formy zaměstnanosti
- Podporovat chování, které respektuje životní prostředí

Ekonomické aspekty jsou různá ekonomická hlediska nebo stanoviska. Mezi takovéto ekonomické aspekty patří např. ekonomické nástroje ochrany životního prostředí. Ty buď finančně zatěžují ekologicky negativní aktivity (nástroje negativní stimulace) nebo naopak zvýhodňují ekologicky šetrné chování (nástroje pozitivní stimulace). Obecně plní ekonomické nástroje tyto hl. funkce: stimulují ke snížení úrovně znečištění, vytvářejí tlak na rozvoj ekologicky šetrných technologií a představují dodatečný zdroj finančních prostředků na ochranu životního prostředí.

Mezi nástroje pozitivní stimulace patří určité činnosti, výrobky nebo technologie, které jsou ekonomicky zvýhodňovány, např. daňovou diferenciací, dotací cen, půjčkami s nižší úrokovou mírou atd. Do nástrojů negativní stimulace můžeme zařadit ekonomické znevýhodnění nějakého ohrožování a poškozování životního prostředí, např. pomocí poplatků, odvodů, vyšším zdaněním, atd.

Ekonomické nástroje ochrany životního prostředí mohou být přímé nebo nepřímé. Přímé nástroje vedou k ovlivňování chování ekonomických subjektů k životnímu prostředí především formou nařizování a příkazů a patří sem například:

- limity (znečišťování ovzduší, vypouštění odpadních vod, znečištění půdy),
- normy (např. hygienické, pracovní, atd.), standardy
- příkazy, zákazy (v ČR dosud používaná častěji než v jiných vyspělých zemích)

- předpisy ukládající dodržování předepsaného postupu (povinné hodnocení, schvalování, souhlasy, povolování)

Výhodou nepřímých nástrojů je schopnost tržně působit (ekonomicky stimulovat), případně stimulovat i morálně. Mezi tyto nástroje patří například:

- ceny: věcně usměrňované ceny (energie, nájmy, zemědělské komodity atd.), státem dané odhadní ceny (např. pozemků) a nepřímé působení na ceny: např. daněmi
- poplatky za uložení odpadu, znečištění ovzduší, látky poškozující ozonovou vrstvu, odběry povrchové a podzemní vody, vypouštění znečištěných odpadních vod, za trvalé či dočasné odnětí zemědělské půdy, lesní půdy, z plochy dobývacího prostoru, za vydobyté nerosty
- úvěrové politika
- granty, dotace
- cla
- náhrada škod
- obchodovatelná emisní povolení
- environmentální pojištění
- systémy označování ekologicky šetrných výrobků

Nutnost spojení ekologických a ekonomických aspektů je velice důležitá. Toto spojení se nazývá pojmem „Ekoúčinnost“.

„Ekoúčinnost je definována jako „produkování konkurenceschopného zboží a služeb, jež uspokojuje potřeby člověka a zvyšuje kvalitu života, přičemž v průběhu svého celého životního cyklu progresivně snižuje ekologické dopady a dopady na zdroje a to přinejmenším na úroveň stanovené únosné kapacity Země“.

Ekoúčinnost je kombinace ekonomické a ekologické účinnosti a v podstatě znamená udělat více z méně čili produkovat více zboží a služeb s menší spotřebou energie a přírodních zdrojů a s produkcí menšího množství odpadů a znečištění. Pojmy ekoúčinnost a čistší produkce jsou považovány za zaměnitelné. Je třeba upozornit na rozdíl mezi nimi, který je dán prioritou řešení problému. U ekoúčinnosti se hledá ekonomicky výhodné řešení, které zároveň bude pozitivní i z hlediska životního prostředí. U čistší produkce se vychází z druhé

strany, hledá se takové řešení, které sníží negativní dopad na životní prostředí, ale zároveň bude výhodné i z ekonomického hlediska.“⁷⁸

Snažím se respektovat zásady kladně ovlivňující životní prostředí (viz výše), a proto vidím přínos turistického pobytu jak v ekologických, tak v ekonomických aspektech. Do Krkonoš přijede 20 turistů a tím se napomáhá rozvoji přiměřeného cestovního ruchu, budeme společně s klienty chránit přírodní zdroje, nebudeme zbytečně plýtvat vodou a energií a tím i podporovat chování, které respektuje životní prostředí, místní ekonomiku a zapojení místních obyvatel podpoříme tím, že turisté budou využívat zdejších služeb, ubytování budou v místních ubytovacích zařízeních a budou využívat zdejších restaurací a hostinců. Do vzdálenějších míst se dopravíme autobusy, a tím stoupne ziskovost zdejších dopravních podniků.

⁷⁸ Ústav pro ekopolitiku, o. p. s.. *Výkladový slovník : životní prostředí, udržitelný rozvoj* [online]. c2007 [cit. 2009-04-18]. Dostupný z WWW: <<http://slovník.ekopolitika.cz>>.

7. Závěr

Hlavní význam této práce spočívá v organizaci a ucelení vybraných turistických tras a doprovodného programu v oblasti Krkonoš pro skupinu fyzicky zdatných a odborně vyspělých pěších turistů. Mým cílem je práci později využívat v praxi a zorganizovat tento pobyt pro 20 lidí. Zároveň také bude tato práce k dispozici nebo nahlédnutí pro veřejnost.

Jako jeden z dílčích cílů této práce bylo uplatnění některých forem udržitelného cestovního ruchu v rámci zeleného turismu, především šetrné turistiky a některých jejích forem. Myslím, že tento cíl se mi podařilo splnit, neboť jsem celý turistický pobyt koncipoval jako ekologicky šetrný a na informačních schůzkách, které se budou konat každý večer, podávám kromě instrukcí ohledně příštího dne i informace o tom, že se nacházíme v území Krkonošského národního parku, o významu šetrné turistiky nebo o tom, aby po sobě zanechali co možná nejmenší ekologickou stopu. K tomu jsem dal klientům k nahlédnutí Návštěvní řád KRNAP, viz Příloha 1, upozornil jsem na nejdůležitější zásady chování podle tohoto řádu při pobytu na území KRNAP, čímž i já podporuji chování, které respektuje zdravé životní prostředí.

Uplatnění zásad zeleného turismu, resp. šetrné turistiky spočívá na jedné straně v tom, že klienti se budou omezovat ve svých osobních nárocích, tzn. nebudou plýtvat surovinami a energiemi a naopak jimi budou šetřit. V rámci pobytu se jedná především o šetření vodou, elektrickou energií (při mytí, praní, sprchování, příp. vaření a mytí nádobí, využívání různých elektrických spotřebičů apod. – vždy jen po nezbytnou dobu a nutnou míru), dále tím, že v rámci pobytového programu v některých případech budou využívat místní a regionální veřejné hromadné dopravy (linkové autobusy a vlak), nebudou používat, nebo pouze ve zcela omezené míře a v nejnutnějších případech (ohrožení zdraví, bezpečnost) speciálních dopravních prostředků (lanovky, horská terénní kolová i pásová vozidla a skútry apod.). Na druhé straně je to skutečnost, že klienti se budou při svém pobytu ve venkovním prostoru – v přírodě – chovat tak, aby po sobě nezanechávali ekologickou stopu, nebo pouze zcela minimální. To v praxi znamená, že se budou pohybovat pouze po určených a vyznačených cestách a trasách, pokud možno nehlukně – tiše, aby nerušili místní domácí obyvatele a zvěř, aby všechny své cestou vyprodukované odpady odhazovali pouze do nádob k tomu určených, resp. aby si je odnesli s sebou domů (do místa ubytování) a tam je odhodili do určených

nádob, přičemž by se měli snažit o jejich třídění minimálně na papír, plasty, sklo a ostatní nevytříditelný odpad. Dále se budou, pokud možno, pohybovat rozptýleně, tj. ne v celé 20 členné skupině pohromadě, ale např. ve čtyř až pětičlenných skupinkách v určitém odstupu za sebou (to však neplatí v případě ohrožení vlastní bezpečnosti – prudkého zhoršení počasí apod.). Pokud budu potřebovat podat v průběhu pěší trasy nějakou informaci nebo výklad, zvolím pro to předem vhodné místo, abychom nepřekáželi ostatním turistům, nebo je výkladem nerušili. Pokud to bude možné a vhodné, budu se snažit využít i jiných možností s ohledem k šetrnému chování k přírodě a krajině (např. nebudeme sbírat nebo ulamovat žádné suvenýry nebo artefakty, budeme je pouze fotografovat a tak si odnášet pouze fotografie apod.). Takovýmto chováním v praxi dále alespoň minimálně přispějeme ke zmírnění zátěže navštívených exponovaných míst, zmírníme jejich devastaci vlivem masového turismu a budeme se tak snažit zachovat jejich půvab a krásu i příštím návštěvníkům a potažmo i generacím.

Dalším dílčím cílem této práce bylo zpracování podrobného týdenního turistického programu pro 20 osob a vypracování přehledného itineráře pobytu, který bude mít každý klient k dispozici. Tento podrobný turistický program je zpracován v kapitole 4 této bakalářské práce – Programová a praktická část. V kapitole 4.1 je zpracována příprava pobytu, ubytování a vhodného vybavení na túry. Kapitola 4.2, resp. 4.2.1 se zabývá zpracováním týdenního programu v případě jasného, popř. mírně deštivého počasí. Podrobný itinerář této varianty je též zpracovaný a je k nahlédnutí v Příloze 4. V Příloze 5 je kompletní fotodokumentace této „ostré“ varianty. V případě bouřek nebo v případě jiných událostí, kvůli kterým je nebezpečno zdržovat se v horách, se budeme řídit variantou pro případ nepříznivého počasí, která je zpracována v kapitole 4.2.2. Itinerář této varianty je též k nahlédnutí v přílohách, a to pod číslem 6. Příloha 7 se věnuje kompletní fotodokumentaci této varianty pro případ nepříznivého počasí. Kapitola 4.3 a 4.4 se zabývá zákresem plánovaných pěších výletních tras do podrobných turistických map. Tyto mapy jsou rovněž k nahlédnutí, a to v Příloze 8 a v Příloze 9.

Do dílčích cílů této práce jsem zahrnul také ekonomickou náročnost na aktivity cestovního ruchu. Stanovil jsem si zde za úkol vypracovat finanční kalkulaci pobytu vztahující se na jednu osobu a porovnání ekonomických nákladů při klasickém pobytu a při pobytu s využitím šetrné turistiky. Touto problematikou se zabývá kapitola 5, Ekonomické aspekty. V kapitole 5.1 se zabývám srovnáním z hlediska ekonomického přínosu na místní a

regionální úrovni. Zjistil jsem, že návštěva kulturních a historických památek v Krkonoších je o hodně levnější než v Praze a ubytování zde je také ekonomicky méně náročné. Oproti tomu stravování v místních restauracích a hostincích vyjde zhruba na stejné peníze, jako v Praze. V kapitole 5.2 jsem srovnával finanční náročnost s a bez využití šetrné turistiky. Jednalo se hlavně o srovnání regionální dopravy s osobní automobilovou dopravou. Zjistil jsem, že použití vlastního vozidla by bylo vzhledem ke spotřebě paliv ekonomicky náročnější, a to průměrně o Kč 99,20 v „ostré“ variantě a o Kč 261,20 ve variantě pro případ nepříznivého počasí. Jedná se však jen o hrubý odhad.

Na druhé straně ale musím říci, že použití osobních automobilů by výrazně ovlivnilo naše cestování z časového hlediska, protože bychom nebyli závislí na autobusové dopravě a cesta do určených míst by trvala mnohem kratší dobu. Jsem ale také přesvědčen, že pravděpodobně nikdo nebude úmyslně zbytečně plýtvat vodou nebo elektřinou, ani nikde pohazovat odpady nebo chodit mimo vyznačené cesty, a proto je můj závěr takový, že použití nebo nepoužití šetrné turistiky by na další náklady spojené s tímto turistickým pobytem nemělo mít vliv. Myslím si, že toto je slabší článek mé práce, neboť jsem využil pouze dostupných zdrojů a udělal jsem jakýsi odhad a srovnání ekonomických nákladů. Provést podrobný rozbor ušetřených nákladů a nároků (energie, suroviny, pohonné hmoty apod.), natož třeba ještě např. produkci CO₂ jako hlavního skleníkového plynu na osobu, jde nad rámec této práce, ale jistě by mohlo být vhodným tématem pro nějakou jinou práci nebo studii.

Kapitola 5.3 pojednává o srovnání ekonomicko ekologických aspektů a jejich přínosu. Zde bych chtěl zdůraznit, že je velice důležité, aby se ekonomické aspekty s ekologickými navzájem prolínaly, a aby se hledalo ekonomicky výhodné řešení, které zároveň bude pozitivní i z hlediska životního prostředí. Tím se zvýší efektivnost naší práce, avšak ne na úkor našeho životního prostředí. Chtěl bych též doporučit ostatním podnikatelům, aby se otázkou ekologie více zabývali a produkovali konkurenceschopné zboží nebo služby, které uspokojují potřeby člověka a zároveň zvyšují kvalitu života a snižují ekologické dopady na přírodní zdroje. K tomu bych dále chtěl jako velmi účinný nástroj doporučit pro vybrané a ochotné zájemce v regionu Krkonoš možnost zapojení do ecolabellingu, neboli certifikace poskytování zelených služeb v cestovním ruchu.

Úplným závěrem, jako krkonošský rodák i patriot, si plně uvědomuji, že turismus v Krkonoších bez kvalitního a zdravého životního prostředí, kvalitní přírody, originální a atraktivní krajiny Krkonoš nemůže existovat. Myslím, že je proto nejenom v mém zájmu, ale i v zájmu jiných poskytovatelů aktivit cestovního ruchu v oblasti Krkonoš, abychom každý přispěli podle svých možností, schopností a vědomostí k udržitelnosti cestovního ruchu v této jedinečné a atraktivní oblasti, aby i příští návštěvníci a generace mohli užívat jejich krásy a jedinečnosti v plné síle tak, jako my.

Závěrem této kapitoly si připomeňme **desatero ekoturistiky**, jak bylo formulováno podle Ligy ekologických alternativ⁷⁹:

1. ZVAŽUJTE VŠE PŘEDEM

Dobře se připravte a nezapomeňte na vhodné oblečení a obuv. Vyberte si ekologicky odpovědné poskytovatele služeb a zjistěte si o jejich službách informace.

2. VOLTE DOPRAVU CO NEJMÉNĚ ZATĚŽUJÍCÍ PROSTŘEDÍ

Dejte přednost dopravě veřejné či šetrnější k ovzduší. Chod'te však co nejvíce pěšky či jezd'te na kole. Je to nejen nejlepší pro zdraví, ale i příjemnější při vnímání cesty, krajiny, památek. A je to zdarma!

3. ŠETŘETE PŘÍRODNÍ ZDROJE

Bud'te na cestách skromní. Čistá voda není všude samozřejmostí, užívejte ji s rozvahou: sprchujte se krátce, nenechte zbytečně téci vodu z kohoutků, neperte přehnaně často.

4. SEZNAMTE SE S MÍSTNÍ KULTUROU

Mluvte s lidmi v navštíveném místě. Najd'te si čas na poznání regionu a krajových odlišností. Po návštěvě infocentra či s místním průvodcem kraji lépe porozumíte.

5. UŽÍVEJTE SLUŽEB MÍSTNÍCH LIDÍ

Kupujte vše potřebné v místních komunitách a užívejte jejich služeb. Podpoříte lokální ekonomiku a zvýšíte zájem obyvatel o udržení přírodního bohatství regionu.

6. NEMĚJTE PŘEHNANÉ NÁROKY

Odlišná místa mají rozdílnou nabídku. Bud'te shovívaví. Při výhradách si nejdříve promluvte s hostiteli a snažte se porozumět odlišnostem.

⁷⁹ Desatero ekoturistiky. *Bedrník : Časopis pro ekogramotnost*. 2007, roč. 5., č. 1, s. 31. ISSN 1801-1381.

7. DEJTE PŘEDNOST MÍSTNÍ STRAVĚ

Konzumujte lokální produkty – bývají čerstvější, zdravější a podpoříte domácí farmáře a výrobce. Lépe porozumíte tradici a atmosféře místa.

8. VNÍMEJTE DOPADY SVÉ PŘÍTOMNOSTI

Omezte pohyb mimo vymezené cesty. Na nich nevyplašíte živočichy, nepošlapete cennou květenu, neohrozíte něčí teritorium. Při návštěvě míst a lidí se snažte nerušit.

9. CHOVEJTE SE PŘÁTELSKY K ŽIVOTNÍMU PROSTŘEDÍ

Odpadky odnášejte do košů, nejlépe recyklačních. Pěkné přírodniny (byliny, kůra stromů, krápníky...) lákají jako milý suvenýr, ale odolejte pokušení. Raději je fot'te a zanechte po sobě jen šlápoty.

10. INSPIRUJTE ZÍSKANÝMI POSTŘEHY SVÉ OKOLÍ

Vnímejte souvislosti a ekologické přístupy, ne jen prvotní motiv své návštěvy. Pozitivními zkušenostmi se inspirujte a nabídněte je svému okolí. Hovořte o nich i o životě poznaných lidí s přáteli.

8 Seznam literatury

1. BRODSKÝ, K. *Základy cestovního ruchu : Učební texty pro bakalářské neučitelské studijní programy, program Ekonomika a management – obor management sportovní.* 1. vyd. Technická univerzita Liberec 2009.
2. BRODSKÝ, K., et al. *Maximalizace potenciálu chráněných krajinných oblastí a národních parků v cestovním ruchu.* 1. vyd. Praha : Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2006. 172 s.
3. BRUNÍK, J., ŠTURSA, J. *KRKONOŠE : Národní park České socialistické republiky.* Dr. Jan Dvořák. 1. vyd. Hradec Králové : Kruh, 1983. 208 s.
4. DROBNÁ, D. *Cestovní ruch pro střední školy a pro veřejnost.* 1. vyd. Praha : Fortuna, 2007. 205 s. ISBN 80-7168-901-7.
5. FRANCOVÁ, E. *Cestovní ruch.* 1. vyd. Olomouc : Univerzita Palackého, 2003. 119 s. ISBN 80-244-0719-1.
6. JETMAR, M. *Cestovní ruch v příhraničních oblastech.* 1. vyd. Praha : Vysoká škola hotelová v Praze 8, 2007. 122 s. ISBN 978-80-86578-65-1.
7. KOLÁŘOVÁ, H. *Udržitelný rozvoj: hledání cest, které nekončí.* Praha : Univerzita Karlova v Praze, Centrum pro otázky životního prostředí, 2006. 186 s. ISBN 80-87076-02-8.
8. KUBÁT, M., FEYFAR, Z. *Východočeský kraj : Semilsko.* Redaktor dr. Jan Dvořák. 1. vyd. Hradec Králové : Kruh, 1984. 264 s. Edice Kraj (okresy 2).
9. LOKVENC, T. *Toulky krkonošskou minulostí.* 1. vyd. Hradec Králové : Kruh, 1978. 268 s. ISBN 46-018-77.
10. LUŠTINEC, J., KARPAŠ, R. *Krkonoše pohledem Jana Buchara a Josefa Vejnara.* 1. vyd. Liberec : Roman Karpáš - RK, 2002. 144 s. ISBN 80-903033-1-5.
11. MEDŘICKÝ, V. *Environmentální politika a udržitelný rozvoj.* 1. vyd. Praha : Portál, 2005. 207 s. ISBN 80-7367-003-8.
12. MOLDAN, B. *Ekologická dimenze udržitelného rozvoje.* 1. vyd. Praha : Karolinum, 2001. 102 s. ISBN 80-246-0246-6.
13. MOLDAN, B. *(Ne)udržitelný rozvoj: ekologie – hrozba i naděje.* 1. vyd. Praha : Karolinum, 2001. 141 s. ISBN 80-246-0286-5.
14. MOSER, F., et al. *Pěší turistika.* 1. vyd. Praha : Olympia, 1981. 118 s.

15. SÝKORA, B., et al. *Krkonošský národní park*. 1. vyd. Praha : Státní zemědělské vydání, 1983. 280 s.

16. Desatero ekoturistiky. *Bedrník : Časopis pro ekogramotnost*. 2007, roč. 5., č. 1, s. 31. ISSN 1801-1381.
17. *KRKONOŠE : Měsíčník o přírodě a lidech*. 2000, roč. XXXIII, č. 4, s. 39. ISSN 0323-0694.
18. *KRKONOŠE : Měsíčník o přírodě a lidech*. 2000, roč. XXXIII, č. 2, s. 39. ISSN 0323-0694.

19. BEZK. *Ekolist.cz* [online]. 31. 10. 2007 , 16. 03. 2009 [cit. 2009-03-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.ekolist.cz>>.
20. CENTRUM BABYLON. *Centrum Babylon Liberec : Zábava po celou rodinu po celý rok a za každého počasí* [online]. 2005 [cit. 2009-03-28]. Dostupný z WWW: <<http://www.centrumbabylon.cz>>.
21. CzechTrade. *BusinessInfo.cz : Oficiální portál pro podnikání a export* [online]. Praha : c1997 , 2009 [cit. 2009-04-12]. Dostupný z WWW: < <http://www.businessinfo.cz>>.
22. Český statistický úřad. ČSÚ : *Český statistický úřad* [online]. Praha : c2003 , 31. 03. 2009 [cit. 2009-04-09]. Dostupný z WWW: <<http://www.czso.cz/csu/2008edicniplan.nsf/kapitola/10n1-08-2008-1800>>.
23. Český statistický úřad. ČSÚ : *Český statistický úřad - Liberec* [online]. c2003 , 10. 04. 2009 [cit. 2009-04-10]. Dostupný z WWW: <<http://www.liberec.czso.cz>>.
24. ČÍŽEK, Jiří. *Hrady.cz : Cestujte s přehledem* [online]. c1995 , 2009 [cit. 2009-03-28]. Dostupný z WWW: <<http://www.hrady.cz>>. ISSN 1803-0076.
25. ECONOMIA, a. s.. *IHNed.cz : Online zprávy z Hospodářských novin* [online]. Praha : c1996 , 2009 [cit. 2009-04-10]. Dostupný z WWW: <<http://cestovani.ihned.cz/c1-23867250-jeden-ze-dvou-ekologickych-petihvezdickovych-hotelu-v-evrope-lezi-u-mlade-boleslavi>>. ISSN 1213-7693.
26. *Horská bouda DVORAČKY & horský hotel ŠTUMPOVKA : Krkonoše* [online]. 2008 , 03. 2009 [cit. 2009-03-03]. Dostupný z WWW: <<http://www.dvoracky.cz/cs/horska-bouda-dvoracky>>.

27. *Hotel HELENA* [online]. 2007 , 7. 12. 2008 [cit. 2009-03-03]. Dostupný z WWW: <<http://www.hotelhelena.cz>>.
28. InfoBrno. *Info-Praha.cz* [online]. c2005 , 17. 04. 2009 [cit. 2009-04-17]. Dostupný z WWW: <<http://www.info-praha.cz>>.
29. INVIA.CZ, s. r. o.. *INVIA.CZ, Největší online prodejce zájezdů* [online]. c2000 , 2009 [cit. 2009-04-17]. Dostupný z WWW: <<http://ubytovani.invia.cz/ceska-republika/krkonose/>>.
30. KRNAP. *Krkonošské muzeum v Jilemnici* [online]. 2006 , 2009 [cit. 2009-03-21]. Dostupný z WWW: <<http://www.kmjilemnice.cz/>>.
31. MACHÁČEK, Petr. Teleskopické hůlky. *Treking* [online]. 2003, č. 5 [cit. 2009-03-03]. Dostupný z WWW: <<http://www.treking.cz/testy/teleskopicke-hulky.htm>>.
32. MAFRA, a. s.. *IDOS : jizdnirady.idNES.cz* [online]. CHAPS, spol. s r.o., 2001 , 18. 03. 2009 [cit. 2009-03-18]. Dostupný z WWW: <<http://jizdnirady.idnes.cz>>.
33. Magistrát hl. m. Prahy. *PRAHA.EU : Portál hlavního města Prahy* [online]. Praha : c2006 , 2009 [cit. 2009-04-16]. Dostupný z WWW: <<http://www.praha.eu>>.
34. MaVySoft. *ČESKÝ BENZÍN : Ceny benzínu jako na dlani* [online]. c2007 , 17. 04. 2009 [cit. 2009-04-18]. Dostupný z WWW: <<http://www.ceskybenzin.cz>>.
35. Maxi Sport. *Maxi Sport* [online]. 2004 , 2008 [cit. 2009-03-03]. Text v italštině. Dostupný z WWW: <<http://www.maxisport.com>>.
36. Město Písek. *Město Písek : odbor kultury a cestovního ruchu* [online]. Písek : c2004 , 9. 4. 2009 [cit. 2009-04-13]. Dostupný z WWW: <<http://www.icpisek.cz>>.
37. Ministerstvo zahraničních věcí ČR. *Ahoj! Czech Republic : Oficiální stránky České republiky provozované Ministerstvem zahraničních věcí ČR* [online]. Praha : c2000 , 2009 [cit. 2009-04-18]. Dostupný z WWW: <<http://www.czech.cz>>.
38. Net Travel.cz, s. r. o.. *NetTravel.cz* [online]. c2006 , 2008 [cit. 2009-04-22]. Dostupný z WWW: <<http://ubytovani.nettravel.cz/Kralovehradecky/Martinova-bouda/1672/>>.
39. ONESOFT. *Správa jeskyní České republiky : Zpřístupněné jeskyně - naučné stezky podzemím* [online]. 2006 , 23. 03. 2009 [cit. 2009-03-25]. Dostupný z WWW: <<http://www.caves.cz/>>.
40. Pražská informační služba. *Pražská informační služba* [online]. Praha : c1995 , 2009 [cit. 2009-04-16]. Dostupný z WWW: <<http://www.pis.cz>>. [Http://www.prague-info.cz](http://www.prague-info.cz).
41. Public4u. *Liberecký kraj* [online]. c2000 , 2009 [cit. 2009-04-17]. Dostupný z WWW: <<http://www.liberecky-kraj.cz/>>.

42. Seznam.cz, a. s. *Mapy.cz* [online]. c1996 , 2009 [cit. 2009-04-04]. Dostupný z WWW: <<http://www.mapy.cz>>.
43. Sdružení Český ráj. *Český ráj : Oficiální stránky turistického regionu Český ráj* [online]. 2000 , 2009 [cit. 2009-03-22]. Dostupný z WWW: <<http://www.cesky-raj.info/cs/aktivni-turistika/pesi-turistika-trasy/riegrova-stezka.html>>.
44. SKLÁRNA A MINIPIVOVAR NOVOSAD & SYN HARRACHOV, s. r. o. CZECH REPUBLIC. *SKLÁRNA A MINIPIVOVAR NOVOSAD & SYN HARRACHOV, s. r. o. CZECH REPUBLIC : Výroba luxusního nápojového skla, svítidel a kvasnicového piva* [online]. 2007 , 20. 03. 2009 [cit. 2009-03-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.sklarnaharrachov.cz>>.
45. Správa Krkonošského národního parku. *Správa Krkonošského národního parku* [online]. 2009. Vrchlabí : 2003 , 25. 2. 2009 [cit. 2009-03-01]. Dostupný z WWW: <<http://www.krnap.cz>>.
46. Ústav pro ekopolitiku, o. p. s.. *Výkladový slovník : životní prostředí, udržitelný rozvoj* [online]. c2007 [cit. 2009-04-18]. Dostupný z WWW: <<http://slovník.ekopolitika.cz>>.
47. *Vodopády České republiky* [online]. c2000 , 17. 04. 2009 [cit. 2009-05-07]. Dostupný z WWW: <<http://www.vodopady.info/cz>>.

Příloha 1: Návštěvní řád Krkonošského národního parku, v platném znění

ČLÁNEK 1

Úvodní ustanovení

1) Účelem této vyhlášky je zajištění funkcí Krkonošského národního parku (dále jen národní park) vyplývajících z jeho poslání chránit přírodní hodnoty území pro zachování stabilních ekosystémů, jakož i pro vědecké, výchovné a osvětové využívání. Sleduje zejména usměrnění režimu turistické a rekreační aktivity národního parku.

2) Návštěvní řád je obecně závazným právním předpisem. Vztahuje se na veškeré fyzické a právnické osoby, které se na území národního parku zdržují nebo na něm vyvíjejí činnost. Souhlas s odlišným režimem uděluje Správa Krkonošského národního parku (dále jen Správa).

ČLÁNEK 2

Zákaz a omezení některých činností

1) Na celém území národního parku je zakázáno

- a) vstupovat a vjíždět na plochy s novou výsadbou provedenou v rámci obnovy lesa
- b) vstupovat do jeskyní a jiných podzemních prostor
- c) plašit zvěř a odchytávat volně žijící živočichy
- d) sbírat planě rostoucí rostliny a jejich části kromě lesních plodů
- e) odhazovat odpadky, znečišťovat a poškozovat prameniště a vodní toky
- f) manipulovat nebo poškozovat zařízení pro turistiku a rekreaci umístěná v terénu, jako turistická značení, informační tabule, odpočívadla, vyhlídková místa a jiná obecně prospěšná zařízení
- g) volné pobíhání psů
- h) chovat se způsobem, který by mohl vést ke škodám na přírodním prostředí a který je v rozporu s posláním národního parku, zejména rušit klid nadměrným hlukem aj.

- i) pořádat a organizovat hromadné sportovní, turistické a jiné akce
- j) instalovat přenosné lyžařské vleky a vytyčovat zimní běžecké a sjezdové tratě, vyznačovat letní i zimní turistické cesty
- k) tábořit a rozdělovat ohně
- l) provozovat jízdy na koni a jízdy psích spřežení
- m) provozovat vodní sporty kromě řeky Jizery a horního toku Labe v úseku přehrada Labská–Kukačka

2) Správa může na vyhrazených místech či v určitém časovém období činnosti uvedené pod písmeny i), j), k), l) a m) odst. 1) povolit. Za hromadné akce pod písmenem i) se nepovažují ty, které jsou konány na řádně kolaudovaných lyžařských běžeckých a sjezdových tratích. Tyto akce musí být pouze předem nahlášeny Správě.

3) V zimním období je na území národního parku zakázán vstup k mysliveckým zařízením sloužícím k příkrmování zvěře a do přezimovacích obůrek s výjimkou značených turistických cest.

4) Na území I. a II. zóny národního parku je kromě činností uvedených v odstavci 1) též zakázán sběr lesních plodů a vstup mimo turistické značené cesty, popř. v zimním období mimo tyčové značení, včetně skialpinismu.

5) Při nedostatečné sněhové pokrývce je návštěvník povinen respektovat přechodné uzavření úseků tyčového značení provedené Správou z důvodu ochrany přírody.

6) Podmínky vjezdu, setrvání a jízdy motorovými vozidly na území národního parku včetně jejich zpoplatnění určuje vyhláška Správy č. 2/1995 a osoby na území národního parku jsou povinny se jí řídit.

ČLÁNEK 3

Horská cyklistika

Na území národního parku je zakázáno jezdit na kole mimo silnice, místní komunikace a cesty k tomuto účelu vyznačené se souhlasem Správy. Cesty určené pro provozování horské cyklistiky a podmínky provozu na nich určuje Správa samostatným rozhodnutím.

ČLÁNEK 4

Horolezectví a létání

1) Na území národního parku je zakázáno provozovat horolezectví mimo následující území:

- Hnědé skály (k. ú. Strážné, p. p. č. 1958/1)
- Hranostájí skála (k. ú. Strážné, p. p. č. 1892)
- Emin kámen (k. ú. Labská, p. p. č. 103/16, 17)
- Lubošské skály (k. ú. Harrachov, p. p. č. 1033/36)

Veškeré přírodní složky horolezeckých terénů i v jejich blízkém okolí budou maximálně šetřeny.

2) Létání na padácích a závěsných kluzácích je na území národního parku zakázáno s výjimkou provozních ploch a letových koridorů určených samostatným rozhodnutím Správy. Provozní plochy se vyznačují informačními tabulemi se závazným znakem.

ČLÁNEK 4a

Vodní sporty

1) Na Jizeře a na horním toku řeky Labe v úseku přehrada Labská–Kukačka lze provozovat vodní sporty – sjíždění na plavidlech bez motorového pohonu.

2) Nastupovat do plavidel a vystupovat z nich lze pouze na nástupních a výstupních místech. Tato místa i přístupy k nim jsou vyznačeny informačními tabulemi.

3) Provozovat vodní sporty na řece Labi lze pouze s povolením Správy. Denní doba splouvání se stanovuje od 8 do 18 hodin. Povolení s dalšími podmínkami splouvání vydává středisko terénní služby Správy ve Špindlerově Mlýně.

ČLÁNEK 5

Informační, výchovná a osvětová činnost

Ochranu přírody, výchovné a osvětové využívání národního parku řídí a organizuje Správa. K tomuto účelu jsou zřízena informační střediska v Peci pod Sněžkou, Špindlerově Mlýně, Vrchlabí, Harrachově a Rokytnici nad Jizerou. Při zajišťování této činnosti spolupracuje Správa s městskými a obecními úřady. Uvedená střediska podávají informace o uzavírkách cest (dle článku 2, odst. 5), cykloturistických trasách (dle článku 3) aj.

ČLÁNEK 6

Stráž přírody, pokuty

1) Kontrolu dodržování ustanovení této vyhlášky a ostatních obecně závazných právních předpisů týkajících se ochrany přírody zajišťuje Správa prostřednictvím stráže přírody. Strážci po prokázání se služebním průkazem jsou oprávněni.

- a) zjišťovat totožnost osob, které porušují právní předpisy na úseku ochrany přírody
- b) ukládat a vybírat blokové pokuty za přestupky až do výše 1.000 Kč
- c) pozastavit rušivou činnost, jestliže by její pokračování bezprostředně ohrozilo ochranu přírody
- d) zadržet ke zjištění totožnosti osobu, kterou přistihnou při porušování právních předpisů o ochraně přírody a krajiny, a odevzdat ji orgánu Policie České republiky; přistižené osoby jsou povinny uposlechnout
- e) požadovat pomoc nebo součinnost orgánů Policie České republiky, popřípadě obecní policie, pokud nemohou splnění svých povinností zajistit vlastními silami a prostředky

2) Správa může za porušení ustanovení této vyhlášky uložit fyzické osobě pokutu až do výše **10.000 Kč**; právnickým osobám a fyzickým osobám při výkonu podnikatelské činnosti lze uložit pokutu až do výše **500.000 Kč**.

ČLÁNEK 7

Ustanovení přechodná, společná a závěrečná

- 1) Zákaz vstupu dle článku 2, odst. 4 se nevztahuje na vlastníky a nájemce těchto pozemků.
- 2) Pro účely této vyhlášky je zimní období míněno od 15. 12. do 15. 3.

Poznámka:

Novelizací zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, v platném znění, na základě kterého byl návštěvní řád vydán, byly od 1.6.2006 zvýšeny pokuty za nedodržování návštěvního řádu u fyzických osob na **20.000 Kč** a u právnických osob a fyzických osob při výkonu podnikatelské činnosti na **1.000.000 Kč**.⁸⁰

⁸⁰ Správa Krkonošského národního parku. *Správa Krkonošského národního parku* [online]. 2009. Vrchlabí : 2003 , 25. 2. 2009 [cit. 2009-03-01]. Dostupný z WWW: <<http://www.krnep.cz>>.

Příloha 2: Důležité události v historii KRNAP

1963 - byla péčí o národní park pověřena Správa KRNAP se sídlem ve Vrchlabí,

1964 - byla ustavena vědecké rada, poradní sbor a aktiv architektů, poradní a konzultační orgány Správy KRNAP; Správa začala vydávat sborník Opera Corcontica a Zprávy KRNAP - předchůdce časopisu Krkonoše,

1967 - Správa KRNAP převzala do své péče Krkonošské muzeum ve Vrchlabí a zahájila jeho rekonstrukci; v Obřím dole byla otevřena první naučná stezka,

1972 - svou činnost zahájila Vládní komise pro komplexní rozvoj Krkonoš,

1973 - předložením návrhu architektonického řešení nové České boudy na Sněžce začala již třicetiletá historie sporů o budoucí podobu vrcholu nejvyšší české hory,

1976 - Správa KRNAP převzala Rýchorskou boudu, zahájila rekonstrukci tří historických domů ve Vrchlabí a začala realizovat záchranný chov tetřeva hlušce,

1978 - Správa KRNAP se stala členem Světové unie ochrany přírody (IUCN); je zahájen dlouhodobý monitoring znečištění ovzduší v Krkonoších,

1980 - třetí rok chemické války proti obaleči modřínovému; v krkonošských lesích se projevují viditelné příznaky imisního poškození smrkových porostů,

1984 - po 16 letech je znovu otevřeno Krkonošské muzeum, kde Správa KRNAP zřídila stálou ekologickou expozici Kámen a život; na generálním shromáždění IUCN v Madridu jsou Krkonoše zařazeny mezi 12 nejohroženějších NP světa,

1986 - zřízeno ochranné pásmo KRNAP na rozloze 18 400 ha,

1989 - ministerstvo kultury nevydalo souhlas s výstavbou České boudy a lanovky na Sněžce,

1991 - vládním nařízením č. 165/91 Sb. je znovu vyhlášen KRNAP, jehož území je rozčleněno do 3 zón; Správa NP přechází pod přímé řízení ministerstva životního prostředí ČR,

1992 - Krkonoše zařazeny do světové sítě biosférických rezervací UNESCO; holandská nadace Face zahájila v KRNAP dlouhodobý projekt obnovy imisemi poškozených lesů,

1994 - Lesní hospodářství na území NP a jeho ochranného pásma přešlo do organizační struktury Správy KRNAP

1995 - pod názvem GEF-Biodiverzita začal tříletý projekt záchrany biologické rozmanitosti Krkonoš finančně podpořený Světovou bankou a rozsáhlý interdisciplinární výzkum krkonošské arko-alpínské tundry

1997 - dokončen projekt rekonstrukce povalového chodníku přes Úpské rašeliniště, které je zařazeno v seznamu světově významným mokřadů Ramsarské dohody

1999- již čtvrtým rokem je péče o horské louky Krkonoš významně finančně dotována z programu Péče o krajinu MŽP; program finančně pokrývá i různé rekonstrukční a asanační projekty, které Správa KRNAP realizuje na vodních tocích a horských komunikacích Krkonoš

2000 - po 9 letech končí v Krkonoších aktivity nadace FACE, která se významně podílela na obnově více jak 5000 ha imisemi poškozených horských lesů

2002 - již druhým rokem probíhá mapování biotopů Krkonoš v rámci programu Natura 2000, který je nezbytným dokumentem pro přípravu vstupu ČR do Evropské unie; je zpracován moderně koncipovaný Lesní hospodářský plán, určující na dalších 10 let péči o lesní ekosystémy Krkonoš

2003 - KRNAP oslavil 40.výročí svého založení. K tomuto výročí byly pořádány tématické akce a vyvrcholením bylo setkání nejdůležitějších představitelů regionu, ochrany přírody České republiky a zástupců mezinárodních institucí

2007 - Správa KRNAP se stává jubilejním 100. členem mezinárodní asociace EUROSITE, která sdružuje evropské vládní a nevládní organizace zabývající se praktickou péčí o chráněná území⁸¹

⁸¹ Správa Krkonošského národního parku. *Správa Krkonošského národního parku* [online]. 2009. Vrchlabí : 2003 , 25. 2. 2009 [cit. 2009-03-01]. Dostupný z WWW: <<http://www.krn timer.cz>>.

Příloha 3: Diplom

Pěší turistika v Krkonoších

Turista JMÉNO

překonal vzdálenost 130 km

během 5 dnů

Jakub Vondra
pořadatel

Příloha 4: Podrobný itinerář „ostré“ varianty

Sobota	15:00 - 17:00	Příjezd turistů do Rokytnice nad Jizerou, do hotelu Helena, ubytování na pokojích
	18:30	Večeře
	19:30	Informační schůzka, seznámení s návštěvním řádem KRNP
Neděle	8:00	Snídaně
	9:00	Odchod z hotelu na Dvoračky (4 km), příchod v 10:30, ubytování
	12:00	Jdeme z Dvoraček na Rezek (5,5 km), příchod ve 14:30, oběd
	15:30	Pokračujeme k Huťskému vodopádu (6,5 km), příchod v 18:00
	18:20	Jdeme zpět na Dvoračky (2,3 km), příchod ve 20:00, večeře, přenocování
		Celkem 18,3 km
Pondělí	9:00	Snídaně
	10:00	Vyrazíme k Harrachovým kamenům (2,5 km), příchod v 11:00
	11:10	Dále jdeme k Labské boudě (3 km), plánovaný příchod v 12:00
	12:10	Pokračujeme k nedalekému prameni Labe (1 km), příchod v 12:30
	12:45	Jdeme na Voseckou boudu (2,8 km), příchod ve 13:30, občerstvení
	14:30	Z Vosecké boudy pokračujeme na Ručičky (8,9 km), příchod v 17:30, odpočinek
	18:00	Vracíme se zpět na Dvoračky (2 km), příchod v 18:40, večeře, přenocování
		Celkem 20,2 km
Úterý	7:00	Snídaně
	8:00	Odchod ke Kotelním jámám (3 km), pokračujeme na Jilemnickou boudu (2 km), příchod v 8:50
	8:55	Jdeme do Špindlerova Mlýna, (3,5 km), příchod v 9:55, občerstvení
	10:10	Odchod na úbočí Kozích hřbetů, (3,75 km), příchod v 11:20
	11:30	Pokračujeme na Luční boudu, (2,75 km), příchod ve 13:00, oběd
	14:00	Jdeme k bývalé Obří boudě (2,75 km), příchod ve 14:30 a dále na vrchol Sněžky (0,5 km), příchod ve 14:45. Dále zpět na Dvoračky
	15:00	Odchod na Sloneczník (4,3 km), příchod v 15:40. Pokračujeme na Špindlerovku (3,5 km), 16:40 a dále na Petrovu boudu (2,4 km), plánovaný příchod v 17:40
	17:50	Odchod na Martinovu boudu, (3 km), příchod v 18:30, občerstvení
	19:00	Pokračujeme na Labskou boudu a k prameni Labe, (2,5 km), 20:10
	20:15	Jdeme na Dvoračky, (4 km), příchod ve 21:35, večeře, přenocování
		Celkem 38 km
Středa	6:30	Snídaně
	7:30	Odchod na stanici autobusu (4 km), příchod v 8:20
	8:30	Odjezd autobusem do Rokytnice n. Jiz., hostinec, příjezd v 8:41
	8:59	Přestup na autobus do Harrachova, Nový Svět, příjezd v 9:10

	9:15	Přestup na autobus do Železného Brodu, příjezd v 10:15	
	10:20	Jdeme Riegrovou stezkou kolem vyhlídky Krkavčí skála (5 km), dále do Bítochova, kde přejdeme řeku (2 km), příchod ve 12:00.	
	12:00	Pokračujeme k vyhlídce Krkavčí skála (2,5 km), příchod ve 12:40	
	12:50	Jdeme na 4 km vzdálený vrchol Kozákova, příchod ve 14:30, rozhledna, oběd v Riegrově chatě	
	16:20	Odchod do Semil, autobusové nádraží (7,3 km). Příchod v 18:00	
	18:25	Odjezd autobusem do Víchové nad Jizerou, příjezd v 18:55	
	19:03	Přestup na autobus do Rokytnice nad Jizerou, příjezd v 19:35	
	19:35	Jdeme na Dvoračky (4 km), příchod ve 21:00	
	21:10	Večeře, přenocování	
		Celkem 28,8 km	
Čtvrtek	8:00	Snídaně	
	9:00	Naplánovaná soutěž – 5 družstev jde s mapou po předem určené trase, družstva mají mezi sebou 30 min rozestup.	
	1. bod	U Kotelních jam, ty jsou vzdáleny 3 km od Dvoraček	
	2. bod	Horní Mísečky, Jilemnická bouda (2 km)	
	3. bod	Medvědín, horní stanice lanové dráhy (2 km)	
	4. bod	Pod Šmídovou vyhlídkou (1 km)	
	5. bod	Vrbatova bouda (2,5 km)	
	6. bod	Mohyla Hanče a Vrbaty (200 m)	
	7. bod	Harrachovy kameny (1,2 km)	
	--	Dvoračky (2,5 km), 1. družstvo dorazí přibližně ve 12:30	
	14:30	Vyhlášení výsledků, volná zábava	
		Celkem 14,2 km	
Pátek	6:30	Snídaně	
	7:30	Odchod na stanici autobusu (4 km), příchod v 8:20	
	8:30	Odjezd autobusem do Harrachova (17 km), příjezd v 9:20	
	9:25	Návštěva sklárny, místního pivovaru a hornického muzea, individuální prohlídka města, oběd	
	15:30	Vyjedeme lanovkou na Čertovu horu, sraz nahoře v 16:00	
	16:00	Jdeme k Janově skále (1,5 km), příchod v 16:45	
	17:00	Odchod na Studenov (0,8 km), předpokládaný příchod v 17:20	
	17:20	Pokračujeme dále na Ručičky (2,7 km), příchod v 18:20	
	18:30	Odchod zpět na Dvoračky (2 km), příchod v 19:10, večeře, diplomy	
		Celkem 11 km	
Sobota	9:30	Snídaně	
	11:00	Odchod k hotelu Helena (4 km), příchod ve 12:00	
	12:10	Oběd	
	13:10	Odjezd turistů	

Příloha 5: Komplettní fotodokumentace „ostré“ varianty

Obrázek 1: Nový svět (foto z roku 1904)

Obrázek 2: Huť s tavící pecí Velká Úpa (1904)

Zdroj: LUŠTINEC, J., KARPAŠ, R. Krkonoše pohledem Jana Buchara a Josefa Vajnara

Obrázek 3: Vysoké n. Jiz., historické foto

Obrázek 4: Horské chalupy v Tříči

Zdroj: KUBÁT, M., FEYFAR, Z. *Východočeský kraj : Semilsko*

Obrázek 5: Černá bouda (r. 1950)

Zdroj: *KRKONOŠE : Měsíčník o přírodě a lidech*

Obrázek 6: Hotel Helena

Zdroj: www.hotelhelena.cz

Obrázek 7: Logo KRNAP

Zdroj: Správa KRNAP

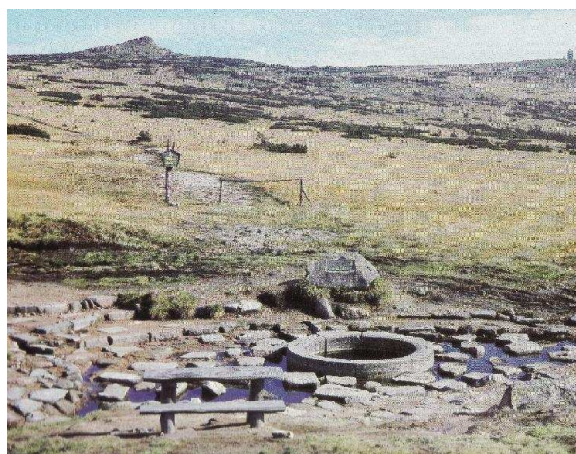
Obrázek 8: Huťský vodopád

Zdroj: www.rokytnice.com

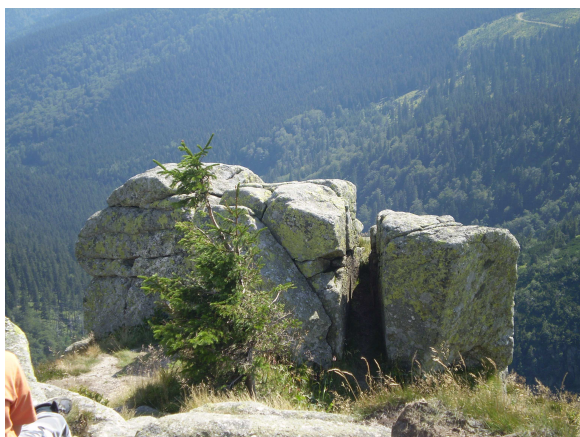

Obrázek 9: Labská bouda

Zdroj: BRUNÍK, J., ŠTURSA, J. *KRKONOŠE : Národní park České socialistické republiky*

Obrázek 10: Pramen Labe (1983)

Obrázek 11: Harrachovy kameny

Zdroj: Vlastní zpracování

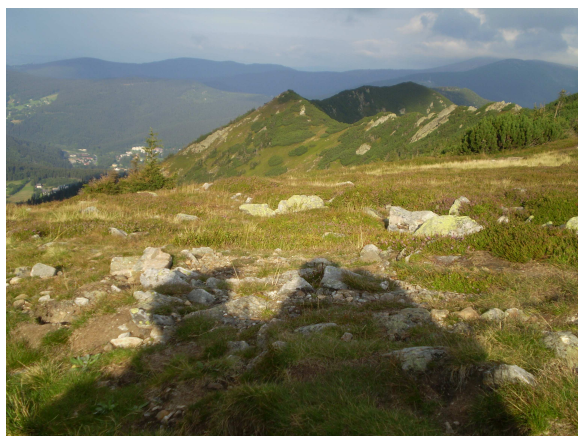
Obrázek 12: Vosecká bouda

Zdroj: Vlastní zpracování

Obrázek 13: Kotelní jámy

Zdroj: Vlastní zpracování

Obrázek 14: Úbočí Kozích hřbetů

Zdroj: Vlastní zpracování

Obrázek 15: Luční bouda

Zdroj: Vlastní zpracování

Obrázek 16: Bývalá Obří bouda

Zdroj: Vlastní zpracování

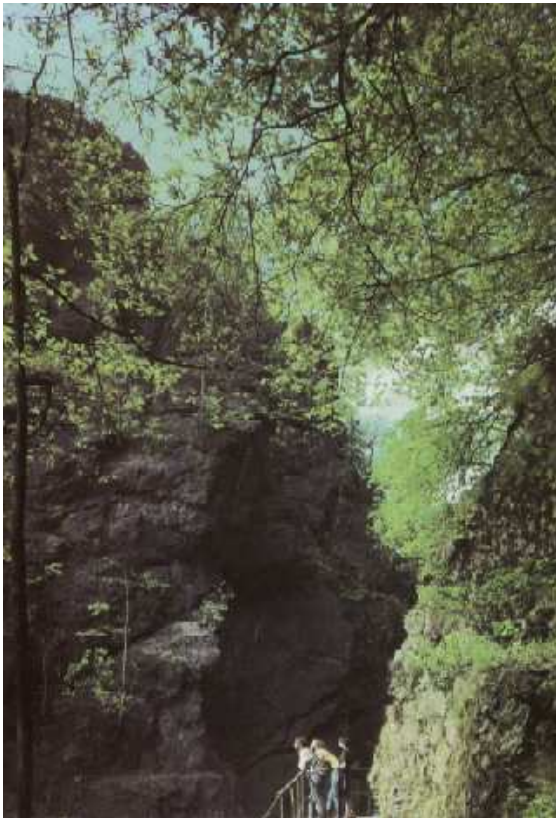
Obrázek 17: Słonecznik

Zdroj: www.machinegun.cz

Obrázek 18: Martinova bouda

Zdroj: <http://ubytovani.nettravel.cz>

Obrázek 19: Riegrova stezka

Zdroj: *Východočeský kraj : Semilsko*

Obrázek 20: Rozhledna Kozákov

Zdroj: www.jednastopa.com

Obrázek 21: Jilemnická bouda

Zdroj: www.spindleruv-mlyn.com

Obrázek 22: Lanová dráha na Medvědí

Zdroj: www.brezina.cz

Obrázek 23: Vrbatova bouda

Zdroj: www.pruvodce.turistik.cz

Obrázek 24: Mohyla Hanče a Vrbaty

Zdroj: Vlastní zpracování

Obrázek 25: Muzeum skla Harrachov

Obrázek 26: Sklárna Harrachov

Zdroj: <http://www.sklarnaharrachov.cz>

Obrázek 27: Sklárna Harrachov

Obrázek 28: Část sortimentu výroby sklárny

Zdroj: <http://www.sklarnaharrachov.cz>

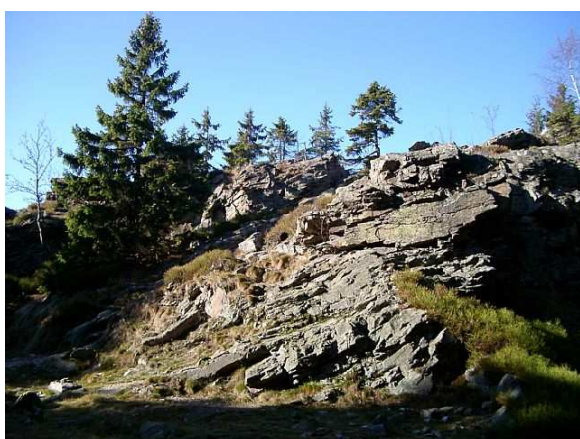

Obrázek 29: Prohlídková štola Harrachov

Obrázek 30: Expozice muzea Harrachov

Zdroj: www.ados-harrachov.cz

Obrázek 31: Janova skála

Zdroj: www.tisicovsky.cz

Obrázek 32: Občerstvení Na ručičkách

Zdroj: Vlastní zpracování

Příloha 6: Podrobný itinerář „mokré“ varianty

Sobota	15:00 - 17:00	Příjezd turistů do Rokytnice nad Jizerou, do hotelu Helena, ubytování na pokojích
	18:30	Večeře
	19:30	Informační schůzka, seznámení s návštěvním řádem KRNAP
Neděle	6:30	Snídaně
	7:25	Jedeme autobusem do Jilemnice, příjezd v 8:16
	8:16	Jdeme na zámek Jilemnice, kde si prohlédneme Krkonošské muzeum
	10:00	Prohlídka zámku Jilemnice
	11:45	Jdeme na oběd do nedaleké restaurace
	13:13	Odjezd autobusem do Vrchlabí, příjezd ve 13:30
	13:30	Jdeme do Augustiniánského kláštera (1,5 km), kde se nachází hlavní budova Krkonošského muzea Správy KRNAP, začátek prohlídky ve 14:00
	16:00	Jdeme zpět na autobusové nádraží, pauza
	17:30	Odjezd autobusem do Jilemnice, příjezd v 17:55
	18:05	Přestup na autobus do Rokytnice nad Jizerou, příjezd v 18:34
	18:34	Jdeme do hotelu Helena
	19:00	Večeře, informativní schůzka, přenocování
Pondělí	7:30	Snídaně
	8:30	Odjezd autobusem do Harrachova (17 km), příjezd v 9:20
	9:25	Návštěva sklárny a místního pivovaru
	12:30	Oběd
	16:50	Jdeme se podívat na skokanské můstky
	17:50	Jedeme zpět do Rokytnice nad Jizerou, příjezd v 18:25
	19:00	Večeře, přenocování
Úterý	7:30	Snídaně
	8:30	Odjezd autobusem do Jablonce nad Jizerou, příjezd v 8:48
	9:05	Přestup na autobus do Vysokého nad Jizerou, příjezd v 9:20
	9:25	Přestup na autobus do Bozkova, příjezd v 9:49
	10:30	Prohlídka Bozkovských dolomitových jeskyň
	11:55	Jedeme autobusem do Vysokého nad Jizerou, příjezd ve 12:20
	12:30	Oběd
	14:00	Prohlídka Vlastivědného muzea pro Vysoké n. Jiz. a okolí
	15:10	Jedeme autobusem do Rokytnice nad Jizerou, příjezd v 15:45
	15:45	Malé občerstvení, odpočinek
	19:00	Večeře, přenocování
Středa	7:30	Snídaně

	8:30	Odjezd autobusem do Harrachova, Nový Svět, příjezd v 9:10
	9:15	Přestup na autobus do Tanvaldu, příjezd v 9:36
	9:42	Odjezd vlakem do Liberce, příjezd v 10:36
	10:45	Navštívíme společně aquapark v Centru Babylon Liberec
	11:45	Volná zábava + oběd
	15:45	Odjíždíme zpět autobusem do Vysokého nad Jizerou, hostinec Mexiko, příjezd v 17:11
	17:21	Přestup na autobus do Jablonce nad Jizerou, příjezd v 17:30
	17:32	Jedeme autobusem do Rokytnice nad Jizerou, příjezd v 17:50
	19:00	Večeře
Čtvrtek	5:30	Budíček, snídani si vezmeme s sebou
	6:20	Odjezd autobusem do Rokytnice nad Jizerou, hostinec, příjezd v 6:30
	6:30	Přestupujeme na autobus do Liberce, příjezd v 7:43
	8:30	Jede vlak z Liberce do Frýdlantu, kde jsme v 9:20
	9:20	Prohlídka zámku a zbrojnice
	12:45	Oběd v restauraci u zámku Frýdlant
	14:00	Odjezd z autobusového nádraží do Liberce, příjezd ve 14:50
	15:05	Přestup na autobus do Rokytnice n. Jiz., hostinec, příjezd v 16:23
	16:23	Půjdeme do hotelu Helena, který je vzdálen cca 5 km
	19:00	Večeře, přenocování
Pátek	7:30	Snídaně
	8:30	Jedeme autobusem do Harrachova, příjezd v 9:20
	9:40	Navštívíme Lesnickou a mysliveckou expozici Šindelku
	10:50	Navštívíme hornické muzeum v Harrachově
	12:00	Oběd v Harrachově
	14:10	Jedeme autobusem do Pasek nad Jizerou, příjezd ve 14:34
	15:00	Prohlídka Krkonošského muzea, Památníku zapadlých vlastenců v Pasekách nad Jizerou
	16:00	Navštívíme kostel sv. Václava
	16:48	Odjezd z Pasek do Rokytnice nad Jizerou, příjezd v 17:20
	19:00	Večeře, přenocování
Sobota	8:00	Snídaně
	12:30	Oběd
	13:30	Odjezd turistů

Příloha 7: Kompletní fotodokumentace „mokrě“ varianty

Obrázek 1: Krkonošské muzeum Jilemnice

Zdroj: www.tvrtm.cz

Obrázek 2: Krkonošské muzeum Vrchlabí

Zdroj: www.tourism.cz

Obrázek 3: Skokanské můstky Harrachov

Zdroj: <http://www.harrachov-info.cz/de/skigebiet-harrachov/>

Obrázek 4: Harrachov

Obrázek 5: Bozkovské dolomitové jeskyně

Obrázek 6: Bozkovské dolomitové jeskyně

Zdroj: www.tenzor.cz/prvnimbkg/jeskyne/bozkov.htm

Obrázek 7: Muzeum Vysoké n. Jiz.

Zdroj: www.kultura.infocesco.cz

Obrázek 8: Muzeum Vysoké n. Jiz.

Zdroj: www.krkonosko.cz

Obrázek 9: Centrum Babylon Liberec

Zdroj: www.babylon.hotel.cz

Obrázek 10: Centrum Babylon Liberec

Zdroj: www.centrumbabylon.cz

Obrázek 11: Frýdlant – letecké foto

Obrázek 12: Frýdlant – dětský pokoj

Zdroj: www.zamky-hrady.cz

Obrázek 13: Expozice Šindelka

Zdroj: www.harrachov.cz

Obrázek 14: Krkonoské muzeum Paseky n. Jiz.

Zdroj: <http://cs.wikipedia.org>

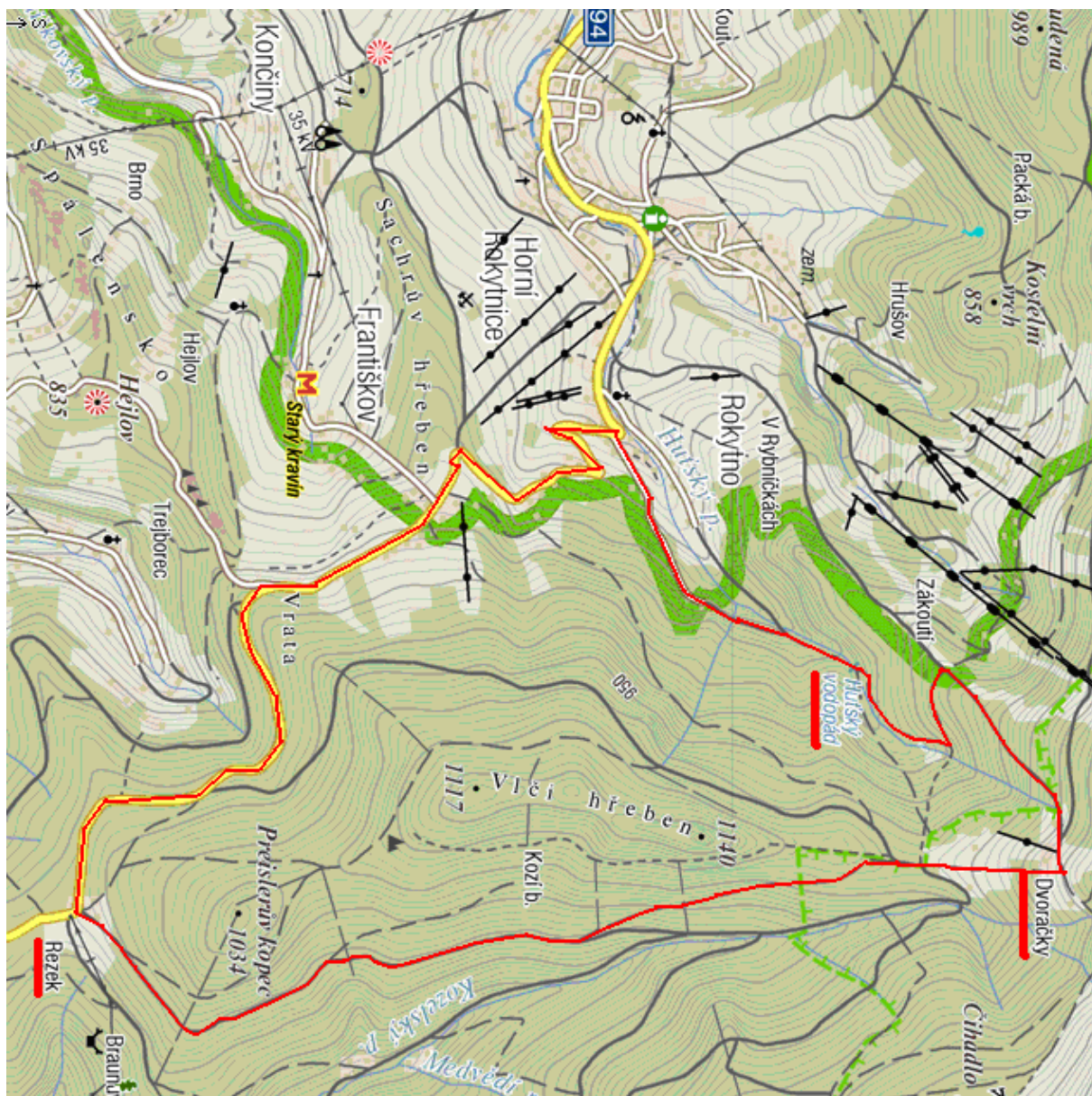

Obrázek 15 a Obrázek 16: Kostel sv. Václava v Pasekách nad Jizerou

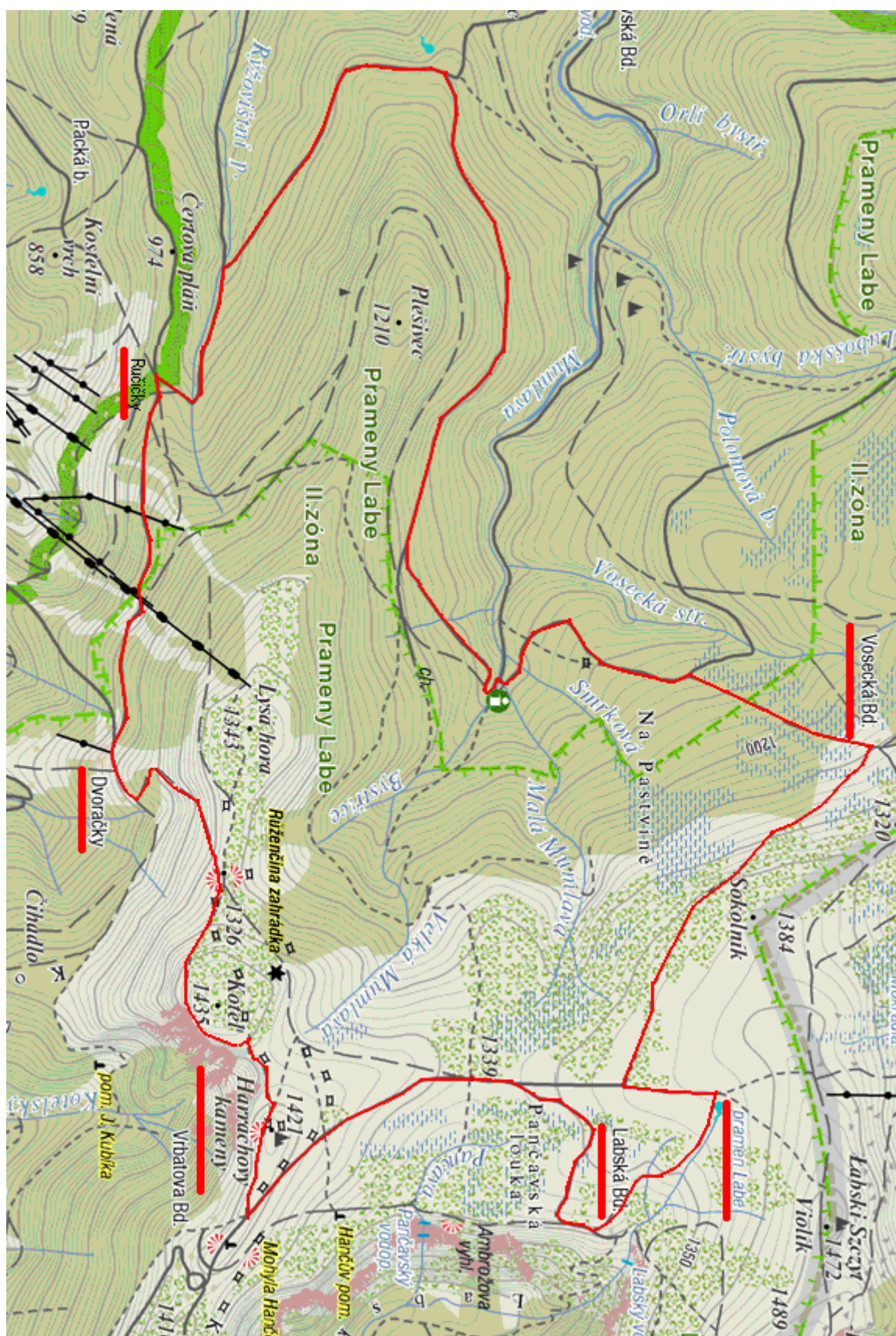
Zdroj: www.ergis.cz/krkonose

Příloha 8: Podrobné turistické mapy se zákresem plánovaných pěších výletních tras – „ostrá“ varianta

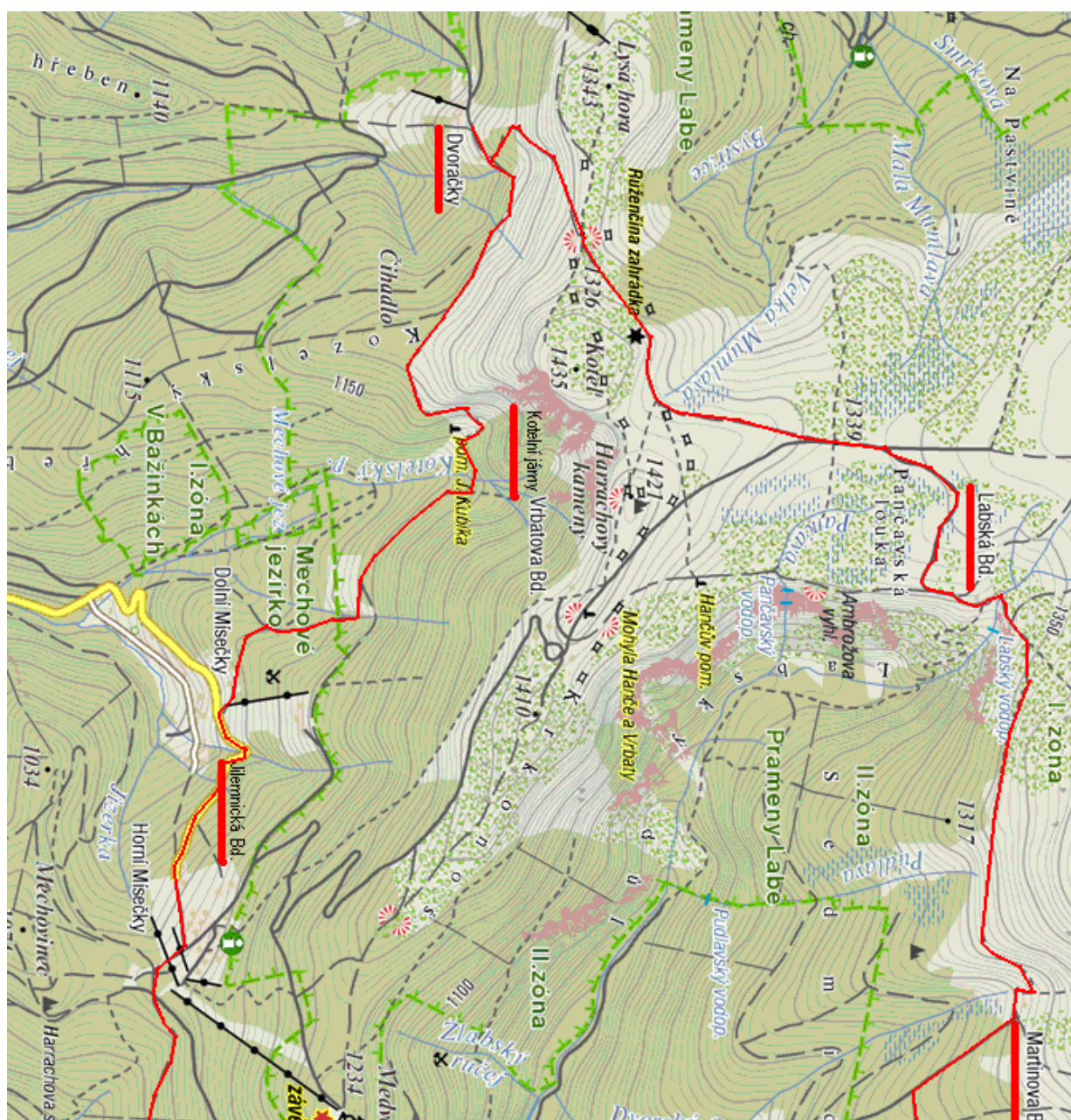
4.3.1 Turistická mapa – neděle

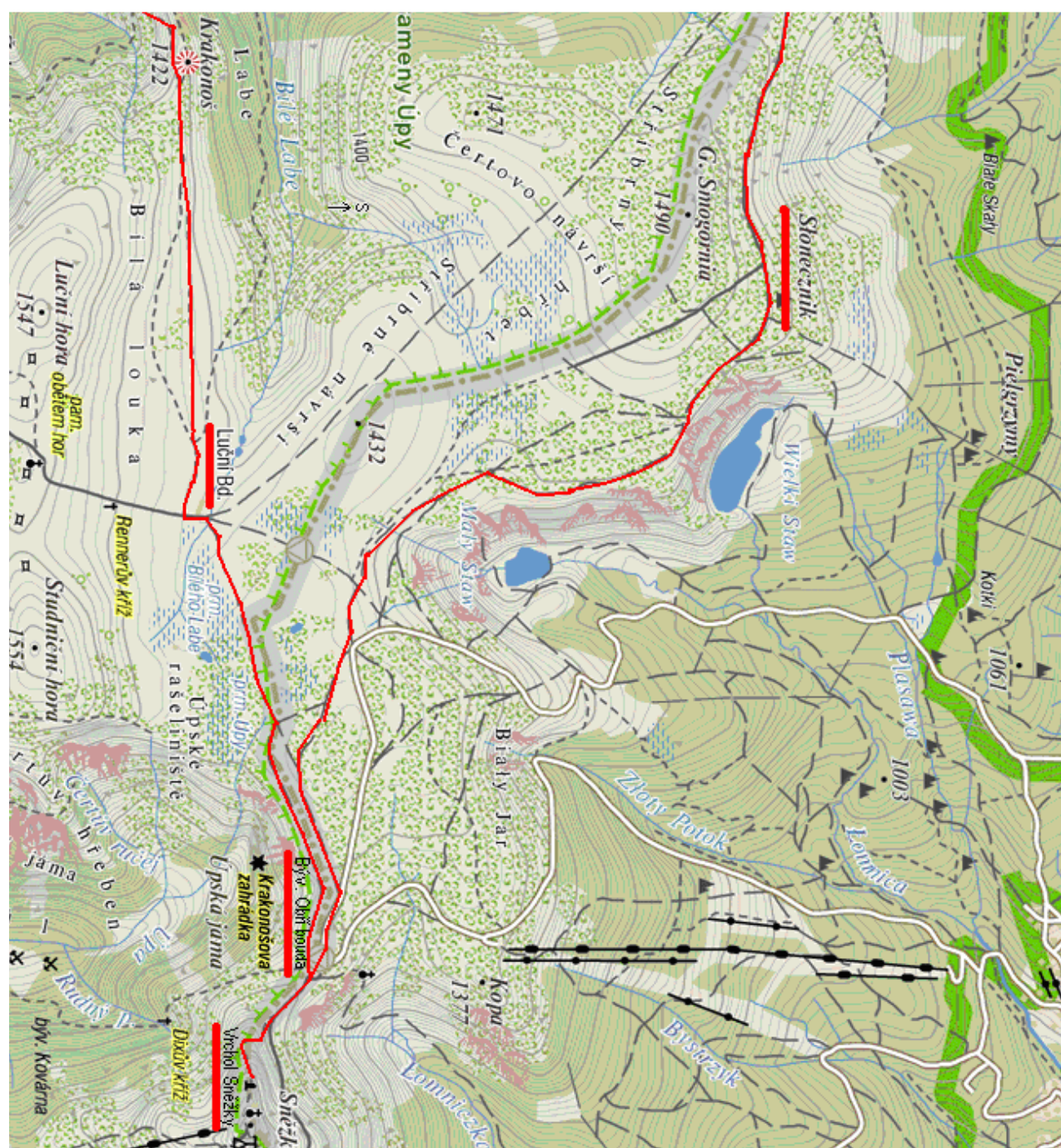
4.3.2 Turistická mapa – pondělí

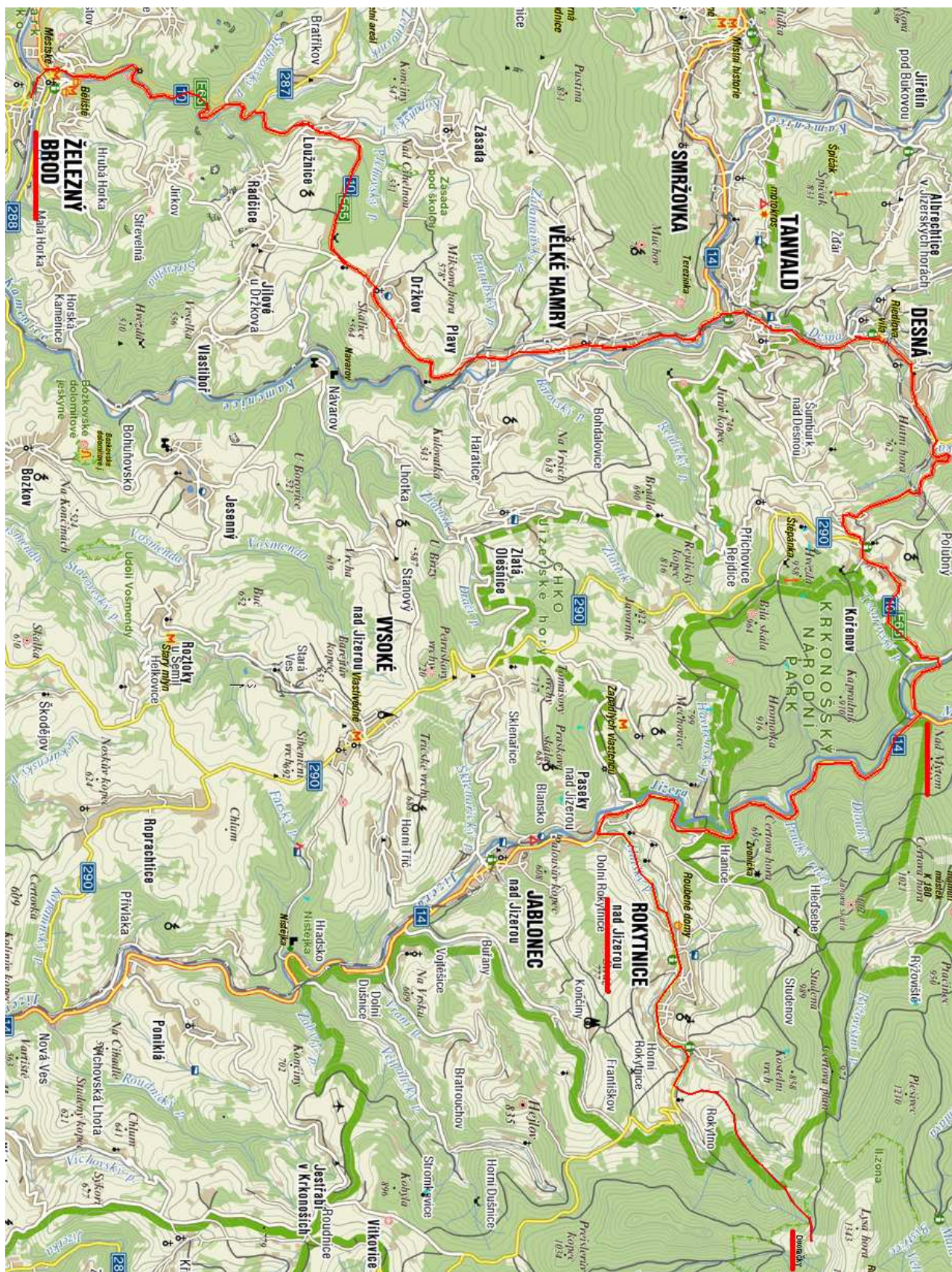
4.3.3 Turistická mapa – úterý

4.3.4 Turistická mapa – střed

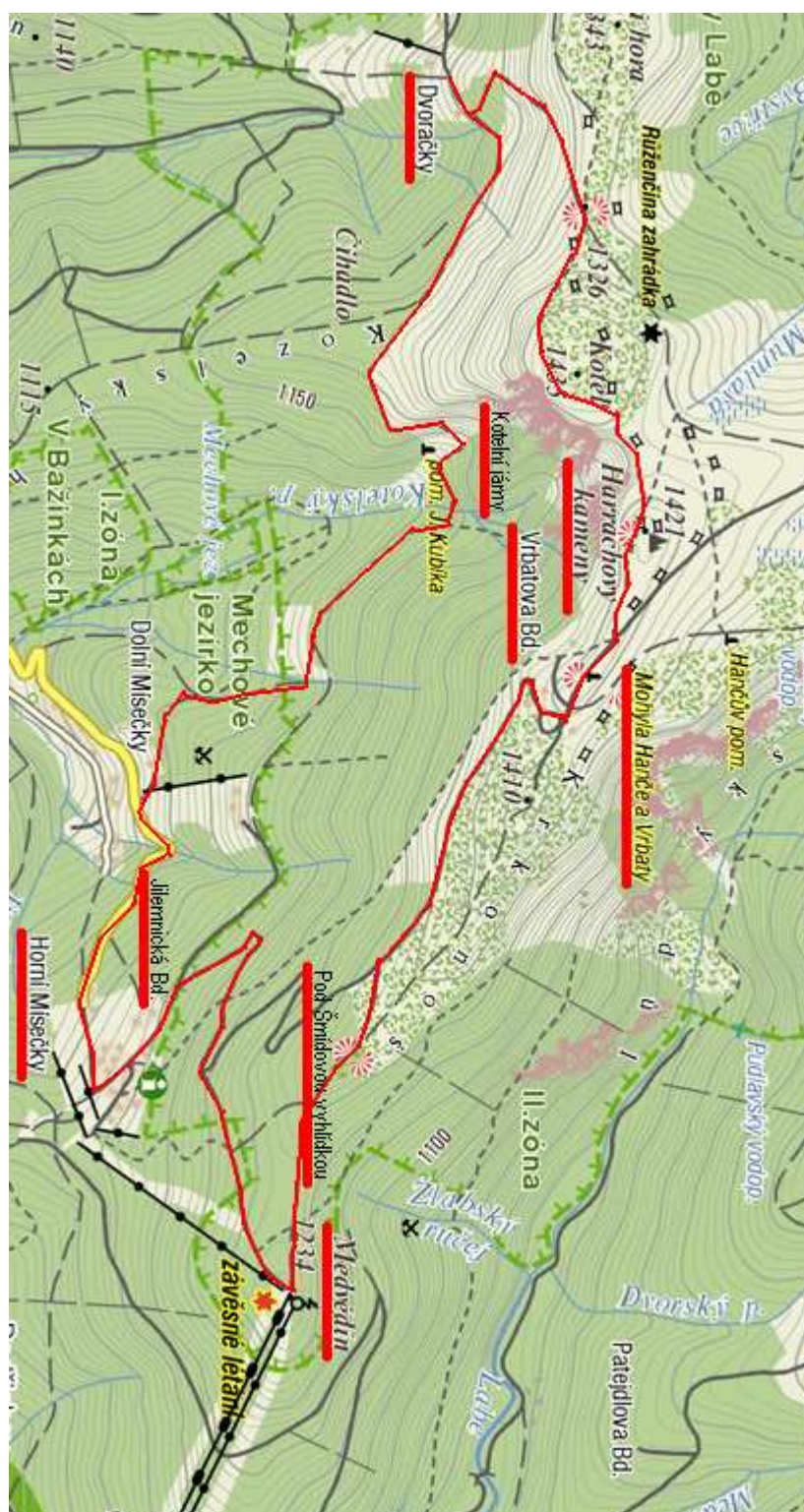

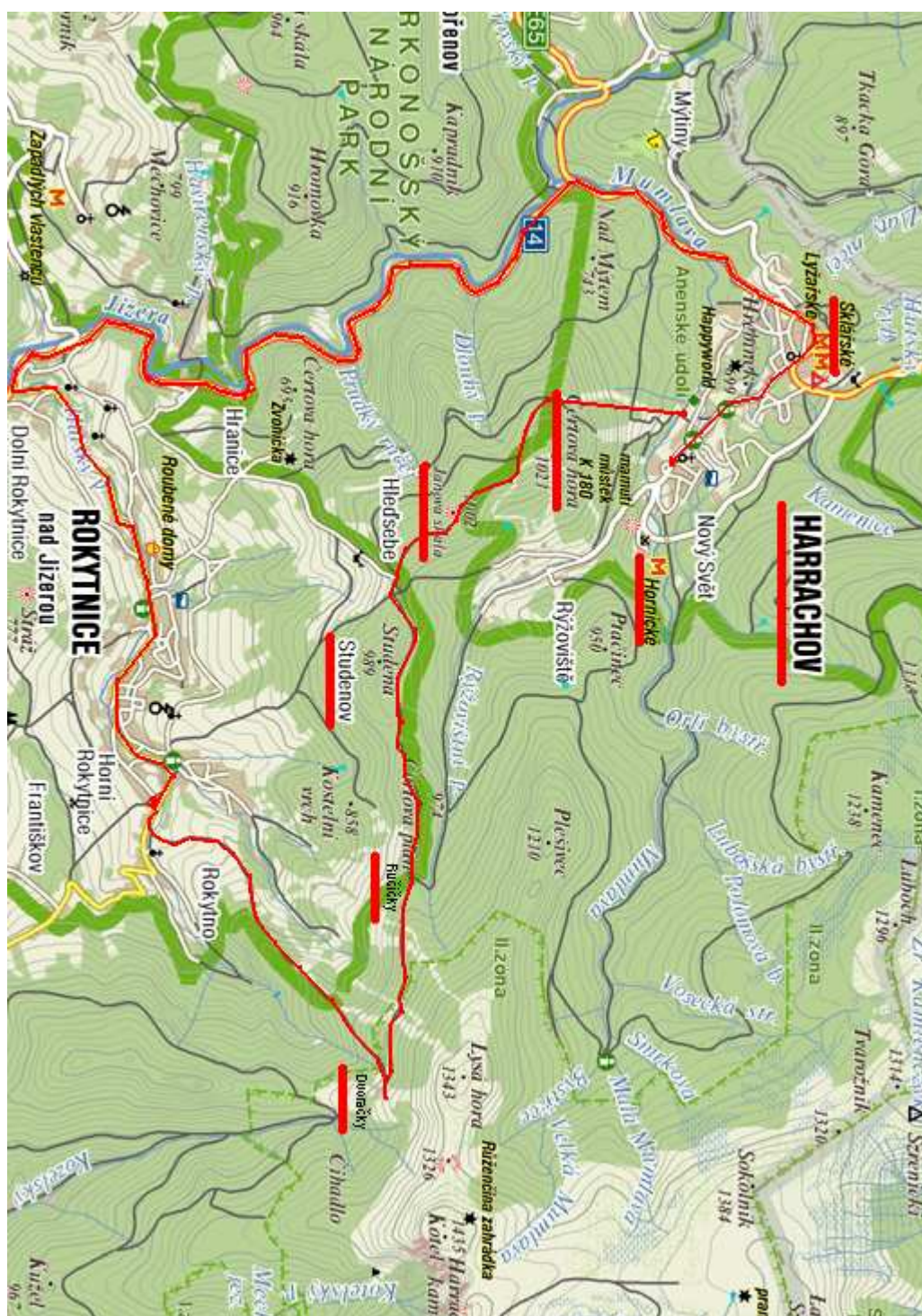

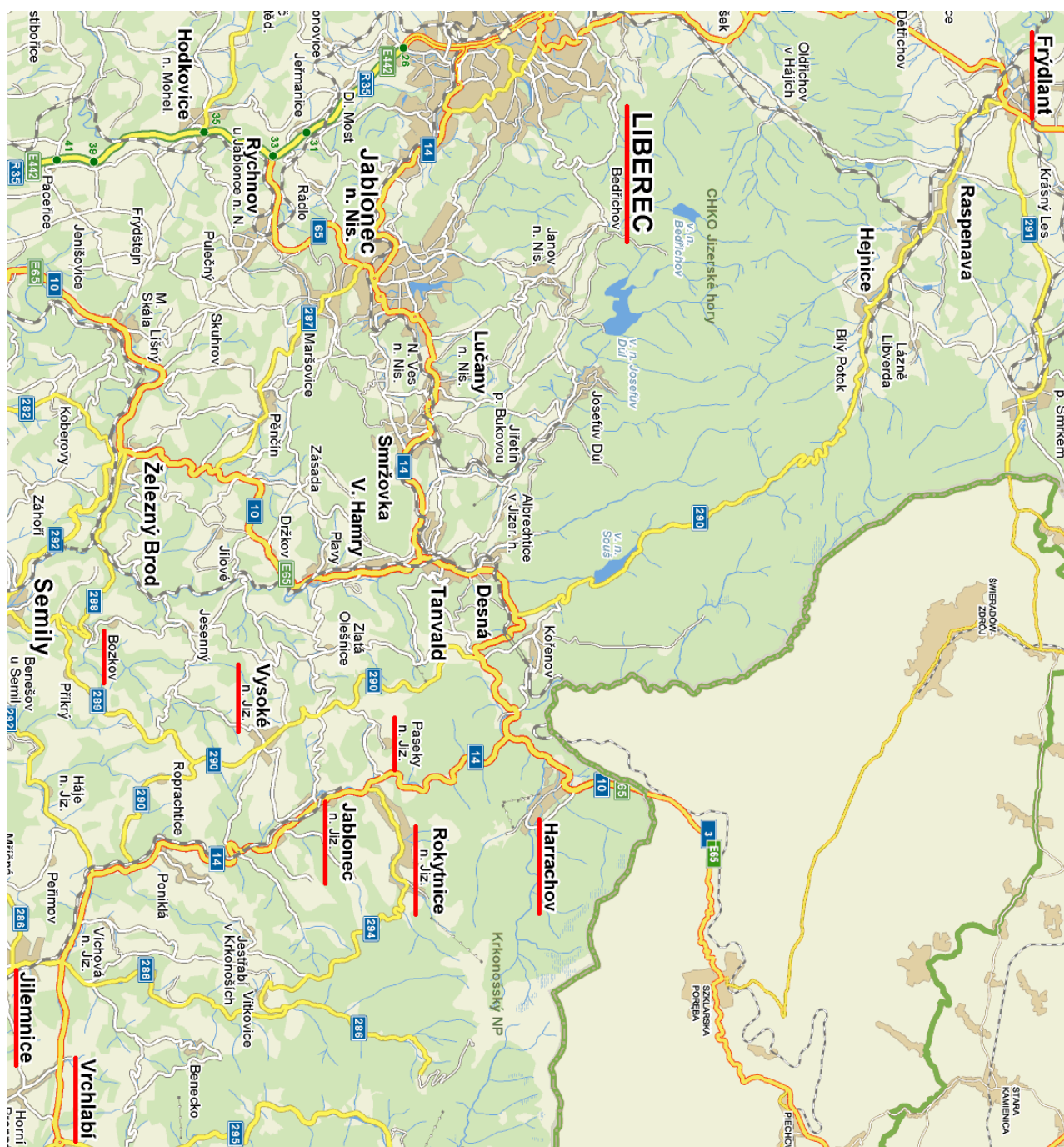
4.3.5 Turistická mapa – čtvrtěk

4.3.6 Turistická mapa – pátek

Příloha 9: Přehledná turistická mapa se zákresem výletních míst – „mokrá“ varianta

Příloha 10: Praha – kulturní a historické zajímavosti, památky

Praha 1

Arcibiskupský palác	asijských, afrických a amerických kultur
Aueršperský palác (Clary - Aldringenský)	Dům U Jednorožce, U Bílého koníčka
Bazilika sv. Jiří	Dům U Ježíška
Bellevue	Dům U Kamenného sloupu
Betlémská kaple	Dům U Kamenného zvonu
Bílá labuť	Dům U Minuty
Bludiště na Petříně	Dům U Obrázku Panny Marie
Budova bývalé Vyšší dívčí školy	Dům U Rotta
Byt prezidenta T. G. Masaryka	Dům U Schnellů
Císařská konírna	Dům U Sixtů
Clam-Gallasův palác	Dům U Sladkých
Čechův most	Dům U Tří divých mužů, Montmartre
Čelakovského sady	Dům U Tří houslíček
Černínská zahrada	Dům U Tří pštrosů
Černínský palác	Dům U Vejvodů
Černý pivovar	Dům U Zlaté studny
České muzeum hudby - bývalý kostel sv.	Dům U Zlatého anděla
Maří Magdalény	Dům U Zlatého hada
Daliborka	Dům U Zlatého hrozu
Dům Jakuba Wimmera	Dům U Zlatého melounu
Dům Josefa Dobrovského - Werichova vila	Dům U Zlatého prstenu
Dům Langhans	Dům U Zlatého stromu, U Zeleného stromu
Dům U Černé Matky Boží	Dům U Zlatého tygra
Dům U Dvou koček	Dům U Železných dveří
Dům U Dvou slunců	Dům Václava z Radče
Dům U Dvou zlatých medvědů	Dům Zpěváckého spolku Hlahol
Dům U Halánků, Náprstkovo muzeum	Františkánská zahrada

Hergetova cihelna	Lužický seminář
Hotel Evropa	Maiselova synagoga
Hotel Paříž	Malostranská radnice, Malostranská
Hrzánský palác	beseda
Chotkovy sady	Malostranské mostecké věže
Jindřišská věž	Martinický palác
Jízdárna Pražského hradu	Matyášova brána
Josefov	Mánes
Jubilejní synagoga	Mánesův most
Kaiserštejnský palác	Měšťanská beseda
Kampa	Mockerovy domy
Kaple Sv. Kříže	Most Legií
Karlův most	Nalezení sv. Kříže - rotunda
Karolinum	Nanebevzetí Panny Marie
Kaunický (Kounický) palác	Národní divadlo
Klarův ústav slepců	Národní muzeum
Klausová synagoga	Nebozízek
Klášter sv. Anežky České	Nejvyšší purkrabství
Klášter sv. Jiří	Nerudova ulice
Klementinum	Nová radnice
Konvikt	Novomlýnská vodárenská věž
Kostel Panny Marie pod řetězem na konci mostu	Nový královský palác - Reprezentační prostory
Kramářova vila	Obecní dům
Lanová dráha na Petřín	Obrazárna Pražského hradu
Letohrádek královny Anny	Obřadní síň - budova pražského
Lidový dům	Pohřebního bratrstva
Lichtenštejnský palác (Kaiserštejnský, Odkolkovský)	Pachtovský palác v Celetné 31
Lichtenštejnský palác (Ledebourský palác)	Pachtovský palác na Anenském náměstí
Lobkovický palác - Malá Strana	Pachtovský palác v Celetné 36
Lobkovický palác - Pražský hrad	Palác Adria
Loreta	Palác Alfa, palác Stýblův, U Stýblů
Lucerna	Palác Černá růže
	Palác Grömlingovský - Dům U kamenného

stolu, Malostranská kavárna
Palác Kinských
Palác Koruna
Palác Lažanských - Kavárna Slavia
Palác Platýz
Palác Smiřických
Palác Sylva-Taroucca
Palác U Hybernů
Palác YMCA
Palác Žofín
Palácové zahrady pod Pražským hradem
Památník Františka Palackého a Františka
Ladislava Riegra
Památník Jaroslava Ježka - Modrý pokoj
Památník národního písemnictví
Panna Maria Sněžná
Panna Marie Andělská - klášter a kostel
kapucínů
Panna Marie před Týnem - Týnský chrám
Panna Marie Vítězná (Pražské Jezulátko)
Petrská věž
Petřínská rozhledna
Petřínské sady
Petschkův palác
Pinkasova synagoga
Pivovar u sv. Tomáše
Prašná brána
Sv. Anna
Sv. František Serafinský
Sv. Jakub Starší
Sv. Mikuláš na Malé Straně
Sv. Mikuláš na Starém Městě
Sv. Vavřinec pod Petřínem
Sv. Vít, Václav a Vojtěch - katedrála

Prašná věž Mihulka
Pražský Hrad
Richterova vila - Richterův letohrádek
Richterův dům - Pod Bruskou
Richterův dům na Malém náměstí
Rudolfinum
Saský dům, U Šteiniců
Schwarzenberský palác
Slovanský dům
Slovanský ostrov - Žofín
Sovovy mlýny
Staroměstská mostecká věž
Staroměstská radnice
Staroměstská tržnice
Staroměstská vodárenská věž a vodárna
Staroměstské náměstí
Staronová synagoga
Starý královský palác
Starý židovský hřbitov
Stavovské divadlo
Státní opera Praha
Stoková síť - ústřední kanalizační uzel
Strahovská knihovna - Teologický sál,
Filosofický sál
Strahovská obrazárna
Strahovský klášter
Střelecký ostrov
Sv. Vít, Václav a Vojtěch
Šítkovská vodárenská věž
Španělská synagoga
Štefánikova hvězdárna
Štefánikův most
Šternberský palác - Hradčany
Šternberský palác - Malá Strana

Štorchův dům
Thunovský palác
Toskánský palác
Tyršův dům
U Fleků
U Salvátora
Uměleckoprůmyslové muzeum
Ungelt - Týnský dvůr
Ústav šlechtičen a Rožmberský palác
Valdštejnská jízdná
Valdštejnská zahrada
Valdštejnský palác
Václavské náměstí
Vávrův dům - Poštovní muzeum

Velká Fürstenberská zahrada
Velkopřevorský mlýn
Věž chrámu sv. Mikuláše
Vojanovy sady
Vrchlického sady
Vrtbovská zahrada
Vrtbovský palác
Vysoká synagoga
Wiehlův dům
Zahrady Pražského hradu
Zahrady Strahovského kláštera
Zlatá ulička
Židovská radnice

Praha 2

Bazilika sv. Vavřince
Botanická zahrada Univerzity Karlovy
Bývalý klášter a kostel sv. Kateřiny
Divadlo Na Vinohradech
Emauzy
Faustův dům
Gröbeho vila, Gröbovka, Grébovka
Havlíčkovy sady
Hrdličkovo muzeum člověka
Jiráskův most
Karlovo náměstí
Klášter augustiniánů na Karlově, Muzeum policie
Národní dům na Vinohradech
Novoměstská radnice
Palackého most

Podskalská celnice na Výtoni
Riegrovy sady
Sv. Cyril a Metoděj
Sv. Longin - rotunda
Sv. Ludmila
Sv. Martin - rotunda
Sv. Petr a Pavel na Vyšehradě
Tančící dům
Valdek
Vila Amerika - Muzeum Antonína Dvořáka
Vinohradská tržnice
Vyšehrad
Vyšehradské sady
Vyšehradský hřbitov a Slavín
Železniční most vyšehradský (na Výtoni)

Praha 3

Atrium
Dům odborových svazů
Milíčův dům
Národní památník na Vítkově
Nejsvětějšího Srdce Páně
Nový židovský hřbitov

Olšanské hřbitovy
Palác Akropolis
Sv. Prokop
Televizní věž Praha - Žižkov
Vítkov - park

Praha 4

Barrandovský most
Branický most (tzv. most Inteligence)
Chodovská vodní tvrz

Kongresové centrum Praha
Michelský dvůr, Domov Sue Ryder
Nuselský most

Praha 5

Bertramka - Muzeum W. A. Mozarta a
manželů Duškových
Branický most (tzv. most Inteligence)
Dětský ostrov
Klamovka
Letohrádek Kinských
Loosova vila - Winternitzův rodinný dům
Malostranská vodárenská věž
(Petržilkovská)
Malostranský hřbitov
Národní dům na Smíchově
Palackého most

Palata
Portheimka (Buquoyka)
Sv. Gabriel - Bývalý klášter benediktinek
na Smíchově
Sv. Jakub Starší na Zbraslavi
Usedlost Cibulka
Usedlost Hřebenka
Zahrada Kinských
Závist - keltské hradiště
Zbraslavský most Závodu míru
Zbraslavský zámek

Praha 6

Arcibiskupský seminář
Baba
Bílkova vila
Břevnovský hřbitov U Sv. Markéty
Břevnovský klášter
Císařský mlýn
Internacionál - hotel v Dejvicích
Jenerálka
Klášter sv. Karla Boromejského - Kostel
sv. Rodiny
Lannova vila

Letohrádek Hvězda
Loosova vila - Müllerova vila
Muzeum městské hromadné dopravy
(Muzeum MHD)
Obora Hvězda
Panna Marie Vítězná na Bílé hoře
Pelléova vila
Písecká brána
Usedlost Hanspaulka
Usedlost Ladronka
Vila Vlasty Buriana

Praha 7

Botanická zahrada hl. m. Prahy
Hanavský pavilon
Hlávkův most
Holešovický tramvajový most
Holešovický železniční most
Královská obora - Stromovka
Křižíkova fontána
Lapidárium Národního muzea
Letenská vodárenská věž
Letenské sady
Letenský zámek
Libeňský most
Maroldovo panorama
Most Barikádníků

Národní technické muzeum
Negrelliho (Karlínský) viadukt
Ostrov Štvanice
Planetárium
Průmyslový palác
Rudolfova štola
Štefánikův most
Trojská lávka
Trojský zámek
Veletržní palác
Vodní elektrárna Na Štvanici
Výstaviště Praha Holešovice
Zoologická zahrada

Praha 8

Hlávkův most

Holešovický železniční most

Hřbitov Ďáblice - Ústřední hřbitov

Hudební divadlo Karlín

Libeňská synagoga

Libeňská vodárenská věž

Libeňský zámek

Most přes Rokytku

Muzeum hlavního města Prahy

Památník protifašistického odboje -

Kobyliská střelnice

Praha 9

Chvalský zámek

Zámek Ctěnice

Zámek Koloděje

Praha 10

Dům Josefa a Karla Čapka

Rangherka - Vršovický zámček

Trmalova vila

Vinohradský hřbitov*

* Pražská informační služba. *Pražská informační služba* [online]. Praha : c1995 , 2009 [cit. 2009-04-16]. Dostupný z WWW: <www.pis.cz>. www.prague-info.cz.

